

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 10 (106)

(огляд матеріалів ЗМІ за 4 – 10 березня 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	22
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	26
<i>Комплексна реформа уряду-2024: причини і наслідки чергової спроби</i>	26
Міжнародна підтримка України	32
<i>Політико-правова допомога</i>	32
<i>Військова допомога</i>	38
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	44
Плани врегулювання. Переговорний процес	47
Плани повоєнного відновлення України	52
Внутрішньополітична повістка США та Україна	59
<i>Питання допомоги Україні</i>	59
<i>Вибори президента США – 2024</i>	67
Коментарі зарубіжних політиків	75
Реакція представників української громадськості	90
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	96
Експертні оцінки	99
Додатки	109
<i>Додаток 1</i>	109
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №147/2024	109
<i>Додаток 2</i>	115
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №148/2024	115

Офіційна діяльність Президента України

Маємо розуміння, який у ворога черговий задум, будемо протидіяти – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про цей день. Більшість часу – військовим.

Головком Олександр Сирський, начальник Генштабу Анатолій Баргилевич. Тривала зустріч саме щодо фронткових питань і завдань. Наші операції та перспективи.

Попри всі дефіцити можливості наших воїнів знищувати окупантів не повинні зменшитися. Головком регулярно на передовій. Реальні бойові командири з фронту, з бригад залучені до напрацювання рішень. Сьогодні ж я погодив і підписав низку необхідних нових кадрових призначень для Сил оборони.

Міністр оборони Рустем Умеров. Провів із ним окрему нараду. Постачання зброї, справедливе й правильне забезпечення бригад. Кожна бойова бригада, кожен фронтковий підрозділ мають отримувати більше наявної сучасної зброї.

Окрема розмова – щодо дронів. Хороший зміст. Зокрема, щодо наших далекобійних дронів.

Доповідь ГУР – Буданова. Наші спеціальні дії. Нам потрібен чіткий результат у знищенні російської військової інфраструктури та логістики. Більший результат. І це буде.

Доповідь СБУ – Малюка. Прозвітував щодо нашої протидії російським ДРГ – цим убивцям, які тероризують наші прикордонні райони. Також Малюк прозвітував і щодо протидії колаборантам. Є хороші результати зі знешкодження цих осіб.

Була доповідь зовнішньої розвідки – Литвиненка. Щодо чутливих міжнародних напрямків та наявних планів Росії. Маємо розуміння, які документи на столі у ворога, який у нього черговий задум. Будемо протидіяти.

Також сьогодні була окрема доповідь віцепрем'єра Кубракова. Передусім щодо роботи нашого морського експортного коридору. Вже майже 30 мільйонів тонн вантажів опрацювали на морському шляху. Це дуже вагомо для часу такої війни. І я вдячний усім, хто працює в наших портах, на суднах, усім, хто забезпечує роботу морського коридору, його безпеку.

Ще сьогодні ж, після доповіді з регіонів щодо наслідків російських обстрілів, окремо – доручення щодо Одеси, щодо людей, які втратили житло через російський «шахед». Доручив якнайшвидше допомогти з новим житлом замість втраченого – питання у місцевої влади, має бути все вирішено.

(...). Підписав указ про Шевченківську премію, про присудження премії цього року. Лауреати – достойні. 9 березня указ буде опублікований.

Я дякую всім, хто дбає про Україну та українців! Я дякую всім, хто б'ється та працює заради нашої держави та людей! Усім у світі, хто допомагає і вірить – вірить у нас. (...).

Про призначення О. Яковця командувачем Сил підтримки Збройних Сил України: Указ Президента України №141/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ЯКОВЦЯ Олександра Васильовича командувачем Сил підтримки Збройних Сил України. (...).

Сьогодні є новий крок Міжнародного кримінального суду: ордери на арешт командувачів російських убивць – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні є новий крок Міжнародного кримінального суду – ордери на арешт ще двох представників російського керівництва. Цього разу – військових керівників. Командувачів російських убивць – дальньої авіації та Чорноморського флоту держави-терориста. Зокрема, вони здійснювали та здійснюють терористичну кампанію проти нашої держави та людей – удари проти нашої енергетики, нашої цивільної інфраструктури. Це очевидні злочини – воєнні злочини Росії та злочини проти людяності. І саме щодо цього є принциповий рух у Міжнародному кримінальному суді.

Коли міжнародна юстиція починає працювати, її вже не зупинити. Справедливість для України, для українців та для міжнародної спільноти загалом обов'язково буде відновлено. Я дякую прокурору Міжнародного кримінального суду Каріму Хану, усій команді Міжнародного кримінального суду та нашій українській команді, що працює заради відновлення справедливості, – усім слідчим, які розслідують російські злочини війни, усім експертам, які допомагають, Генеральному прокурору та його Офісу й усім правоохоронцям України. Російські вбивці будуть відповідати – і це точно.

Я хочу сьогодні подякувати усім нашим воїнам, усім підрозділам, які відновлюють безпеку та контроль і в українському небі, і в нашому Чорному морі. Україна довела, на що ми здатні, на що здатна наша сила. Про це говорить і кількість збитих російських військових літаків, і можливості наших хлопців щодо російського флоту. Немає вже для російських терористів безпечних гаваней у Чорному морі й не буде. І не буде для них безпечного простору в небі – за умови достатньої нашої української міцності. Це стосується як постачання від партнерів, так і нашого внутрішнього виробництва.

Сьогодні провів кілька нарад щодо цього. Був звіт Мінстратегпрому щодо нашого оборонного виробництва, а також відповідної комунікації з

партнерами. Досягнуті нещодавно домовленості реалізуємо якнайшвидше – щодо постачання і щодо спільних проєктів. Я вдячний усім у світі, хто допомагає принципово, вчасно та без збоїв.

Також провів нараду з міжнародним блоком уряду, Офісу щодо ключових проблемних питань на окремих напрямках. Плануємо наші дії на цей місяць, на цю весну, щоб дати Україні необхідну силу та необхідні можливості. Україна має досягти своїх цілей, ми всі разом у світі маємо відновити повну силу міжнародного права. І коли це буде, жодна держава-терорист, як Росія, не зможе нічого диктувати своїм сусідам чи всьому світу.

Я дякую всім, хто допомагає Україні! Дякую всім, хто б'ється й працює заради нашої держави та людей. (...).

Про внесення змін до Указу Президента України від 5 травня 2020 року №166/2020: Указ Президента України №144/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про забезпечення членства України в Раді керуючих Міжнародного агентства з атомної енергії: Указ Президента України №145/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про внесення зміни до Указу Президента України від 9 грудня 2015 року № 691/2015: Указ Президента України №146/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

В Одесі Президент України та голова уряду Греції вшанували пам'ять загиблих унаслідок влучання російського дрона в житловий будинок ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Одеської області Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс ушанували пам'ять жителів Одеси, які загинули 2 березня внаслідок влучання ворожого БПЛА «Шахед» у дев'ятиповерховий житловий будинок.

У ніч на 2 березня поточного року в результаті чергової атаки Російської Федерації з використанням дронів-камікадзе на місто Одесу було повністю зруйновано 18 квартир та пошкоджено 36 квартир у багатоповерхівці на проспекті Добровольського, 134, внаслідок чого загинуло 12 осіб, серед яких – п'ятеро дітей. Ще дев'ятеро людей були травмовані. Пошуково-рятувальна операція була завершена 3 березня, врятували п'ятьох осіб.

Президент України поспілкувався з мешканцями пошкодженої дев'ятиповерхівки та сусідніх будинків. Люди розповіли Володимирі Зеленському про свої переживання під час ворожої атаки та подякували всім

службам і місцевій владі, які врятували людей і зараз надають необхідну допомогу.

Глава держави висловив глибокі співчуття рідним і близьким загиблих унаслідок російської атаки та побажав швидкого одужання постраждалим.

«Ми розуміємо, що це великий біль, насамперед для тих, хто втратив близьких», – сказав Володимир Зеленський.

За його словами, усі відповідні служби виконували свої обов'язки, допомагали, боролися за життя наших людей.

Президент наголосив на важливості забезпечення всім необхідним тих, хто втратив житло.

«Щодо квартир, втрати документів – із цим обов'язково допоможуть. Усі отримають компенсації за знищене житло. Міська й центральна влада проконтролюють це питання», – зазначив Глава держави.

Зруйнований під'їзд не підлягає відновленню та має бути демонтований із подальшим зміцненням тримальних конструкцій решти будинку. Заяви на отримання компенсації за програмою «Відновлення» подали власники 12 знищених квартир, шестеро – у процесі оформлення заявок та збору документів.

Президент України: Хочу подякувати Греції за готовність взяти участь у відновленні нашої культурної спадщини, зокрема в Одесі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі в Одесі з Прем'єр-міністром Греції Кіріакосом Міцотакісом обговорив допомогу у відновленні цивільної інфраструктури, зокрема церков, навчальних закладів, об'єктів культурної спадщини, зруйнованих унаслідок атак Російської Федерації.

«Абсолютна більшість мішеней Росії – це звичайні цивільні об'єкти. Будинки й церкви, інфраструктура та школи, університети – усе це потрібно відновлювати. І ми сьогодні говорили про це з Прем'єр-міністром. І ми запрошуємо Грецію та грецькі компанії до відповідної роботи», – заявив Глава держави під час спілкування з представниками ЗМІ в Одесі за результатами переговорів із Кіріакосом Міцотакісом.

На переконання Президента, така співпраця додасть обом країнам нових економічних, соціальних можливостей та створить робочі місця.

«Я хочу подякувати сьогодні Греції за готовність взяти участь у відновленні нашої культурної спадщини, зокрема в Одесі, яка має такий зв'язок із грецькою історією та культурою. Не можна дозволити путінській ненависті знищити все це – нашу Одесу, нашу країну, нашу Європу», – наголосив Володимир Зеленський.

Глава держави розповів, що лише за минулу ніч і лише в межах Одеської області сили ППО України збили 20 ударних дронів «Шахед», а загалом у країні за ніч – понад 30.

«На жаль, не всі були збиті – були і влучання. Сьогодні ж вранці по Одесі було завдано чергового удару. І саме це – реальна сутність дій Росії: постійний терор. І кожен збитий «Шахед», кожна збита російська ракета, кожен знищений російський військовий літак – це врятовані життя людей, врятовані будинки, врятована інфраструктура. Саме тому Україні так потрібна допомога з ППО та іншою зброєю», – зазначив Президент.

Крім того, Глава держави заявив, що Україна та Греція почали підготовку двосторонньої угоди щодо майбутніх безпекових гарантій у межах Спільної декларації G7.

«Я сподіваюся, що невдовзі наші команди підготують угоду для підписання. Ми маємо зафіксувати в ній досягнутий рівень співпраці та підтримки на цей рік, а також на наступні – саме довготривала співпраця дає найкращі результати», – акцентував він.

Володимир Зеленський повідомив, що Прем'єр-міністр Кіріакос Міцотакіс підтвердив свою участь у першому саміті миру щодо реалізації Формули миру, який відбудеться у Швейцарії.

Також під час переговорів у вузькому та розширеному форматах сторони обговорили посилення санкцій проти Росії та її представників, підтримку роботи Міжнародного кримінального суду та протидію російській дезінформації.

Прем'єр-міністр Греції зі свого боку висловив співчуття у зв'язку із загибеллю людей унаслідок російського обстрілу Одеси 2 березня.

«Такий рівень жорстокості, жертвами якої стають мирні громадяни, викликає сильний смуток та обурення. Сьогодні, коли я їздив Одесою, був вражений, бо, з одного боку, це страшна картина руйнувань від атак Росії, а з іншого – це незламність та сміливість українського народу», – зауважив він.

Кіріакос Міцотакіс зазначив, що в Одесі проживає грецька діаспора, з представниками якої він мав змогу зустрітися. Голова уряду Греції додав, що нині місто є прикладом опору російському вторгненню та окупації.

«Моя присутність тут віддзеркалює повагу, яку відчуває весь вільний світ до вашого героїчного народу, та водночас підкреслює обов'язок Греції бути на боці України, підтримувати прагнення захистити свою землю, суверенітет і гідність мільйонів співгромадян. Насильство не може порушувати міжнародне право, визнані ним кордони та територіальну цілісність», – наголосив Кіріакос Міцотакіс.

За словами Прем'єр-міністра, в Афінах спільно з Європейським інвестиційним банком провели конференцію з відновлення України, у якій взяли участь десятки компаній, а грецькі порти перетворилися на важливі хаби з перевезення вантажів для України.

«І, звісно, Одещина є регіоном, у якому ми передусім прагнемо зосередити грецькі відновлювальні програми. Ми підтримуємо євроінтеграційний та євроатлантичний рух вашої країни, вважаючи, що умови вступу України принесуть користь усім українцям. Це доводить досвід

усіх членів ЄС. Тому ваш рух до європейських структур має прискоритися», – резюмував Кіріакос Міцотакіс.

У порту Одеси Володимир Зеленський і Кіріакос Міцотакіс ознайомилися з функціонуванням «зернового коридору» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час відвідання Одеського морського торговельного порту Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс ознайомилися з функціонуванням «зернового коридору» в Чорному морі.

Лідери прибули до порту Одеси, який неодноразово зазнавав російських атак ракетами та дронами.

Як зазначив командувач Військово-Морських сил України Олексій Неїжпапа, з липня 2023 року ворог застосував понад 880 дронів-камікадзе та понад 170 ракети по портовій інфраструктурі Одещини.

Віцеадмірал наголосив, що Сили оборони України змусили російські кораблі покинути північно-західну частину моря. Крім того, завдяки діям Повітряних сил з грудня 2023 року агресор призупинив дистанційне мінування з літаків підхідних каналів до українських портів.

Президент України акцентував, що постійне відновлення портової інфраструктури, яка зазнає систематичних атак, є доволі непростим завданням, тому дуже важливо посилити її захист.

«Питання номер один – це, звичайно, протиповітряна оборона, яка потрібна для захисту людей і портової інфраструктури», – наголосив Володимир Зеленський.

Главі держави та Прем'єр-міністру Греції розповіли про функціонування створеного Україною у серпні 2023 року «зернового коридору» після виходу РФ із Чорноморської зернової ініціативи 17 липня минулого року.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков поінформував, що завдяки новому коридору за сім місяців було експортовано майже 28 млн тонн зерна та інших вантажів у щонайменше 38 країн світу. Причому в грудні – лютому суттєво зріс обсяг товарів, що були відвантажені в портах Великої Одеси.

Для порівняння, за час функціонування Чорноморської зернової ініціативи до виходу з неї РФ з українських портів майже за рік було експортовано 32,8 млн тонн аграрної та іншої продукції.

«Нині ми маємо два каравани на вхід та вихід у денний час. Наприклад, сьогодні це буде 22 судна. Максимально в нас було 47 суден, а починали ми з трьох-п'яти», – зазначив командувач ВМС Олексій Неїжпапа.

В Одесі Президент України та Прем'єр-міністр Греції заслухали брифінг військового командування щодо безпекової ситуації та

обговорили посилення ППО Одещини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

В Одесі Президент України Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс, який перебуває з візитом у нашій країні, заслухали інформацію представників військового командування щодо відбиття повномасштабного вторгнення Росії та розвитку спроможностей Сил оборони України.

У спеціальному брифінгу взяли участь: командувач Військово-Морських сил ЗСУ України Олексій Неїжпапа, командувач Повітряних сил Микола Олещук, командувач ОСУВ «Одеса» Михайло Драпатий, командувач угруповання морської піхоти Андрій Гнатов.

Володимира Зеленського та Кіріакоса Міцотакіса поінформували про поточну безпекову ситуацію на Одещині та на південній ділянці фронту, про заходи з протидії російському флоту.

Окремо військово командування розповіло про забезпечення роботи «зернового коридору» та підтримку Україною світової продовольчої безпеки попри всі спроби Росії заблокувати судноплавство в Чорному морі.

Президент України та Прем'єр-міністр Греції також заслухали інформацію про наслідки повітряних ударів Російської Федерації по населених пунктах та об'єктах критичної інфраструктури України.

Українська сторона передала інформацію про потреби щодо підсилення ППО для захисту неба, зокрема в Одеській області.

Зброя та ППО потрібні тут, щоб рятувати життя людей – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – в Одесі. Зустріч із Прем'єр-міністром Греції. Разом ушанували пам'ять загиблих від удару російського «шахеда» 2 березня. Діти, дорослі... Цими днями відбулись церемонії прощання. Вічна пам'ять усім жертвам російського терору!

Головним питанням на перемовинах із Прем'єр-міністром Греції була, звичайно, наша оборона, наші можливості в активних діях та в захисті. ППО. Безумовний пріоритет. Як і на перемовинах з іншими партнерами. Систем ППО та можливостей виробляти зброю для захисту у світу достатньо. Зброя потрібна тут, щоб рятувала життя людей. Рішення потрібні зараз – не колись, а для людей, які щодня й щоночі витримують терористичні атаки. Тільки за минулу ніч і тільки проти Одеси було двадцять «шахедів». Сьогоднішній ранок – чергова ракетна атака проти міста. Є поранені, є загиблі... Потрібно більше захисту. Я говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Греції Міцотакісом про те, як тут, на півдні України, можна посилити наших людей. Будуть перемовини і з іншими державами та лідерами. Ми дуже цінуємо кожен прояв допомоги.

Провів сьогодні оперативну нараду з місцевими керівниками – обласною владою, також урядовцями, щоб надали всю необхідну допомогу людям, які втратили житло від російських ударів, втратили документи. Потрібно, щоб це була достатня допомога. І швидка. Я вдячний усім, хто підтримує людей зараз, кожному, хто допомагає, хто береже тут, в Одесі, в усіх наших містах максимум нормального життя. Нічого Росія не має здобути своїм терором.

Я дякую всім, хто б'ється заради наших людей і держави. Дякую кожному й кожній, хто працює заради України та в Україні. Дякую Одесі – усім, хто береже нашу Одесу, хто захищає місто, усім, хто працює в місті, забезпечує робочі місця для людей. Дякую кожному у світі, хто допомагає! Ми обов'язково вистоїмо. Захистимо нормальне життя. (...).

Україна завжди буде вдячною, завжди шануватиме своїх Героїв – Президент на врученні сертифікатів на житло Героям України та родинам полеглих воїнів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У продовження реалізації ініціативи щодо забезпечення житлом військовослужбовців – Героїв України Президент Володимир Зеленський вручив сертифікати на отримання квартир Героям України та членам родин полеглих воїнів, які удостоєні цього звання посмертно.

Звертаючись до присутніх у Нагородній залі Маріїнського палацу, Глава держави зауважив, що сьогодні тут представлені різні види та роди українських військ, різні бойові історії, але в Україні завжди пануватиме однакова повага до всіх українських воїнів і до кожного героїчного підрозділу Сил оборони та безпеки.

«Справжня пам'ять про Героїв завжди базується на двох елементах: на відчутті вдячності та незмінній шані до всього, що зроблено заради нашої держави та наших людей. Україна ніколи не втратить цього відчуття й завжди буде вдячною, завжди шануватиме своїх Героїв. Кожного й кожну, хто став на захист країни. Усіх, хто став взірцевим воїном. Кожного, чий особистий вибір сміливості та героїчні вчинки допомогли Україні вистояти на шляху нашої незалежності», – сказав Володимир Зеленський.

Він подякував усім, хто бореться заради держави, та кожній родині українських Героїв за те, що в Україні є такі воїни.

«Хай усі покоління українського народу пам'ятатимуть тих, хто захищав і захистив Україну. І хай буде світлою пам'ять про всіх наших Героїв, які віддали свої життя заради України», – зазначив Президент.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять воїнів, полеглих під час захисту суверенітету й територіальної цілісності України.

Володимир Зеленський вручив 30 сертифікатів на квартири військовослужбовцям Сил оборони України та членам родин загиблих Героїв. (...).

Президент також вручив сертифікати на квартири членам сімей полеглих Героїв України зі складу Збройних Сил: старшого сержанта Андрія

Івашка, підполковника Андрія Літуна, старшого сержанта Сергія Васіча, капітана Дмитра Романченка, лейтенанта Миколи Макаревича, сержанта Олександра Федорченка, молодшого сержанта Дмитра Шкурнова, молодшого сержанта Дмитра Крамара, сержанта Андрія Орлова, майора Степана Тарабалки, старшого лейтенанта Сергія Сучкова, старшого лейтенанта Володимира Стельмаха.

Сертифікати також отримали родини військовослужбовців зі складу Національної гвардії України, які були удостоєні звання Героя України посмертно: старшого солдата Сергія Жержевського, старшого лейтенанта Михайла Чупріна, старшого лейтенанта Максима Кагала.

Президент зустрівся з міністром оборони Великої Британії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із державним секретарем Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії з питань оборони Грантом Шаппсом, який перебуває в нашій країні з візитом.

Глава держави подякував уряду та народу Великої Британії за лідерську підтримку в наданні допомоги Україні.

«Символічно, що першу угоду про співпрацю в безпековій сфері ми підписали саме зі Сполученим Королівством під час нещодавнього візиту Прем'єр-міністра Ріші Сунака до України. Дякуємо вам за цю підтримку», – сказав Володимир Зеленський.

Співрозмовники обговорили продовження оборонної співпраці в напрямі подальшого посилення ППО, далекобійних спроможностей Сил оборони України, забезпеченні інших нагальних потреб нашої країни в озброєнні та боєприпасах, а також налагодження спільного виробництва зброї.

Було відзначено суттєві успіхи України в забезпеченні свободи мореплавства в Чорному морі та наголошено на важливості подальшого безперешкодного функціонування чорноморського транспортного коридору.

Президент провів відеорозмову з режисером фільму «20 днів у Маріуполі» Мстиславом Черновим ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів розмову в режимі відеоконференції з режисером документального фільму «20 днів у Маріуполі» Мстиславом Черновим.

Глава держави привітав його з отриманням нагороди від Гільдії режисерів США, з премією ВАФТА та номінацією на цьогорічний «Оскар».

«Ви просто молодці! Переказуйте від нас усіх вітання команді. Це великий успіх. Хочу подякувати за те, що ви зробили велику справу для України. Це важливо сьогодні, коли фокус з України переводиться на інші теми. Десь є виклики, є трагедії, а десь просто бореться проти нас ворог. І

коли є такий розфокус, ви дуже сильно допомагаєте повернути людей до реальності та до правди», – сказав Президент.

За його словами, що гучнішою буде робота українського кіномитця у світі, то більше чутимуть про Україну.

«Вашу творчість оцінюють професійні люди. Найголовніше – це оцінка людей. Коли буде можливість, я із задоволенням перегляну вашу роботу», – зазначив Володимир Зеленський.

Президент побажав Мстиславу Чернову здобути перемогу в номінації на «Оскар».

«Бажаю перемогти, для нас важлива кожна перемога. Ви знаєте, що кожна перемога наближає нашу велику перемогу. Вітаю вас із сильним творчим українським результатом!» – сказав Глава держави.

Мстислав Чернов зі свого боку нагадав, що два роки тому він у складі знімальної групи записував інтерв'ю з Президентом і розповідав, що працює над фільмом про трагедію в Маріуполі.

«Я дотримав свого слова, зробив фільм», – зауважив він.

Мстислав Чернов зазначив, що відчуває підтримку українського суспільства, і це має велике значення.

«Це означає, що ми не одні. І, мені здається, це те, що найбільше вражає світ. Навіть коли глядачі бачать трагедію, вони бачать, що українці ніколи не здаються. Бачать, що за цими трагедіями формується національна ідентичність і єдність суспільства», – розповів режисер.

На його думку, єдність українців надихає світ, бо відгукується в серцях людей.

Мстислав Чернов також розповів, що багато українських кінематографістів нині пішло на війну, багато хто не може знайти фінансування для своїх проєктів.

Він також акцентував на важливості того, щоб влада дослухалася до кіноспільноти, тому що це – сильний голос України.

«Кіно не просто формує розуміння світу про те, що в нас відбувається зараз в Україні, воно ще й у майбутньому формуватиме історію. Тому що історія – це не те, що відбувалося, а те, що ми пам'ятаємо. А ми пам'ятаємо багато що саме завдяки кіно. Українські кінематографісти пишуть українську історію», – наголосив режисер.

У лютому 2024 року Мстислав Чернов отримав премію Гільдії режисерів США за видатні режисерські досягнення в документальному кіно. Його фільм «20 днів у Маріуполі» здобув премію ВАФТА в категорії «Найкращий документальний фільм». Крім того, стрічку номіновано на премію «Оскар» 2024 року в категорії «Найкращий документальний фільм».

У час російської агресії кожен бачить, наскільки важливо підтримувати альянси, зміцнювати власну безпеку та дбати про безпеку сусідів – Президент України Володимир Зеленський виступив зі

зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Кілька підсумків за цей день.

Провів нараду з керівником Служби зовнішньої розвідки щодо поточних загроз і деяких чутливих напрямків нашої міжнародної роботи. Я вдячний усім у світі, хто допомагає Україні з правильним фокусуванням уваги нашої держави.

Продовжуємо роботу і з партнерами – провів зустріч із міністром оборони Великої Британії. Він сьогодні був з візитом в Україні. Я подякував за відчутне лідерство Британії в безпековій підтримці України, у посиленні нашої оборони та спільних можливостей світу захищатися від російської агресії.

Сьогодні обговорили нашу подальшу взаємодію. Пріоритети очевидні: ППО, далекобійна зброя, артилерія. Постачання та спільне виробництво. І досягнення справедливості, щоб кожен російський убивця і вся їхня терористична держава відповідали за цю війну. Ми вже досягли з Британією історично безпрецедентного рівня співпраці. До речі, саме з Британією ми підписали першу двосторонню угоду про безпекові гарантії. Маємо повністю її реалізувати – заради нашої спільної сили.

Сьогодні ж погодив і кандидатуру Посла нашої держави у Великій Британії. Генерал Валерій Залужний говорив мені саме про такий напрям для себе – дипломатичний. Міністерство закордонних справ України направило відповідний запит на агреман. Наше союзництво з Британією має тільки зміцнюватися.

І є сьогодні кілька указів, про які варто сказати. Підписав два укази про відзначення державними нагородами наших воїнів – ще 520 військовослужбовців Збройних Сил. Кожен і кожна заслуговують на нашу вдячність і повагу.

І сьогодні ж є указ про звільнення в запас строковиків – тих, хто був призваний на військову службу ще до початку повномасштабного вторгнення. Зараз на прохання військового командування потрібно кілька тижнів на підготовчі процедури – на заміну людей з погляду оборонних завдань, і з квітня строковики будуть відправлені в запас. Знаю, що частина з них підписали контракт щодо служби в Силах оборони. Я вдячний кожному.

І ще кілька речей за сьогодні.

Мав честь вручити сертифікати на квартири Героям України та родинам загиблих Героїв. Це вже наша нова традиція особливої шани для кожного воїна, чия хоробрість стала взірцевою.

Я хочу подякувати зараз усім нашим людям у прикордонних із Росією областях – Сумщина, Чернігівщина, Харківщина. Усім, хто захищає ці наші регіони від ДРГ та ворожих обстрілів, хто рятує людей. Це надзвичайно важливо, і ми це надзвичайно цінуємо. Кожного й кожному, хто робить усе, щоб нормальне життя зберігалось.

Сьогодні Росія завдала чергового удару по Сумах. Є поранені. На жаль, є загиблі. Мої співчуття усім, хто втратив рідних та близьких. Російська держава обов'язково відповідь за це зло. Наші воїни забезпечать відповідальність терористів.

Сьогодні ж важливо відзначити, що у Європі ще одна держава стала більш захищеною від російського зла. Завершуються процедури щодо вступу Швеції в НАТО.

Коли безпека однієї країни гарантується і коли ця країна здатна посправжньому зміцнити спільну безпеку, кожен виграє. Це правило працює незмінно протягом усього часу існування НАТО. І я вірю, працюватиме й надалі.

Зараз, у час російської агресії проти всього того, що зробило Європу мирною та об'єднаною, кожен бачить, наскільки важливо підтримувати альянси й партнерства, зміцнювати власну безпеку та дбати про безпеку сусідів.

Швеція – сильний союзник і країна, якій можна довіряти. І я вітаю кожного у Швеції та кожного у Євроатлантиці. Україна завжди принципово підтримувала Швецію в русі у НАТО, і я дякую Швеції за підтримку нашої держави – буде день, коли і Швеція зможе привітати Україну зі вступом в Альянс. Разом ми всі завжди сильніші. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №147/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №148/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби: Указ Президента України №149/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

У Стамбулі Володимир Зеленський ознайомився з будівництвом корветів для ВМС України та зустрівся з українськими військовими ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочого візиту до Турецької Республіки Президент Володимир Зеленський відвідав суднобудівні верфі, де споруджують корвети

для Військово-Морських сил Збройних Сил України відповідно до Стратегії розвитку ВМС ЗСУ до 2036 року.

Глава держави ознайомився зі ступенем готовності та оснащенням корвета «Іван Мазепа», його технічними характеристиками та можливостями. Цей протичовновий корвет типу Ada має стати майбутнім флагманом ВМС України.

На судні Президент зустрівся та поспілкувався з військовослужбовцями ВМС України, які проходять курси з експлуатації та обслуговування систем цього корабля.

Володимир Зеленський подякував їм за службу.

«Дякую вам за службу, за те, що Україну тут дуже поважають. Ви знаєте, що ми очікуємо вас в Україні. Щоб були ще більш потужними наші Сили безпеки та оборони», – зазначив Глава держави.

Президент вручив двом військовим медалі «Захиснику Вітчизни», якими їх нагороджено за самовіддані дії, виявлені в захисті державного суверенітету й територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов'язку.

Володимир Зеленський також ознайомився з перебігом будівництва корвета класу Ada, якому сьогодні указом Президента присвоєно ім'я гетьмана Івана Виговського і який теж має посилити наш військово-морський флот.

Глава Української держави висловив подяку всім причетним за те, що будуються такі військові кораблі.

«Надзвичайно вдячний за партнерство Президенту Туреччини Ердогану та всім оборонним компаніям Туреччини й України, які створюють такий потужний результат щодо повернення миру для України», – сказав він.

Корвети типу Ada є сучасними кораблями прибережної зони, які мають можливості протичовнових операцій та патрулювання у відкритому морі з широким використанням у конструкції принципів стелс-технології. Корвети типу Ada мають потужніше озброєння, потужніші радарні та сонарні системи.

Будівництво корвета «Іван Мазепа» було розпочато у квітні 2021 року. У вересні 2023-го відбулася урочиста церемонія закладки кіля корабля. Планувалося, що у 2022 році корвет буде переправлено в Україну, і вже у 2024-му він мав увійти до складу ВМС ЗСУ. Через війну, розпочату Росією проти України, відправку корвета було відтерміновано.

Про присвоєння імені гетьмана Івана Виговського корвету класу «Ada» Військово-Морських Сил Збройних Сил України: Указ Президента України №150/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою відновлення історичних традицій національного війська, увічнення пам'яті видатного українського військового, політичного і

державного діяча гетьмана Війська Запорозького Івана Виговського постановляю:

1. Присвоїти корвету класу «Ada» Військово-Морських Сил Збройних Сил України ім'я гетьмана Івана Виговського та надалі іменувати цей корвет – корвет «Гетьман Іван Виговський». (...).

У Стамбулі в присутності президентів України й Туреччини підписано Угоду про створення системи електронного обміну попередньою інформацією між митними органами двох держав ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Стамбулі в межах зустрічі Президента України Володимира Зеленського та Президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана підписано Угоду між урядом України та урядом Турецької Республіки про створення системи електронного обміну попередньою інформацією щодо товарів та транспортних засобів, які переміщуються між сторонами.

У присутності лідерів двох держав документ підписали міністр оборони України Рустем Умеров і міністр торгівлі Турецької Республіки Омер Болат.

Відповідно до документа, інформаційний обмін здійснюватиметься між Державною митною службою України та Міністерством торгівлі Туреччини.

На підставі угоди буде створено систему електронного обміну попередньою інформацією, за допомогою якої здійснюватиметься обмін заздалегідь визначеним набором даних в електронній формі.

Інформація, отримана митними органами сторін, сприятиме прискоренню руху товарів і транспортних засобів через кордони обох держав, а також протидії митним правопорушенням.

Володимир Зеленський під час зустрічі з Реджепом Таїпом Ердоганом передав список громадян України, яких утримує Росія ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочого візиту до Туреччини Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із Президентом Турецької Республіки Реджепом Таїпом Ердоганом.

Переговори відбулися у вузькому колі та за участю делегацій.

«Сьогодні відбулися, як і завжди, цілком ширі, продуктивні перемовини Україна – Туреччина. Очевидний пріоритет – ми намагаємося якнайбільше зміцнити нашу безпеку, нашу силу, щоб якнайшвидше повернути справедливий мир для всієї нашої землі та всіх наших людей і для Чорноморського регіону», – сказав Глава Української держави під час зустрічі з представниками ЗМІ за результатами переговорів із Президентом Туреччини в Стамбулі.

Володимир Зеленський подякував Реджепу Таїпу Ердогану та народу Туреччини за підтримку незалежності й територіальної цілісності нашої держави, за підтримку всіх наших людей. Окремо він висловив вдячність

турецькому лідеру за зусилля щодо звільнення українських громадян із російського полону.

«Завдяки посередництву Туреччини нам вдалося досягти значних гуманітарних результатів. Зараз ми розраховуємо на подальші зусилля. Я передав сьогодні список наших громадян України, зокрема кримських татар, які були репресовані Росією на окупованій території України та утримуються в російських тюрмах і таборах у надзвичайно жорстоких, нелюдських умовах. Маємо звільнити їх усіх – і воїнів, і цивільних, і тих, хто був захоплений у полон при захисті свого народу, і тих, хто зазнає російських репресій тільки через те, ким він чи вона є, – українці, кримські татари, усі... Такі, як Наріман Джелял, Леніє Умерова, Сервер Мустафаєв та всі інші наші незаконно полонені», – наголосив Президент.

Під час зустрічі сторони також приділили значну увагу реалізації Формули миру та підготовці до Глобального саміту миру на рівні лідерів, який організовується у Швейцарії.

«Очевидно, що особлива роль Туреччини заслуговує на те, щоб лідерство вашої держави було проявлене на саміті миру та у спільній роботі світової більшості для повної реалізації Формули миру», – сказав Глава Української держави.

Водночас він акцентував, що формат інавгураційного саміту миру не передбачає запрошення для участі в ньому представників Росії.

«Ми не бачимо, яким чином можна запрошувати людей, які все блокують, руйнують і вбивають. Ми хочемо отримати результат – справедливий мир для України. Тому спочатку цивілізовані країни світу розроблять детальний план і матимуть результат, а вже потім будуть залучати представників Росії – тих, хто готовий до справедливого миру», – заявив Володимир Зеленський.

Президенти України й Туреччини також обговорили питання продовольчої безпеки та забезпечення стабільності в Чорноморському регіоні.

«Український морський коридор працює з незмінною ефективністю – уже майже 30 мільйонів тонн вантажів пройшло через коридор. Ми вдячні нашим турецьким партнерам за постійну співпрацю. Впевнений, можемо зробити ще значно більше. Усьому Чорному морю потрібна безпека, а отже, потрібно зупинити російську агресію», – зазначив Глава держави.

Зі свого боку Президент Турецької Республіки наголосив на підтримці територіальної цілісності, суверенітету й незалежності України.

«Дуже важливо, щоб у майбутньому в Україні була міцна економіка та сталий мир», – сказав Реджеп Таїп Ердоган.

Він засвідчив підтримку з боку Туреччини цілей України щодо євроатлантичної інтеграції та заявив про готовність допомагати у відбудові нашої держави.

«Ми надаємо потужну підтримку в питанні відбудови України. У цьому контексті у січні в Стамбулі ми провели форум із відбудови України», – зазначив Президент Туреччини.

Реджеп Таїп Ердоган також акцентував, що кримські татари самовіддано борються за відновлення територіальної цілісності України, і його держава й далі підтримуватиме кримськотатарський народ.

«Кримські татари в Україні є одним із важливих чинників посилення дружби між двома нашими країнами. Я дякую Президенту за гарантування прав наших братів і його роботу щодо підсилення їхнього автономного статусу. Ми завжди підтримували кримських татар і робитимемо це й надалі», – наголосив Президент Туреччини.

Президент України в Стамбулі провів зустріч із представниками оборонних компаній Туреччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочого візиту до Турецької Республіки Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із представниками турецького оборонно-промислового комплексу.

«В оборонній сфері – і на урядовому рівні, і на рівні компаній наших держав – досягнуто домовленостей про спільні проєкти. Я дуже радий цьому. Я провів зустріч із представниками оборонно-промислового комплексу Туреччини – ми готові рухатися максимально оперативно в реалізації всього того, що обговорювалося між нами. Я дуже задоволений розмовою з оборонними компаніями, а отже, і тими результатами, які будуть. Я впевнений, що вони будуть сильними», – сказав Володимир Зеленський під час зустрічі з представниками ЗМІ у Стамбулі.

Президент зазначив, що Україна готова швидко розв'язувати питання щодо економічної співпраці з Туреччиною, зокрема у відбудові нашої країни, а також сприяти реалізації двосторонніх угод.

«Україна й Туреччина разом посилюють і одна одну, і весь наш регіон. Ми працюємо заради спільного виробництва зброї, яке зміцнить наш регіон. Вже в Україні є представники турецького бізнесу. Це наш стратегічний напрям співпраці – більше сили для наших народів», – додав Глава держави.

Президент і перша леді взяли участь у врученні Національної премії імені Тараса Шевченка 2024 року ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський і перша леді Олена Зеленська взяли участь у церемонії вручення Національної премії імені Тараса Шевченка 2024 року.

«Ми сьогодні відзначаємо достойних лауреатів Шевченківської премії. Дякуємо їм», – сказав Глава держави.

Згідно з указом Президента, Національну премію імені Тараса Шевченка 2024 року в номінації «Музичне мистецтво» присуджено артистці Сусані Джамаладіновій (Джамалі) за альбом QIRIM.

Також у номінації «Музичне мистецтво» премію отримала композиторка Кармелла Цепколенко (...).

У номінації «Література» премію присуджено поетесі, військовослужбовиці Ярині Черногуз за книгу поезій «[dasein: оборона присутності]» та поету й військовослужбовцю ЗСУ Дмитру Лазуткіну за книгу поезій «Закладка».

Художник Андрій Єрмоленко отримав премію в номінації «Візуальні мистецтва» за серію художніх робіт «Ukrainian resistance // Український опір».

Лауреатами премії в номінації «Театральне мистецтво» стали режисер-постановник Іван Уривський, художниця-постановниця Тетяна Овсійчук та хормейстерка Сусанна Карпенко за виставу «Конотопська відьма» за повістю Григорія Квітки-Основ'яненка Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка.

У номінації «Публіцистика / Журналістика» лауреатами премії стали Євген Малолетка, Мстислав Чернов та Василиса Степаненко за серію журналістських матеріалів про облогу Маріуполя (репортажі, фото- та відеорепортажі, розслідування та фільм «20 днів у Маріуполі»). Знімальна група фільму перебуває в Лос-Анджелесі, де представляє українське кіно на церемонії вручення премії «Оскар».

Президент закликав присутніх ушанувати пам'ять українських митців, чий життя забрала російська війна. (...). Він зазначив, що війна може забрати від нас талановиту людину, але ніколи не забере пам'ять про те, скільки цей талант подарував Україні й нашим людям, і не забере поваги до нього.

«Я хочу, щоб ніколи не згасала пам'ять про українські таланти. Щоб ніколи не згасала сила українських талантів. І щоб завжди в Україні звучали оплески українським талантам», – додав Президент. (...).

У час війни культура має навіть більше значення, ніж у час миру – Володимир Зеленський на врученні Національної премії імені Тараса Шевченка ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час війни важливими є люди культури, які розповідають про Україну, зберігають пам'ять про все, через що проходить український народ, і відроджують те, що дає людям сили. На цьому наголосив Президент України Володимир Зеленський у виступі на церемонії вручення Національної премії імені Тараса Шевченка 2024 року.

«У час війни – навіть більше, ніж у час миру, – ми всі маємо пам'ятати, що культура має значення. І люди культури мають значення. Усі, хто промовляє про Україну. Озвучує те, що на серці. Зберігає все, через що ми йдемо. Відроджує те, що могло бути забутим, але – оновлене – дає людям сили, дає емоції», – сказав Президент.

Глава держави зазначив, що українці пройшли довгий шлях, щоб стати нацією, творцями своєї культури, держави та власної долі.

«Щоб людська спільнота стала нацією й державою, у найкращих характеристик у країні мають бути такі серця, яким мало жити тільки для себе. Такі серця промовляють до тих, хто поруч. Дбають. Вчать – вчать розуміти. Об'єднують. Захищають. Коли треба – рятують. І в підсумку ми всі впізнаємо одне одного, чуємо одне одного, відчуваємо, що ми українці, українки», – наголосив Глава держави.

На переконання Володимира Зеленського, це стало можливим завдяки не лише силі нашої зброї, а й силі сердець наших людей.

«Які в Маріуполі у найстрашніші дні розуміють: те, що вони бачать, вони повинні відзняти, зберегти для того, щоб потім розповісти всьому світові. Чи людина, яка не хоче, щоб людська пам'ять втратила побачене десь дорогою на Бахмут чи пережите у Скадовську, зараз тимчасово окупованому. І яка відчуває: повинна записати це, римувати цю мить, римувати цей біль. Чи митець, який вірить, що люди України, убиті на цій війні, збережуться в емоціях тих, хто живий. І який своєю музикою говорить про це. Щоб кожен живий в Україні пам'ятав, про що ця земля, про що її люди, про що думки мами, яка тут, в Україні, чекає сина чи доньку», – акцентував Президент.

Володимир Зеленський висловив вдячність кожному й кожній, хто живе не лише для себе, а й дбає про людей і всю Українську державу.

«Я дякую вам, дякую всім, хто зараз на фронті та з тими, хто на фронті. Хто з Україною та береже її й розвиває», – сказав Глава держави.

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська: Невідкладні репарації постраждалим від сексуального насильства з боку окупантів – це крок до відновлення справедливості ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у міжнародній конференції «Відновлення прав постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом: елемент миру та світової безпеки», яка відбулася в Києві. До заходу також долучилися: віцепрем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина, інші представники уряду, парламенту, громадських організацій та широке коло міжнародних партнерів.

Участь у конференції взяли представники таких країн, як Британія, Японія, Демократична Республіка Конго, Люксембург, Норвегія, Колумбія, Швейцарія, Молдова, Швеція, Фінляндія тощо.

Захід об'єднав міжнародну спільноту для посилення ефективної допомоги всім тим, хто постраждав від сексуального насильства під час війни Росії проти України, а також заради пошуку шляхів досягнення реального правосуддя. Під час конференції наголошувалося, що одним із ключових елементів для відновлення прав постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, мають стати репарації.

Перша леді зазначила, що постраждалі від сексуального насильства під час війни не можуть чекати на «класичні» репарації, коли закінчиться війна або коли Росія погодиться сплатити відшкодування. Діяти потрібно негайно.

«Репарації постраждалим від грубих порушень прав людини, зокрема постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, – це не лише економічна підтримка. Це важливий крок до відновлення справедливості. І така справедливість потрібна не тільки Україні. Справедливість для українських постраждалих від насильства – це нині дзеркало для самого світу», – зауважила Олена Зеленська.

У межах заходу віцепрем'єр-міністерка Ольга Стефанішина презентувала перший в Україні проєкт щодо невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від сексуального насильства під час війни.

Ініціатива є унікальним випадком в історії репараційних заходів, коли держава спільно з громадянським суспільством та недержавними організаціями під час війни напрацьовує кроки з виплати невідкладних проміжних репарацій.

Проєкт передбачає виявлення та ідентифікацію постраждалих від сексуального насильства, визначення відповідності кожного окремого випадку критеріям сексуального насильства, а також безпосередню виплату проміжних компенсацій ідентифікованим постраждалим.

Він насамперед враховуватиме особистий підхід до кожного/кожної постраждалої, а також їхні пропозиції. Так, постраждалі уже долучені до всіх процесів у межах реалізації проєкту. Ініціатива передбачає надання одноразових проміжних компенсацій усім ідентифікованим постраждалим до кінця жовтня 2024 року. У межах пілотного проєкту одноразові проміжні компенсації зможуть отримати 500 осіб.

Проєкт ініціював Офіс віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України спільно з урядовою уповноваженою з питань гендерної політики та Глобальним фондом тих, хто пережив насильство (Global Survivors Fund). Реалізується у співпраці з Офісом Генерального прокурора, Міжнародним реєстром збитків і Міністерством юстиції.

«Поки не створено міжнародний компенсаційний механізм та конфісковані активи Росії не спрямовані на підтримку України, нам дуже важлива також відповідна допомога від країн-партнерів. Ми не можемо скасувати той біль, якого вже завдав агресор. Але можемо бути для цього болю знеболювальним. Показати, що не всі у світі – вбивці та гвалтівники. Що допомога та підтримка є. Є справедливість. Що є заради чого жити», – наголосила дружина Президента.

Захід організував уряд України за підтримки уряду Великої Британії у партнерстві з Асоціацією жінок-юристок України «ЮрФем» та Українським жіночим фондом. (...).

У Музеї Ван Гога в межах проєкту Олени Зеленської з'явився аудіогід українською ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах проєкту першої леді Олени Зеленської з упровадження українських аудіогідів у найвідоміших пам'ятках світу аудіогід українською мовою запрацював у Музеї Ван Гога в Амстердамі (Королівство Нідерланди).

Нині проєкт охопив уже 80 об'єктів у 44 країнах, серед яких Версаль у Франції та Колізей у Римі.

Музей Ван Гога – художній музей в Амстердамі, присвячений життю та творчості нідерландського художника Вінсента Ван Гога. Заклад відкрито в 1973 році на Музейній площі столиці Нідерландів. Музей має найбільшу у світі колекцію шедеврів Ван Гога, що налічує понад 1300 творів. Зокрема, це 200 картин, 400 малюнків і 700 листів. Частиною колекції є такі всесвітньо відомі полотна, як «Соняшники», «Цвіт мигдалю» та «Вечера картоплею».

«В Україні дуже популярні роботи Ван Гога, особливо «Соняшники» та «Зоряна ніч». Можливо, це тому, що соняшники – дуже символічна для України квітка. А жовтий та синій, улюблені кольори самого Ван Гога, – також кольори нашої символіки. І ось тепер нас зближить іще й мова. Ми хочемо, щоб мільйони наших вимушених переселенців краще розуміли культури, у яких опинилися. Нехай соняшники завжди квітнуть для наших країн і кожна зоряна ніч буде спокійною та безпечною», – зазначила Олена Зеленська.

Підготувала тексти для аудіогіда українською мовою нідерландсько-українська перекладачка Ірина Коваль, адаптацію та редагування зробив відомий український поет і літературний редактор Юрій Лисенко (Юрко Позаяк). Начитку та запис текстів українською здійснив актор дубляжу Павло Скороходько, якого було обрано для озвучування Вінсента Ван Гога. Голосом аудіогіда стала одна з найвідоміших українських артисток Ірма Вітовська. Проєкт реалізовано зусиллями команди Музею Ван Гога та Посольства України в Королівстві Нідерланди.

Олена Зеленська: Фабрика-кухня – це не лише обіди, а й зміни на краще для всього суспільства ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська повідомила про виділення коштів для будівництва вже другої фабрики-кухні в країні.

У межах реформи шкільного харчування, яку ініціювала дружина Президента, фонд американського філантропа Говарда Баффета The Howard G. Buffett Foundation погодив фінансування для спорудження другої фабрики-кухні в Україні.

The Howard G. Buffett Foundation пожертвував \$10 млн для фабрики-кухні в Бучі та виділив понад \$12 млн на підтримку другого такого об'єкта. З початку повномасштабного вторгнення в Україну фонд виділив понад \$500 млн, зокрема \$255 млн на підтримку української продовольчої безпеки та посилення спроможності країни збирати врожай та експортувати продовольство.

Проєкт буде реалізований у Лозовій Харківської області. Очікується, що фабрика-кухня забезпечить готовими обідами заклади освіти Лозівської та Близнюківської громад, де навчається майже 14 тис. учнів.

«Ще один потужний крок реформи шкільного харчування, щоб дати дітям якісну та корисну їжу, яка особливо потрібна в умовах стресів воєнного часу. Це також важливий поштовх для громад, бо це робочі місця й економічне пожвавлення там, де воно потрібне. Допомога родинам – діти не тільки отримують якісні обіди, а й навчаються здорового підходу до харчування. І обнадійлива перспектива для всього нашого суспільства: якщо з дитячих років засвоювати здорові харчові звички, вони обов'язково продовжаться і в дорослому житті, мільйонах життів. Отже, виходить, кухня вироблятиме не лише обіди, а й зміни на краще», – наголосила перша леді.

«Завдяки підтримці Олени Зеленської та нашого американського друга Говарда Баффета ми здійснили колосальну «домашню роботу», яка системно тривала протягом року. Разом з обласною радою створили комунальне підприємство, яке централізує організаційні процеси, працюємо над облаштуванням укриттів, ремонтом харчоблоків та навчанням кадрів, а також над забезпеченням транспорту для підвезення учнів. Але найважливіше – попереду. Переконані, що вже через рік наші діти навчатимуться в безпечному освітньому середовищі та будуть охоплені якісним здоровим харчуванням», – зазначив начальник Харківської ОВА Олег Синегубов.

Першу фабрику-кухню відкрили в м. Бучі Київської області у грудні 2023 року. Вона забезпечує готовими обідами учнів і дошкільнят 30 освітніх закладів трьох навколишніх громад – Бучанської, Немішаївської та Бородянської.

Модель фабрики-кухні є однією з трьох розроблених та затверджених у межах упровадження реформи шкільного харчування у 2020 – 2022 рр. новітніх технологічних моделей організації харчування дітей. Її особливість не лише в масштабах, а й у забезпеченні дотримання високих стандартів якості та вимог НАССР, що гарантує надійність і безпеку. (...).

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Кушнарьова М.,
стар. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. філос. наук

КОМПЛЕКСНА РЕФОРМА УРЯДУ-2024: ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ ЧЕРГОВОЇ СПРОБИ

4 березня 2024 року прем'єр-міністр України Денис Шмигаль через свій Телеграм-канал поінформував країну: «Продовжуємо реформу державної служби. Цьогоріч уже скоротили 20 тис. вакансій. Ведемо роботу зі скорочення кількості міністерств на третину. Працюємо над створенням Центру Уряду, де будуть зосереджені допоміжні адміністративні функції. Міністерства мають формувати політики, а Центр Уряду своєю чергою надаватиме юридичну, кадрову, бухгалтерську та іншу підтримку. Також у планах — впровадити Дію для держслужбовців» ([Слово і Діло](#)).

За словами Шмигалья, всі зміни плануються в рамках проведення комплексної реформи уряду. Її метою, як пояснював раніше Президент Володимир Зеленський, є економія державних коштів. Рішення прийматимуться вже навесні – залежно від ситуації із надходженням допомоги від міжнародних партнерів. «Якщо дефіцит продовжуватиметься, ми робитимемо все, щоб інфраструктура управління нашої держави – і це не тільки про Кабмін – змінювалася. Зменшення кількості міністерств, зменшення кількості міністрів... Показником буде те, що ми матимемо навесні», – сказав Зеленський ([OBOZ.UA](#)).

Експертна спільнота та ЗМІ відреагували на інформацію Шмигалья досить мляво. Єдине, що наразі зрозуміло – це те, що кількість міністерств скоротиться на третину. Оскільки станом на тепер в Україні 19 міністерств, постільки шляхом нескладних підрахунків отримуємо кількість тих, що скоротять, тобто 6. Але як саме буде відбуватися згадана комплексна реформа уряду, які міністерства і в який спосіб – ліквідація, об'єднання, розформування? – будуть реформувати – те поки що для невтаємниченої частини суспільства є річчю вкрай туманною і тому, як і завжди в таких випадках, місце інформації заступають чутки, які у трансляції ЗМІ очікувано набувають посилення на «співрозмовника» чи «джерело». Саме воно (джерело) пояснило, що начебто планують розформувати Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій та Міністерство молоді та спорту. Начебто також йдеться про ліквідацію Міністерства культури, але начебто «щодо культури остаточного рішення ще немає». Начебто існує

також ідея об'єднання Міністерства агрополітики з Мінекономіки (хоча, з огляду на те, що це вже колись було, мабуть, правильніше говорити про «возз'єднання»), але начебто Шмигаль непокоїться, що Мінекономіки «не потягне». Також начебто думали скоротити Міністерство ветеранів і передати його функції Мінсоцполітики, однак начебто роздумали ([NV](#)).

Кожна з цих структур, якою би недосконалою вона не здавалася широкому загалу чи не була такою насправді, здійснює, як може, керівництво важливою ділянкою життя нашої держави, відповідно, їх ліквідація, якими би вони не були, на думку директора PPV Knowledge Networks Володимира Вороб'я, «це втрата державою здатності впливати на процеси розвитку в певній сфері» ([LB](#)). Навіть якщо припустити, що функції одного міністерства передадуть якомусь іншому – все одно, на думку економічного експерта Сергія Фурси, «це може вплинути на ефективність державного апарату. Завжди такі реорганізації призводять до того, що 3-4 місяці триває паралізація роботи з усіх напрямків» ([OBOZ.UA](#)). І перший варіант, і другий вочевидь не є прийнятними для країни, яка перебуває у воєнному стані.

Деяко незрозумілою є подальша доля інших складових державного управління, адже до цієї системи крім міністерств входять також мало не 50 підпорядкованих їм центральних органів державної влади (держслужби, держагентства тощо), 10 державних органів, підпорядкованих безпосередньо Кабміну (БЕБ, НАЗК, АМКУ тощо), 3 колегіальні органи (Нацкомісії), 6 консультативно-дорадчих органів.

Втім, найцікавіше те, що це, як кажуть спортсмени, вже другий «підхід до снаряду». Перший був майже два роки тому. У липні 2022 року з огляду на дефіцит бюджету та невпевненість у надходженні міжнародної макрофінансової допомоги уряд вирішив зменшити кількість чиновників в Україні вдвічі. Тоді реформу розробляло Мінцифри, що як таке вже обіцяло багато новацій.

Одним з них було зменшення кількості міністерств з 20 до 12 шляхом об'єднання та ліквідації.

Міністерство розвитку громад і територій, Міністерство з реінтеграції тимчасово окупованих територій та Міністерство інфраструктури повинні були об'єднатися і перетворитися на Міністерством розвитку громад, інфраструктури, територій і реінтеграції.

Мінекономіки, Мінагрополітики та Міністерство стратегічних галузей економіки мали стати Міністерством інновацій та економічного розвитку.

Міненергетики та Мінекології внаслідок об'єднання мали стати Міністерством енергетики, сталого розвитку та природних ресурсів.

Міносвіти, Міністерство молоді та спорту і Міністерство культури мали об'єднатися у Міністерство розвитку людського капіталу.

Міністерство у справах ветеранів мали ліквідувати, а Міністерство соціальної політики мало стати Міністерством добробуту та розвитку продуктивних сил.

МЗС у новій структурі уряду мало перетворитися на Міністерство закордонних справ та євроінтеграції.

Негативний вплив скорочення кількості працівників на функціонування міністерств мав бути нейтралізований через централізацію певних функцій в одній установі – Центрі уряду, який мав замінити Секретаріат Кабміну і відповідати за бухгалтерію, управління персоналом та фінансами, юридичне забезпечення, IT-сектор, безпеку та адміністративно-господарську діяльність у всіх міністерствах. Тобто в окремих міністерствах усі згадані підрозділи мали зникнути, що мало призвести до скорочення посад ([Економічна правда](#)).

Порівняння наведеного проекту дворічної давнини із запропонованим Шмигалем кілька днів тому мимоволі викликає в пам'яті поширене колись у популярних виданнях завдання з розвитку уваги «Знайди 5 (6,7...) відмінностей». Однією такою відмінністю є частка «приречених» міністерств: якщо Шмигаль тепер каже про третину, то там – всі 40%. Як би там не було, вочевидь влада згадала про свою власну ідею та вирішила, що «можна спробувати».

Насправді оголошене прем'єр-міністром реформування – це не «другий», а вже й складно визначити, який саме «підхід до снаряду», адже:

Мінагрополітики (з певними більш або менш помітними змінами) існувало раніше, але у 2019 р. його об'єднали з Мінекономіки. Наприкінці 2020 р. міністерства роз'єднали;

Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості тільки створили у липні 2020 р.;

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України виникло наприкінці 2022 р. внаслідок об'єднання Міністерства розвитку громад та територій та Міністерства інфраструктури;

Міністерство захисту довкілля та Міністерство енергетики об'єднали у 2019 р., а у 2020 – роз'єднали;

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій у 2019 році об'єднали з Міністерством у справах ветеранів, у 2020 – роз'єднали.

З огляду на згадані С.Фурсою цілком природні «3-4 місяці паралічу» внаслідок будь-якої реорганізації, залишається тільки дивуватися тому, що залучені до цих «об'єднань-роз'єднань» міністерства взагалі якимось працювали.

Голова експертної організації StateWatch Гліб Каневський зауважив: «За останні три роки це вже третя реформа щодо оптимізації Кабміну. І знову ми спостерігаємо нелогічність, непослідовність рішень та відсутність розрахунків. (...) Такі волюнтаристські та непродумані рішення вигідні лише лобістам, які, користуючись "перехідними періодами", розставляють своїх людей на посади» ([Апостроф](#)). Тож, якщо у 2022 році була «третя спроба», то у 2024 маємо «четверту».

Аналітик Віктор Андрусів припускає: «Проблема в тому, що офіс простих рішень виявився не робочим» ([Espresso.tv](#)).

До речі, зрозуміло, чому у березні 2024 ідея скорочення міністерств, як зазначено вище, не викликала бурхливої реакції експертів: переважно вони вже все сказали у 2022 році.

Більшість експертів і тоді і тепер прогнозує помітний негативний вплив такого реформування насамперед на процеси євроінтеграції. Зокрема, Володимир Воробей вважає, що ми «ризидуємо не мати нікого, з ким може вести переговори Європейський Союз у відповідних сферах політики» ([LB](#)). На думку експерта агроринку Ольги Трофімцевої, навряд своєчасним є «об'єднання відомств у той час, коли Україна офіційно починає перемовини з ЄС щодо вступу, в яких аграрна сфера буде однією з найскладніших, одним із найбільших викликів, і там, де у нас найбільше тем, за якими маємо не так багато спеціалістів, експертів, і яких можна остаточно втратити за спрощення відомств» ([Agro Portal](#)). Голова Центру правового аналізу та досліджень політичних ризиків Михайло Дяденко вважає, що скорочення структур та співробітників в Україні можуть створити відчутні труднощі на шляху євроінтеграції України, оскільки «виникнуть проблеми з якістю надання державних послуг і, що більш важливо, з виконанням "домашнього завдання", яке необхідне для вступу до ЄС. Якщо брати одну лише сферу приведення українського законодавства у відповідність до європейського, то це - матеріалів на тисячі сторінок тексту. І це робота не лише одного Мін'юсту, а й усіх міністерств та галузевих відомств» ([Апостроф](#)). Думку Дяденка поділяє керівник експертного відділу Української природоохоронної групи Петро Тестов, котрий вважає, що «аби нас взяли в ЄС, необхідно виконати низку вимог, передусім імплементувати загальноєвропейські підходи в наше законодавство та практику. Ідеться про Європейський зелений курс та з пів сотні різних директив та регламентів. Хто буде писати та просувати всі ці документи? Енергетики? У них своїх євроінтеграційних завдань не менше» ([ЕкоРайон](#)).

Оскільки Президент України наголосив, що метою новацій, про які йдеться, має бути економія державних коштів, важливим є питання, наскільки ефективною є в цьому сенсі запропонована урядом модель реформування.

Щодо кейсу 2022 року, то за словами міністра фінансів Сергія Марченка, у травні 2022 року держава витратила на оплату праці державних службовців 4,5 млрд грн. Якщо екстраполювати цю суму на весь 2022 рік, то вийде 54 млрд грн.

Автори реформи з Мінцифри підраховали, що звільнення чиновників дозволить щорічно економити 15 млрд грн. Від цієї суми слід відняти 3 млрд грн на програми соціальної підтримки та перепідготовки звільнених у перший рік її реалізації, тому чиста економія бюджету може становити 12 млрд грн на рік.

Багатою сума 12 млрд грн може здатися значною, однак у масштабах держави, особливо під час війни, це крапля в морі. Для порівняння: лише за

травень (2022 р. – ред.) на фінансування оборони держава витратила в десять разів більше ([Економічна правда](#)).

Також не слід забувати, на думку Володимира Вороб'я, про «чергове марнотратство на ліквідаційні комісії, передачу майна й зміну вивісок» ([LB](#)).

До того ж, можуть бути опосередковані наслідки. Зокрема, виконавчий директор Економічного дискусійного клубу Олег Пензін вважає, що в Україні вже не вперше скорочують чисельність міністерств: «Ми скорочували людей на 15% і через півроку виявлялося, що там люди не скорочені на 15%, а вже збільшені на 10% – бо ті, що залишилися, не могли виконувати функції та починали негайно набирати додаткових людей, щоб виконувати ті функції, які раніше виконувались меншою кількістю» ([UAZMI](#)). Ті самі побоювання висловлює голова правління Інституту світової політики Віктор Шлінчак: «Якщо мотивація – зекономити гроші, вітати можна. Головне, щоб після таких скорочень не виріс штат чиновників (це вже також було)» ([Цензор.НЕТ](#)).

Те саме загалом стосується ідеї Урядового центру: відповідні підрозділи з кожного міністерства переведуть у підпорядкування цієї нової структури, але для того, щоб виконувати покладені на неї функції, вона муситиме мати відповідний штат, тому складно припустити, що кількість чиновників внаслідок таких змін зменшиться суттєво.

З іншого боку, сама ідея реформування уряду аби зекономити, також викликає дискусії. Все-таки головне завдання урядових структур – урядувати, як би тавтологічно це не звучало. Керівник аналітичного напрямку мережі «АНТС» Ілля Несходовський вважає, що економія коштів не має бути головною метою оптимізації: «Головне – це зменшення бюрократичних процедур. Ті, хто працює чи працював у міністерствах, добре знають, наскільки складна та довга процедура узгодження документів із різноманітними відомствами. Тому головна мета (реформи) – підвищення ефективності державного апарату» ([Апостроф](#)). Це якраз і є той шлях, який може привести до такої потрібної оптимізації: змінити (спростити, скоротити) процедуру, відповідно, зменшиться кількість бюрократичних ланок, а тоді, знову-таки, відповідно, зменшиться й кількість людей, які ці ланки обслуговують.

Тож далеко не факт, що бажана ефективність буде досягнута внаслідок реформи, про яку йдеться. Навпаки, є побоювання, що у випадках деяких міністерств може бути втрачена навіть та ефективність, яка є тепер.

Зокрема, на думку Володимира Вороб'я, внаслідок реалізації планів ліквідації чи об'єднання міністерств ми «знову ризикуємо розмістити вовка й вівцю в одній кошарі. Так свого часу об'єднали міністерства охорони довкілля й енергетики — двох природних ворогів (і ця помилка нам коштувала років відкату в розробці політик і мільйонів, змарнованих на зміну вивісок і статутної документації). Так ми досі тримаємо разом міністерства інфраструктури й регіонального розвитку (перше — про дороги, друге — про

те, хто і чому по них має їздити; природні антиподи). Чи ми об'єднаємо культуру, молодь, спорт з економікою й агрополітикою — щоби що?» ([LB](#)).

Політичний та громадський діяч, аналітик та публіцист Віктор Андрусів зазначає, що «саме питання про ліквідацію чи об'єднання міністерств є неправильним. Міністерство — це набір функцій, тому мова має йти про ліквідацію чи об'єднання функцій. Ось, наприклад, мінкульт має функцію представництва України на міжнародних культурних заходах і фестивалях. Відповідно, ми не маємо говорити — ліквідуємо мінкульт, а маємо казати – ліквідуємо цю функцію. Ми хочемо, щоб Україну не представляли на цих платформах, або це робилось виключно приватними чи громадськими ресурсами? Ось від відповіді на це питання і залежить рішення» ([Espresso.tv](#)). Власне, не треба бути великим спеціалістом, щоб зрозуміти, що ліквідувати таке, на перший погляд, «нестратегічне» міністерство, як Міністерство молоді та спорту навесні 2024, тобто лише за кілька місяців до вкрай складної з усіх боків для українського спорту та для України Олімпіади в Парижі – це означає підважити як саму участь наших спортсменів у цій події, так і всі величезні зусилля з повернення на український бік як світових керівних спортивних органів, так і широкої громадськості.

У певному розумінні це стосується будь-якої сфери життя нашої держави. Важко не погодитися з Петром Тестовим, котрий питає: «Нам точно потрібні під час воєнного стану затримки в кілька місяців по виплаті заробітної плати, проведенні закупівель, призупинення чи обмеження діяльності через те, що хтось вирішив пооптимізуватись? У 2019 та 2020 році це вже було і було погано. Ті мільйони, зекономлені на зарплаті чиновників, явно не варті соціальних потрясінь і сотень мільйонів збитків та недоотриманих прибутків» ([ЕкоРайон](#)).

Навесні 2024 року це набуває особливої актуальності. Реалії змушують відмовлятися від цікавих та ефектних ідей на користь виважених, бо дуже не хочеться, щоб в результаті чергової спроби реформування ми, за образним висловом В.Вороб'я, «дійшли до комуністичних практик збирання буряків у колгоспах за трудовні, але цього разу з повним оцифруванням у Дії» ([LB](#)). На жаль, з огляду на зовнішню загрозу та особливості носія цієї загрози така небезпека не є нереальною.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Росіян почали знімати з рейсів до Аргентини без пояснення причин, – соцмережі (УНІАН).

Щонайменше десятох росіян зняли з рейсу Стамбул – Буенос-Айрес без пояснення причин. Про це повідомляє російський паблік Ваза.

«Зняття з рейсів Turkish Airlines почалися з березня. Пасажирів із Росії не пускали на борт, посилаючись на додаткову перевірку. За словами росіян, вони ходили по різних відділах в аеропорту Стамбула, намагаючись зрозуміти, чому їх зняли з рейсу, але чіткої відповіді ніхто не отримав – усі співробітники говорили різні причини», – повідомляє паблік.

З початком повномасштабної війни в Україні та введенням всіляких санкцій проти Росії і росіян на Заході, значно зріс потік громадян РФ, які їдуть до Аргентини. Росіянки їдуть туди народжувати дітей, щоб ті автоматом отримали місцеве громадянство, а це, своєю чергою, дасть батькам право і самим претендувати на аргентинський паспорт. З ним подорожувати світом значно простіше, ніж із паспортом РФ.

Ще на початку минулого року аргентинська влада почала боротися з цією навалюю росіян, а вже восени в Аргентині обрали нового президента, який дуже негативно налаштований щодо Росії.

США ввели санкції проти компаній за допомогу ПВК «Вагнер» в Африці (УНІАН).

Управління з контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США (OFAC) запровадило санкції проти компанії з Росії (Limited Liability Company Broker Expert) і Центральноафриканської Республіки (Bois Rouge SARLU), повідомила пресслужба Мінфіну Сполучених Штатів.

Санкції щодо компаній було запроваджено за їхні зусилля зі сприяння шкідливій діяльності Росії в ЦАР. Стверджується, що юрособи, які потрапили під санкції, зіграли важливу роль для підтримки дій ПВК «Вагнер» у Центральноафриканській Республіці.

У Мінфіні заявили, що зазначені компанії прагнули отримати грошову вигоду від незаконного видобутку природних ресурсів і надавали матеріальну та фінансову підтримку «Групі Вагнера».

Сейм Польщі ухвалив запровадження санкцій на агропродукцію з Росії та Білорусі (УНІАН).

Сейм Республіки Польща прийняв резолюцію про введення санкцій щодо імпорту продовольства і сільськогосподарської продукції з Росії та Республіки Білорусь до Європейського Союзу. Як повідомляє Польське

радіо, у резолюції польський Сейм вказує на те, що імпорт сільськогосподарської продукції з Росії та Білорусі продовжує приносити величезні доходи виробникам, торговцям і бюджетам цих країн.

Зазначається, що «за» проголосував 441 депутат, ще двоє утрималися від голосування. Проект постанови підготувала Президія Сейму.

«Це наш моральний обов'язок – припинити торгівлю, яка може прямо чи опосередковано сприяти зміцненню спроможності Росії та Білорусі, яка її підтримує, продовжувати війну з Україною. Тим більше, що російський імпорт може містити зерно, вкрадене з окупованих територій України», – наголошується в документі.

Байден ще на рік продовжив санкції проти РФ, запроваджені через війну в Україні ([УНІАН](#)).

Президент Сполучених Штатів Америки Джо Байден: ще на один рік продовжив дію надзвичайного стану, запровадженого ще в 2014 році, та пов'язані з ним санкційні обмеження проти РФ.

Про це свідчить указ американського президента, опублікований на сайті Білого дому. Примітно, що надзвичайний стан у зв'язку з російською агресією проти України було запроваджено ще 6 березня 2014 року ще тодішнім президентом США Бараком Обамою, після чого його кілька разів продовжували.

Додаткові санкції проти РФ були запроваджені також у грудні 2014 року та вересні 2018 року.

«Дії та політика, про які йдеться в цих указах, продовжують становити незвичайну та надзвичайну загрозу національній безпеці та зовнішній політиці Сполучених Штатів Америки. З цієї причини надзвичайний стан (...) має залишатися чинним після 6 березня 2024 року», – йдеться в указі.

Загроза вторинних санкцій спрацювала: Туреччина різко скоротила торгівлю з Росією ([УНІАН](#)).

Туреччина різко скоротила обсяги експорту до Росії – приблизно на третину. Про це свідчать дані офіційної статистики щодо зовнішньої торгівлі Туреччини.

Так, за підсумками січня-лютого поточного року турецькі компанії поставили в Росію товарів і послуг на загальну суму в 1,29 млрд. доларів. Роком раніше за той самий період експортні поставки становили понад 2 млрд. доларів.

Примітно, що обсяги імпорту з Росії до Туреччини теж скоротилися приблизно на ту саму величину - за підсумками лютого з 2 млрд доларів до 1,3 млрд рік до року.

Як пише російське опозиційне видання The Moscow Times, причиною такого різкого падіння обсягів торгівлі став ризик вторинних санкцій з боку США. У грудні минулого року президент Джо Байден дозволив американському Мінфіну запроваджувати санкції щодо фінансових

організацій із третіх країн за допомогу в обслуговуванні угод за участю підсанкційних осіб із РФ і за сприяння постачанню обладнання російському ВПК.

«Після цього банки в Туреччині почали переглядати відносини з клієнтами з РФ зі страху втратити доступ до долара, на який припадає майже половина світових фінансових транзакцій. Ситуація торкнулася і російських експортерів нафти, які перестали отримувати гроші за продані Анкарі барелі», – пише видання.

В лютому турецькі банки почали закривати рахунки пересічних російських компаній, хоча раніше такі обмеження стосувалися лише тих юросіб, які безпосередньо підпадали під санкції США.

У Кремлі вже пообіцяли вирішити цю ситуацію з Туреччиною, і частково це вдалося. У другій половині лютого деякі турецькі банки знову почали обслуговувати прямі платежі з Росією, але тільки з так званого «зеленого переліку товарів» – продукти харчування, медикаменти, сільгосппродукція, текстиль.

У Британії проводять розслідування щодо ефективності санкцій проти РФ ([УНІАН](#)).

Парламент Великої Британії проводить розслідування, присвячене питанню ефективності британських санкцій щодо Росії, йдеться в заяві на сайті британського парламенту.

«Комітет казначейства (парламенту) починає нове розслідування, присвячене тому, чи має програма економічних санкцій Британії бажаний ефект», – йдеться в заяві.

Зазначається, що комітет розгляне роботу управління зі здійснення фінансових санкцій (OFSI), а також спробує оцінити можливість конфіскації заморожених російських активів.

Голова спеціального комітету казначейства Гаррієт Болдвін:

Через два роки Росія все ще вкладає десятки мільярдів у свій оборонний бюджет, що викликає питання - чи мають фінансові санкції Заходу бажаний ефект?.

У Єврокомісії підтвердили: готують представити переговорну рамку з Україною цього місяця ([Європейська правда](#)).

Речник Єврокомісії Ерік Мамер, відповідаючи на питання журналістів, які прагнули отримати додаткові роз'яснення з приводу зміни публічної позиції глави Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн стосовно графіка підготовки переговорної рамки, сказав:

Президентка сказала нещодавно, що це відбудеться протягом березня.

21 лютого фон дер Ляєн не стала допускати наступний крок для України на шляху до ЄС – представлення переговорної рамки – до європейських виборів, що пройдуть у червні цього року.

Але вже через три дні, під час візиту до Києва, вона повернулася до початкового графіку і заявила, що Єврокомісія зробить наступний формальний крок щодо заявки України на вступ до ЄС у середині березня.

«Я вже підкреслював, що президентка тоді сказала: моє найбільш ймовірне припущення (my best guess), у комісії відбулись подальші обговорення, після яких вона була в змозі уточнити, що ми винесемо пропозицію зараз», – пояснив додатково Мамер.

«Але, звичайно, є питання у тому, коли Рада буде у змозі схвалити її, і тут її best guess був, що це відбудеться пізніше», – додав речник.

Джерела видання Politico у ЄС вважають, що зміна позиції глави Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн стосовно графіка переговорного процесу з Україною про її вступ пов'язана з виборами.

Україна очікує на те, що Європейська комісія представить переговорну рамку щодо українського вступу до Європейського Союзу не пізніше 12 березня, заявила у понеділок віцепрем'єрка з питань євроінтеграції Ольга Стефанішина.

У ЄС представили першу оборонно-промислову стратегію: залучать Україну ([LIGA.Бізнес](#)).

Європейська комісія та високий представник ЄС Жозеп Боррель 5 березня представили першу в історії Європейську оборонно-промислову стратегію (EDIS) на рівні ЄС.

Нова програма оборонної промисловості спрямована на підвищення готовності та безпеки Європи у відповідь на загрози у зв'язку із вторгненням РФ до України та передбачає залучення України.

«Після невинуваченої агресивної війни Росії проти України конфлікт високої інтенсивності повернувся на наш континент. [...] Нам необхідно мати готові системи захисту та обладнання, коли вони будуть потрібні, і в необхідних кількостях», – йдеться у повідомленні.

Для досягнення цієї мети передбачається:

- заохочення країн ЄС інвестувати більше, краще, разом та по-європейськи. Цьому сприятимуть нові програми, що полегшують спільну купівлю та співпрацю на європейському рівні;

- зробити європейську оборонну промисловість сильнішою, гнучкішою та інноваційнішою. Будуть зроблені кроки для підтримки досліджень, збільшення інвестицій та роботи над проблемами у ланцюжках постачання. У межах цього у Києві відкриється Офіс оборонних інновацій;

- фінансування для підготовки оборонної промисловості за допомогою нової програми вартістю 1,5 млрд євро та обговорення потреб в обороні для наступного довгострокового бюджету ЄС;

- впровадження культури оборонної готовності в усі політики, зокрема шляхом заклику до перегляду кредитної політики Європейського інвестиційного банку цього року;

- розвиток тісніших зв'язків з Україною через її участь в ініціативах ЄС щодо підтримки оборонної промисловості та стимулювання співпраці між оборонною промисловістю ЄС та України;

- об'єднання з НАТО та стратегічними партнерами, однодумцями та міжнародними партнерами, а також тісніша співпраця з Україною.

Програма європейської оборонної промисловості (EDIP) – це нова законодавча ініціатива, яка мобілізує 1,5 млрд євро з бюджету ЄС протягом 2025-2027 років, щоб продовжити підвищення конкурентоспроможності EDIP. Бюджет EDIP також може використовуватись для створення Фонду прискорення трансформації оборонних ланцюгів постачання (FAST).

Стратегія також встановлює низку цілей. До 2030 року країни ЄС мають:

- закупити щонайменше 40% оборонного обладнання спільними зусиллями;

- забезпечити, щоб вартість внутрішньоєвропейської оборонної торгівлі становила щонайменше 35% вартості оборонного ринку ЄС;

- досягти сталого прогресу у напрямі закупівель не менше 50% свого оборонного бюджету в межах ЄС до 2030 року та 60% до 2035 року.

«Це допоможе зробити ЄС безпечнішим і стійкішим. Це принесе користь не тільки всім нам в ЄС, але й ключовим союзникам, зокрема НАТО та Україну», – наголошується у повідомленні.

Латвія остаточно заборонила овочі, фрукти та зернові із Росії та Білорусі ([LIGA.Бізнес](#)).

Уряд Латвії встановив заборону на ввезення до країни сільськогосподарської та кормової продукції з Росії та Білорусі, а також з інших третіх країн, якщо відповідна продукція має російське або білоруське походження.

Також країна заявила, що прагне якомога швидшого розриву економічних зв'язків із країною-агресором і «ініціатива щодо заборони імпорту є додатковим елементом спільної політики санкцій ЄС».

Заборона на імпорт поширюється на всі овочі, всі фрукти, ягоди і горіхи, всі зернові, кормову сировину та готові корми.

Як прикордонна з Росією країна Латвія є однією з держав-членів, через яку на ринок ЄС надходить значний імпорт сільськогосподарської та харчової продукції російського походження: у 2023 році латвійський імпорт становив 13%, або 355 мільйонів євро від загальної вартості імпорту ЄС з Росії, Латвія займає 1-е місце серед країн – членів ЄС.

Чотири товарні групи з Росії склали 90% вартості імпорту Латвії у 2023 році: 44% – корми, 24% – зернові, 14% – горох і 8% – ріпакова олія.

В уряді наголосили, що залежність усіх країн ЄС, включно з Латвією, від російських ресурсів – мінеральних добрив, фуражу, продовольства та енергоносіїв – має бути припинена.

«Ці товари не є незамінними, а їхня закупівля фінансує агресивну війну Росії в Україні», – підсумували латвійці.

Заборона діятиме до 1 липня 2025 року, а надалі, за потреби, може бути продовжена. Через рік уряд має подати до Сейму доповідь про вплив заборони на латвійську економіку.

Рада керуючих МАГАТЕ схвалила резолюцію про негайне повернення Запорізької АЕС під контроль України ([Цензор.НЕТ](#)).

Рада керуючих МАГАТЕ більшістю голосів підтримала розроблений Україною проєкт резолюції щодо ядерної безпеки, захищеності та гарантій в Україні.

Документ, зокрема, закликає Росію до термінового виведення всього несанкціонованого персоналу, включно з військовими, із ЗАЕС та до негайного повернення станції під повний контроль компетентних органів України відповідно до існуючої ліцензії, виданої Державною інспекцією ядерного регулювання України. Це необхідно для забезпечення її безпечної та надійної експлуатації.

В ухваленому документі, окрім цього, висловлюється серйозне занепокоєння нестабільним станом ядерної безпеки та захищеності на ЗАЕС, особливо відсутністю належного кваліфікованого персоналу на майданчику, прогалинами у проведенні планово-попереджувальних робіт, відсутністю надійних ланцюгів постачання, вразливим станом водопостачання, зовнішнього електропостачання та встановленням протипіхотних мін у буферній зоні між внутрішнім та зовнішнім периметром установки.

МКС почав розслідування справи про удари РФ по енергетиці України, є перші ордери на арешт ([Європейська правда](#)).

Міжнародний кримінальний суд видав ордери на арешт командувачів дальньої авіації і Чорноморського флоту РФ в межах розслідування потенційних воєнних злочинів Росії в Україні, скоєних у період з 10 жовтня 2022 року до 9 березня 2023 року.

Йдеться про командувача дальньої авіації Повітряно-космічних сил РФ Сергея Кобилаша і командувача ЧФ РФ Віктора Соколова.

Обидва ордери на арешт були видані на підставі клопотань, поданих стороною обвинувачення.

Палата досудового провадження II вважає, що обидва підозрюваних несуть відповідальність за ракетні удари по об'єктах електроенергетичної інфраструктури України у зазначений період, завдані силами, які перебували під їхнім командуванням.

Кобилаша і Соколова підозрюють у вчиненні воєнних злочинів, що полягали у здійсненні нападів на цивільні об'єкти, заподіянні надмірної випадкової шкоди цивільним особам або шкоди цивільним об'єктам, а також у злочині проти людяності, що полягав у вчиненні антигуманних дій.

Існують обґрунтовані підстави вважати, що вони несуть індивідуальну кримінальну відповідальність за вищезазначені злочини, а також вчинили їх спільно та/або через інших осіб, віддавали накази про вчинення злочинів та/або не здійснювали належного контролю над силами, які перебували у їхньому підпорядкуванні, йдеться у повідомленні суду.

Військова допомога

Канада та Латвія пообіцяли спільно підтримувати обороноздатність України ([Укрінформ](#)).

Глави міністерств оборони Канади та Латвії Білл Блер та Андріс Спрудс обговорили подальшу підтримку України у протистоянні російській агресії.

«Міністри найрішучішим чином засудили незаконне й неспровоковане російське вторгнення до України. Міністр Блер відзначив військову підтримку Латвією України, й міністри підтвердили, що обидві держави продовжать надавати Україні різноманітну військову допомогу», - йдеться у поширеній заяві.

800 тисяч снарядів для України: Люксембург долучиться до чеської ініціативи ([УНІАН](#)).

В Люксембурзі вирішили приєднатися до чеської ініціативи із закупівлі 800 тисяч артилерійських снарядів для України.

Відомо, що до такої ініціативи доєдналося 18 країн.

Міністр оборони країни Юріко Бакес:

Це буде частиною наших спільних зусиль, спрямованих на надання Україні вкрай необхідних можливостей у боротьбі з російським агресором.

Канада приєднається до «коаліції дронів» для України ([Укрінформ](#)).

Канада долучиться до міжнародних зусиль з розбудови українського флоту бойових безпілотних літальних апаратів.

«Для подальшого зміцнення спроможностей України у сфері дронів, міністр Блер пообіцяв, що Канада приєднається до коаліції спроможностей з розбудови дронів Контактної групи з питань оборони України, співголовами якої є Латвія та Велика Британія. Як член коаліції спроможностей, Канада продовжить шукати шляхи посилення України у сфері дронів», - йдеться у поширеному повідомленні.

У відомстві нагадали, що Канада вже передала Україні більше сотні спеціалізованих камер для БПЛ й минулого місяця анонсувала передачу понад 800 дронів канадського виробництва.

Литва передала Україні чергову партію снарядів 155-мм калібру ([Цензор.НЕТ](#)).

Міністерство оборони Литви повідомило про відправлення в Україну чергового пакета військової допомоги, до якого увійшли снаряди калібру 155 мм.

Міністр національної оборони Арвідас Анушаускас:

Ми надсилаємо те, чого зараз найбільше бракує Україні. Ми прислухаємося до їхніх прохань і продовжуємо нашу підтримку.

Окрім постійної передачі військової техніки та обладнання, Литва також активно навчає українських військових, надає українцям лікування та реабілітацію, готує експертні консультації, виділяє кошти в міжнародні фонди підтримки України. Також Литва склала довгостроковий план підтримки.

Британія виділить кошти на 10 тисяч дронів для України (Укрінформ).

Велика Британія виділить 325 мільйонів фунтів стерлінгів на закупку 10 000 найсучасніших безпілотників для України.

Ця сума на 125 млн більша за оголошену в січні прем'єр-міністром Ріші Сунаком під час зустрічі із Зеленським, тоді уряд Британії обіцяв виділи 200 млн на безпілотники.

Тепер загальний обсяг фінансування становить 325 мільйонів фунтів стерлінгів, що забезпечить постачання понад 10 000 дронів, більшість з яких – FPV- дрони, 1000 ударних безпілотників, які були розроблені у Британії, а також розвідувальні та морські безпілотники.

Міністр оборони Британії Грант Шепс:

Я посилюю наше зобов'язання озброїти Україну найсучаснішими новими безпілотниками, що надходять безпосередньо з провідних оборонних підприємств Великої Британії – від заводських цехів до лінії фронту. Я закликаю міжнародних партнерів приєднатися до Великої Британії в цих зусиллях.

Чехія з партнерами зібрали необхідну суму для придбання 800 тисяч боєприпасів для України (Укрінформ).

Країни, які долучилися до чеської ініціативи зі збору коштів для закупівлі боєприпасів для України в третій державі, зібрали необхідну суму.

Президент Чехії Петр Павел:

Станом на ранок (7 березня) ми зібрали загальну суму для закупівлі всіх боєприпасів, тобто 800 тисяч штук.

Наступний крок – укласти необхідні угоди – має зробити чеський уряд.

Боєприпаси мають надійти в Україну найближчими тижнями.

Литва передасть Україні частину військових вантажівок (Цензор.НЕТ).

У рамках модернізації Збройних сил Литви країна закупить військові вантажні автомобілі Renault D у французького виробника Renault Truck SAS. Частина з них буде передана Україні.

До кінця літа у ЄС пройдуть підготовку 60 тисяч українських військових ([Укрінформ](#)).

До кінця літа цього року підготовку на території країн-членів Євросоюзу пройдуть 60 тис. українських військовослужбовців у рамках Місії ЄС з надання військової допомоги Україні (EUMAM).

Про це повідомляється у заяві Європейського Союзу, виголошеній під час засідання Форуму безпекового співробітництва ОБСЄ у Відні.

«Місія ЄС з надання військової допомоги Україні (EUMAM) є найбільшою військовою місією в історії Європейського Союзу, і до кінця літа цього року 60 тис. українських військових пройдуть підготовку на території країн-членів ЄС», - йдеться у заяві.

Також було повідомлено, що станом на сьогодні ЄС та держави-члени мобілізували для України понад 28 млрд євро військової допомоги як летальної, так і нелетальної.

У заяві також міститься запевнення, що ЄС та держави-члени «продовжуватимуть задовольняти нагальні військові та оборонні потреби України, включаючи постачання терміново необхідних боєприпасів і ракет».

До організації заходів підготовки військовослужбовців ЗСУ за кордоном залучена коаліція партнерів, яка налічує станом на сьогодні 34 держави. На території цих країн з початку широкомасштабного вторгнення підготовлено близько 170 штабів та підрозділів різних рівнів з-поміж новостворених бригад.

Норвегія виділила \$153 мільйони на закупівлю боєприпасів для України за межами ЄС ([УНІАН](#)).

Норвегія виділить \$153 млн на ініціативу Чехії щодо закупівлі артилерійських боєприпасів для України у третій країні.

Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стере:

Норвегія підтримує Україну артилерійськими боєприпасами як із власних запасів, так і безпосередньо від промисловості. Ми вирішили внести до 1,6 млрд норвезьких крон в ініціативу, організовану Чехією, щоб якнайшвидше забезпечити Україну необхідними артилерійськими боєприпасами.

Норвегія долучилася до коаліції на підтримку протиповітряної оборони України ([Цензор.НЕТ](#)).

Норвегія долучилася до коаліції з протиповітряної оборони України від російських літаків і ракет.

«Норвегія приєднується до угоди про наміри щодо підтримки України у сфері протиповітряної оборони від літаків і ракет. Протиповітряна оборона

є одним із напрямів, якому приділяється особлива увага серед країн, що надають військову підтримку Україні», - йдеться в повідомленні.

Міністр оборони Норвегії Бйорн Арільд Грам:

Норвезький NASAMS щодня робить свій внесок у порятунок українських життів і захист критично важливої інфраструктури.

Цієї зими було створено кілька коаліцій для надання військової підтримки Україні. Уряд Норвегії ухвалив рішення про участь країни у трьох таких коаліціях: морській коаліції, яку Норвегія очолює разом із Великою Британією, коаліції винищувачів F-16, у рамках якої Норвегія надасть бойові літаки й навчить український персонал роботі із системою, і коаліції ППО, яку очолюють Німеччина та Франція.

«Ми сказали, що будемо підтримувати (Україну - ред.) там, де це найбільш необхідно. Протиповітряна оборона є одним із пріоритетів України. Вона абсолютно необхідна для захисту військових підрозділів, міст і критично важливої інфраструктури», - додав міністр оборони Норвегії.

Латвія долучиться до чеської ініціативи із закупівлі снарядів для України ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Латвії Андріс Спрудс заявив, що його країна приєднається до ініціативи Чехії з метою закупівлі 800 тисяч артилерійських снарядів для України.

«Латвія приєднається до чеської ініціативи, запропонованої президентом Петром Павелом, щодо закупівлі артилерійських боєприпасів для України. Це критично важлива можливість перемогти Росію, і ми повинні зробити все можливе, щоб підтримати Україну. Разом до перемоги!», - заявив Спрудс.

Франція планує розширити програми підготовки українських військових ([Цензор.НЕТ](#)).

З 2022 року Франція підготувала майже 10 тисяч українських військових. У 2024 році анонсувала розширити свої програми підготовки для українських військових на повітряну та військово-морську сфери.

«Крім постачання зброї та військової техніки, Франція підтримує Київ шляхом навчання українських військових. З якою метою? Щоб підвищити їхні навички відповідно до їхніх потреб, щоб вони могли продовжувати захищати свою територію», - зазначають у відомстві.

Зазначається, що навчання проходять як на території самої Франції, так і в Польщі переважно в рамках Місії військової допомоги Європейського Союзу на підтримку України (EUMAM).

Зараз підготовка здійснюється за трьома напрямками:

перший напрямок: підготовка, пов'язана з використанням, впровадженням і обслуговуванням нового озброєння, в тому числі гармат Caesar, ракет Crotale NG, легких бойових танків AMX 10-RC, пускових

установок реактивного залпового вогню, а також систем «земля-повітря» середньої дальності (SAMPT).

другий напрямок: спеціалізована підготовка, націлена на критичні ноу-хау або ноу-хау з високою доданою вартістю. Вона охоплює різні сфери: охорона здоров'я, матеріально-технічне забезпечення, розмінування, розвідка.

третьою напрямком: формування тактичних підрозділів, орієнтованих на ведення бойових дій у містах та полях. Їхня мета — удосконалити навички українських офіцерів командувати ротами чи батальйонами.

Британські інструктори навчають бійців ЗСУ штурмових дій у приміській забудові ([Укрінформ](#)).

Українські військовослужбовці під керівництвом інструкторів Збройних сил Великої Британії відпрацьовують навички штурмування місцевості з приміською забудовою.

Заняття проходять у межах багатонаціональної навчальної операції «Інтерфлекс».

Тренування відбувалося на одному з британських полігонів, де реалістично відтворена урбанізована місцевість: кількоповерхові приватні будинки, мініготелі, городи, сади, господарчі приміщення, паркані й огорожі.

Під керівництвом британських інструкторів бійці вчилися просуватися вперед будинок за будинком, правильно обирати позиції для вогневого контролю, застосовувати гранати та дим, діяти злагоджено в групах, рятувати й евакуювати поранених.

Окрему увагу приділили аналізу ситуації на ділянці фронту. Також визначили порядок доповіді командирам, щоб вони завжди мали актуальну інформацію й контролювали обстановку.

Тренування в межах програми «Інтерфлекс» проводять військові інструктори з Великої Британії, Данії, Австралії, Канади, Литви, Нідерландів, Естонії, Нової Зеландії, Норвегії, Фінляндії та Швеції.

На початок серпня базову підготовку в межах операції «Інтерфлекс» у Великій Британії пройшли 20 тисяч українських

Болгарія відправила в Україну перші зі 100 обіцяних БТР ([УНІАН](#)).

6 березня Болгарія почала відправляти в Україну обіцяні бронетранспортери.

«БТРи виїхали в Україну. Перший бронетранспортер був завантажений на платформу і вирушив з бази «Жандармерія» в Софії до залізничної станції в Новий Іскір», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, що загалом Україні планують передати 110 БТРів, але відправлятимуть їх партіями по 6 одиниць.

Німеччина долучиться до ініціативи Чехії щодо закупівлі боєприпасів для України ([Цензор.НЕТ](#)).

Речник уряду ФРН Штеффен Гебештрайт заявив, що Німеччина приєднається до чеської ініціативи з придбання боєприпасів для України.

«Для цього буде виділено тризначну суму в мільйонах євро, що ми підтримаємо», - сказав Гебештрайт.

Він охарактеризував чеську ініціативу як «дуже добру», яка уможлиблює закупівлю снарядів за межами ЄС за допомогою «фінансових засобів, які будуть узгоджені на двосторонній основі».

Литва долучиться до ініціативи Чехії із закупівлі снарядів для ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Литва висловила готовність приєднатися до ініціативи Чехії щодо закупівлі поза межами Євросоюзу боєприпасів для потреб ЗСУ.

«Литва долучиться до започаткованої Чехією багатосторонньої ініціативи стосовно закупівлі й передачі боєприпасів Україні», - йдеться у поширеному повідомленні.

За словами **прем'єр-міністра Литви Інґріди Шимоніте** ця ініціатива зараз особливо важлива з огляду на сповільнення постачання боєприпасів для України. «Як і раніше, Литва продовжить підтримувати усі шляхи зміцнення спроможності України ефективно захищати себе від російської агресії, таким чином відстоюючи свободу всієї Європи», - сказала вона.

З початку повномасштабної війни Франція надала Україні допомоги на понад 3,8 млрд євро ([Цензор.НЕТ](#)).

З 24 лютого 2022 року Франція надала Україні військової допомоги на у 2,615 мільярда євро, ще 1,2 млрд євро – жертвування Європейського фонду миру.

Виділені кошти пішли на оснащення боєприпасами, навчання та обслуговування техніки. Список із 50 пунктів включає як захисне спорядження, так і засоби зв'язку, а також різні озброєння та безпілотні апарати – аведені дані станом на 31 грудня 2023 року.

Також підкреслюється, що до кінця 2023 року в Україну були поставлені дві установки Crotale ППО NG, шість ПЗРК Mistral, одну франко-італійську систему протиповітряної оборони SAMP/T. А також радар Ground Master 200 (GM200). Серед засобів ураження повітря-поверхня вказані лише ракети SCALP (аналог британської Storm Shadow), їх кількість не розкривається.

«До кінця 2023 року Париж передав ЗСУ 30 самохідних артилерійських установок Caesar, шість знятих з озброєння гаубиць TRF1, чотири реактивні системи залпового вогню та 10 120-мм мінометів. До гаубиць також поставили 30 тисяч снарядів. Серед протитанкових систем є 1 002 гранатомети AT4 і три ПТРК Мілан.

До кінця 2023 року Франція поставила 38 легких колісних танків AMX10 RC і 250 броневих автомобілів з озброєнням або в санітарній конфігурації, а також 120 позашляховиків і шість вантажівок. Для AMX10 RC поставили 9 тисяч боєприпасів для головної гармати», - йдеться в повідомленні.

Крім того, Україна отримала 160 «розвідувальних» безпілотників, а також 10 пристроїв для виявлення дронів. Про які саме безпілотники йдеться, невідомо, але в графі «морські судна» вказані лише 30 надувних човнів Zodiacs Futura. Однак раніше французька влада заявляла про бажання розширити співпрацю у сфері безпілотних апаратів і повідомляла про плани будівництва виробництва на території України. Ця таблиця, як видно з опису, враховує лише допомогу, надану Україні ззовні.

Серед стрілецької зброї - 55 кулеметів калібру 7,62 мм, 560 кулеметів калібру 12,7 мм, а також 1 000 гвинтівок Famas і 20 снайперських гвинтівок. За два роки до них було поставлено 1,7 млн патронів калібру 12,7 мм, 1,1 млн патронів для легкої стрілецької зброї, включаючи калібри 9 мм і 5,56 мм, а також 10,5 тисяч гранат і 3,6 тисячі протитанкових мін. Інші позиції включають паливо, засоби захисту (бронезилети, шоломи), а також аптечки, засоби зв'язку та навігації.

Гуманітарна та фінансова допомога

Литва виділяє ще €5 мільйонів на відновлення зруйнованих шкіл і дитсадків в Україні (Укрінформ).

Міністр фінансів Литви Гінтаре Скайсте заявила, що Литва виділяє ще 5 мільйонів євро на відновлення українських шкіл і дитячих садків, зруйнованих під час повномасштабної війни, розпочатої Росією.

«Ми оголосили про виділення 5 мільйонів євро на підтримку реконструкції та адаптації зруйнованих в Україні шкіл і дитячих садків шляхом встановлення в них укриттів. Під час мого візиту до Києва пролунало кілька сирен повітряної тривоги – очевидно, що для того, щоб забезпечити безперервну освіту, незважаючи на повітряні удари, ми повинні інвестувати в багатоцільові безпечні будівлі і не дозволити ворогу забрати майбутнє українських дітей», - сказала Скайсте.

Вона також додала, що в контексті пробуксовування рішень у США, швидке виділення коштів допомоги від Європейського Союзу (ЄС) стає життєво важливим. «Перші 4,5 мільярда євро з Фонду для України мають надійти в Україну в березні. Цього тижня Литва також оголосила, що приєднається до чеської ініціативи щодо спільної закупівлі амуніції для українських військ», - зазначила голова литовського мініфінансу.

За оцінками литовського Міністерства фінансів, підтримка України з боку цієї країни з початку війни становить 2 % ВВП.

Канада вже прийняла майже 250 тисяч українських біженців (Укрінформ).

Від початку повномасштабного російського вторгнення до Канади вже прибули понад 248 тис. українських біженців.

Зазначається, що за програмою «Канадсько-український дозвіл на екстрені поїздки» (CUAET), створеною у березні позаминулого року, до Канади прибули 248 726 українців. Ця програма дає право українцям, які тікають від війни, на термінове отримання трирічного дозволу на роботу й проживання в Канаді, фінансову допомогу та тимчасове безкоштовне поселення.

Україна отримає від ЄС 6 млрд євро (Цензор.НЕТ).

Україна отримає перший транш за програмою Ukraine Facility у розмірі 4,5 млрд євро у березні, а другий, на суму 1,5 млрд євро, надійде у квітні.

Виконавчий віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс:

Ми вже остаточно доопрацьовуємо механізм підтримки України, який називається Ukraine Facility... Перший транш цієї допомоги в розмірі 4,5 млрд євро надійде вже в березні, а невдовзі за ним, у квітні, надійде 1,5 млрд євро.

27 лютого Європейський парламент підтримав рішення щодо започаткування Ukraine Facility – інструменту, що передбачає можливість отримання Україною у 2024-2027 роках фінансової та технічної допомоги ЄС на загальну суму 50 млрд євро.

У Литві нарахували 41,2 тисячі біженців з України (Укрінформ).

Станом на 4 березня тимчасовий дозвіл на проживання, виданий на підставі тимчасового захисту в Литві, має 41 тисяча 422 біженці з України.

«Щоправда, найближчим часом ця кількість трохи збільшиться, оскільки ще близько 1,2 тис. заявок, поданих в останні тижні лютого, опрацьовуються», - повідомили у Департаменті міграції.

Наразі уряд Литви продовжив тимчасовий захист для українців на рік – до березня 2025 року. Також продовжено термін, протягом якого від біженців з України не вимагатимуть знання литовської мови для працевлаштування.

МАГАТЕ від початку війни надало Україні обладнання для АЕС на €8,5 мільйона (Укрінформ).

Міжнародне агентство з атомної енергії після початку повномасштабного вторгнення РФ надало Україні обладнання для електростанцій на суму понад 8,5 млн євро.

Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Маріано Гроссі:

3 листопада 2023 року Агентство організувало п'ять поставок обладнання для ядерної та фізичної ядерної безпеки в Україну, в результаті чого загальна вартість поставок з початку війни сягнула понад 8,5 млн євро.

Агентство, також продовжувало здійснювати свою програму медичної допомоги.

Прага виділить понад €52 тисячі на підтримку українських студентів ([Укрінформ](#)).

Прага надасть некомерційній організації Post Bellum 1,32 мільйона крон (понад 52 тисячі євро) для українських студентів середніх професійних шкіл, які наразі перебувають у Чехії.

У понеділок на засіданні у чеській столиці було схвалено відповідну дотацію. Метою інвестиції стала інтеграція української молоді в освітню систему Чехії та чеське суспільство.

Організація Post Bellum займається реалізацією освітніх та адаптаційних програм для української молоді, яку не прийняли на навчання до чеських навчальних закладів. Метою проєкту є підготовка молодих людей з України до вступу і подальшого навчання у середніх та вищих навчальних закладах Чехії.

Оскільки чеська система освіти відрізняється від української, на думку експертів, українським учням необхідно якомога краще в неї інтегруватися. За їх оцінкою, деякі діти із України досі недостатньо володіють чеською мовою або ж незнайомі зі специфікою чеської середньої освіти, наприклад, з типами навчальних закладів та умовами вступу до них.

У Чехії перебувають понад пів мільйона українців, 380 тисяч з яких прибули до країни з початку розв'язаної Росією повномасштабної війни.

Японія виділила грант на придбання медобладнання для лікарні на Львівщині ([Укрінформ](#)).

У рамках програми «Кусаноне», яка фінансується урядом Японії, підписано грантову угоду на суму близько 3 млн грн на придбання медобладнання для Бориславської лікарні на Львівщині.

«5 березня в рамках програми «Кусаноне» підписано грантову угоду на постачання медичного обладнання для новонароджених до КНП «Центральна міська лікарня м.Борислава» у розмірі 77 015 доларів. Сподіваємося, воно слугуватиме на благо багатьом поколінням юних українців», - зазначили у посольстві Японії в Україні.

Як поінформували у Бориславській міській раді, у межах програми буде закуплено аудіометр з функцією для новонароджених, два апарати штучної вентиляції легень, кардіотокограф та неонатальний інкубатор.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Міністерство закордонних справ Китаю заявило, що переговори є єдиним шляхом до припинення бойових дій в Україні ([Укрінформ](#)).

Після дипломатичних переговорів у Москві в суботу ввечері міністерство закордонних справ Китаю заявило в неділю, 3 березня, що переговори є єдиним способом припинити бойові дії в Україні.

Спеціальний представник Китаю з питань Євразії Лі Хуей та заступник міністра закордонних справ РФ Михайло Галузін провели в субботу, 2 березня, ввечері переговори з високопоставленими російськими дипломатами. Це був перший етап європейської подорожі, під час якої Хуей також відвідає Брюссель, Польщу, Німеччину та Францію.

У звіті, опублікованому в неділю вранці, міністерство закордонних справ Китаю заявило, що спеціальний представник Лі Хуей та заступник міністра закордонних справ РФ Михайло Галузін погодилися, що переговори є єдиним способом припинити бойові дії в Україні.

Китай готовий «продовжувати свої зусилля щодо сприяння мирним переговорам, виступати посередником та досягати консенсусу між РФ, Україною та іншими відповідними сторонами, а також сприяти остаточному політичному врегулюванню кризи в Україні.

Туреччина та США провели переговори: Україна в центрі уваги ([УНІАН](#)).

Офіційні особи Туреччини та США провели всебічні переговори. Сторони обговорили війну в Україні та в секторі Газа, а також низку інших питань.

Міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан:

Офіційні особи країн провели кілька раундів переговорів за такими темами, як Сирія, Україна, сектор Газа, співпраця в оборонній промисловості, енергетика і боротьба з тероризмом.

Нині, особливо з огляду на той момент, якого ми досягли, з оновленою психологією, більш позитивним порядком денним, у нас є можливість продовжити наш шлях, відкривши нову сторінку. Справляючись із проблемами, з якими ми стикаємося зараз, важливо також усвідомити спільний потенціал, який можуть створити дві країни, і можливості, які вони можуть принести.

За словами Фідана, він підтвердив необхідність негайного припинення вогню в Газі та наголосив, що країни мають зробити більше, щоб полегшити гуманітарну катастрофу і прокласти шлях до вирішення проблеми двох держав.

Він також обговорив шляхи припинення російського вторгнення в Україну з американським колегою Ентоні Блінкеном і радником з національної безпеки Джейком Салліваном, повторивши, що Анкара вважає, що настав час обговорити припинення війни, але Туреччина не бачить такої готовності з боку Києва і Москви.

«Нам потрібна основа для розмови, для припинення цієї війни і для діалогу, щоб запобігти більш серйозним кризам, і ми закликаємо до цього», – наголосив Фідан.

Мирні переговори з Україною: в ISW пояснили, як РФ використовує ініціативи Китаю і Туреччини ([TCH](#)).

Російська Федерація намагається перешкодити міжнародній підтримці України шляхом маніпуляцій переговорних майданчиків, запропонованих Китаєм і Туреччиною для врегулювання конфлікту.

Про це повідомили аналітики Інституту вивчення війни.

2 березня у Москві зустрілися заступник міністра закордонних справ РФ Михайло Галузін і спеціальний представник Китаю з питань Євразії Лі Хуей, щоб обговорити бажання Китаю сприяти мирним переговорам між Росією та Україною.

Обидва політики зауважили, що «неможливо» обговорити врегулювання в Україні без участі РФ та без інтересів країни у сфері безпеки. Також вони зауважили, що нібито західні та українські «ультиматуми» і «формати діалогу» лише «шкодять перспективам врегулювання і не можуть бути основою».

ISW продовжує вважати, що будь-які заяви Росії про те, що вона зацікавлена або завжди була зацікавлена в мирних переговорах, є, дуже ймовірно, спробами вдавати зацікавленість, щоб спонукати Захід піти на поступки щодо українського суверенітету і територіальної цілісності й покласти тягар переговорів на Україну й Захід (...).

Чи можна починати реальні мирні переговори з Москвою: чітка відповідь західних ЗМІ ([УНІАН](#)).

Країни Заходу зараз можуть використовувати сигнали, щоб передати свій намір забезпечити остаточне припинення війни шляхом переговорів, зазначили журналісти.

Реальні переговори України та РФ про завершення повномасштабного протистояння «ще занадто рано починати».

Під час початку переговорного процесу Києву потрібно лідирувати, йдеться у статті американського журналу Foreign Affairs. На думку журналістів, зараз західні країни можуть використати сигнали, щоб передати свій намір забезпечити остаточне припинення протистояння шляхом переговорів.

Зміна риторичних акцентів західних чиновників у публічних заявах була б скромним, але важливим сигналом. Наприклад, офіційні особи могли

б ще раз заявити про свою готовність до умовного зняття санкцій у рамках узгодженого результату війни. Але розмови дешеві, і Москва, найімовірніше, їм не повірить...

У контексті розмов про «початок консультацій і переговорів» зусилля міжнародних посередників необхідно спрямувати не на переконання України, а на повернення Росії до дій у рамках міжнародного права ([Укрінформ](#)).

Секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов:

Упереджуючи різного роду «інсайти», експертні прогнози, коментарі «анонімних джерел», які активізувались на черговій хвилі розмов про «необхідність досягнення консенсусу», «припинення вогню», «пошуку мирних шляхів», «початку консультацій і переговорів», хотів би зробити декілька концептуальних зауважень. Це необхідно для того, щоб протверезити тих, хто занадто і завчасно увірував у «слабкість Заходу», «занепад Америки», «російську міць», «українську втому» та в інші мантри ефірів типу «раши тудей».

Якщо хтось досі цього не зрозумів, варто позбутись ілюзій про українську поступливість у цьому питанні і зрозуміти рівень нашої твердості. Російським воєнним злочинцям ніхто і ніколи не вибачить смерть безвинних українських дітей. Поки не буде справедливого суду і покарання, ніяких контактів з нинішніми кремлівськими покидьками бути не може.

Ситуація на фронті важка, але на війні немає статички, і все розвивається в стрімкій динаміці. Можна зробити десь крок назад, але потім ми зробимо два кроки вперед. Україна знайде відповіді на виклики, які виникають - і зі «снарядним голодом», і з поповненням резервів, і з російським ракетним терором. Захід, у свою чергу, пройде всі необхідні демократичні процедури і пов'язані з ними складнощі, перебудує економіку, поміняє стратегії та підходи і «дасть раду» російській економіці, яка дорівнює бюджету одного американського штату.

Українське суспільство, безумовно, втомилось від війни, але, обираючи між втомою або рабством, ми завжди оберемо свободу, за яку будемо боротися стільки, скільки це буде необхідно.

Китай підтримує проведення мирної конференції щодо України, - глава МЗС ([РБК-Україна](#)).

Китай виступає за проведення міжнародної мирної конференції, яку свого часу визнають і Росія, і Україна.

Міністр закордонних справ Китаю Ван І вважає, що конференція має забезпечити участь усіх сторін і чесне обговорення всіх мирних планів.

«Усі конфлікти мають закінчуватися за столом переговорів. Чим раніше почнуться переговори, тим швидше настане мир», - сказав Ван.

Він зазначив, що всі зусилля Китаю спрямовані на те, щоб прокласти шлях до припинення конфлікту і початку мирних переговорів.

Ван наголосив, що минулий досвід показує, що конфлікт, якщо він затягується, має тенденцію до погіршення та ескалації, аж до немислимих для зацікавлених сторін масштабів.

За його словами, помилкові уявлення і прорахунки будуть накопичуватися і можуть призвести до ще більшої кризи, якщо мирні переговори не відбудуться.

«Уроки в цьому відношенні не повинні бути забуті», - сказав Ван.

Він зазначив, що Китай завжди займав «об'єктивну і неупереджену» позицію щодо війни в Україні і що мета Пекіна – «зупинити» конфлікт.

«Ми сприяли мирним переговорам. Наш президент говорив з усіма світовими лідерами, включно з лідерами Росії та України, і у нас є спеціальний представник, який вирушив у регіон для посередництва. Усі наші зусилля спрямовані на досягнення однієї мети - прокласти шлях до припинення конфлікту і початку мирних переговорів», - сказав Ван І.

Ердоган ініціює мирний саміт за участі РФ, Зеленський відповів ([УНІАН](#)).

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган заявляє, що готовий провести мирний саміт за участі Росії для припинення війни, а президент України Володимир Зеленський відповів, що перший глобальний саміт відбудеться у Швейцарії без РФ.

Про це Ердоган сказав на спільній пресконференції з президентом України Володимиром Зеленським у Стамбулі. Ердоган розповів, що докладно обговорив з Зеленським події, що пов'язані з війною, і з усією щирістю виклав свої спостереження (...).

Своєю чергою, Зеленський повідомив, що сьогодні багато говорили про Формулу миру України (...).

Зеленський сподівається, що перший саміт миру відбудеться цієї весни. Він заявив, що Україна не хоче, аби їй нав'язували будь-які формати перемовин, будь-які формули миру.

Він підкреслив, що ініціатива може йти лише від України, і вперше українська сторона запропонувала Формулу миру в Індонезії у листопаді 2022 року на саміті, який Зеленський називає G-19, а не G-20. Формула складається з десяти пунктів, серед яких мова йде про «відновлення територіальної цілісності України та світового порядку», «звільнення всіх полонених і депортованих людей», «виведення російських військ і припинення бойових дій» тощо.

Папа Римський закликав Україну підняти білий прапор та вести перемовини з РФ ([Еспресо](#)).

Папа Римський Франциск дав інтерв'ю, в якому заявив, що Україна повинна мати відвагу підняти білий прапор та почати переговори з Росією.

Франциск зробив заяву в інтерв'ю швейцарської телерадіокомпанії RSI. Агентство Reuters отримало стенограму та елементи відео з розмови (...).

За словами Франциска, переговори повинні відбуватися за допомогою міжнародних сил.

У Reuters зазначили, що Франциск вперше вжив такі терміни, як «білий прапор» або «переможений» стосовно війни в Україні.

У Ватикані прокоментували слова Папи Франциска про мирні переговори для України ([Укрінформ](#)).

Керівник пресслужби Ватикану о.Маттео Бруні, коментуючи суперечливе висловлювання Папи Франциска про пошук миру для України, пояснив, що Папа в інтерв'ю швейцарському телеканалу підхопив образ «білого прапора, запропонований журналістом, щоб позначити припинення військових дій, перемир'я, яке мало б бути досягнуте завдяки мужності вести переговори».

Папа підтвердив свою «глибоку прихильність» до українського народу й закликав усі сторони «створити умови для дипломатичного вирішення в пошуках справедливого й тривалого миру», сказав керівник пресслужби.

Він додав, що в цьому самому інтерв'ю Папа зазначив: «Переговори ніколи не є капітуляцією».

Плани повоєнного відновлення України

«Пліч-о-пліч»: на Херсонщині відремонтували майже 40% будівель із першої черги ([Укрінформ](#)).

Начальник Херсонської обласної військової адміністрації Олександр Прокудін:

«Пліч-о-пліч» – відремонтували тисячу будинків, які постраждали від російської військової агресії. Це майже 40% від запланованої кількості у межах першої черги цього проекту.

За його словами, наразі на 112 об'єктах тривають роботи. Загалом у 2024 році планують відбудувати 1535 осель.

Також начальник ОВА розповів, що 114 сімей вже отримали компенсації на ремонт житла та купівлю будматеріалів за програмою «Відновлення». Це майже 15 млн грн. Загалом з початку року подано більше 450 заяв на отримання виплат.

Ще 14 сімей, які втратили свої оселі, зможуть придбати нові домівки - вони отримали житлові сертифікати на 14,5 млн грн. Загалом подано 125 заявок, які нині опрацьовують комісії.

Близько \$30 мільярдів конфіскованих в Україні активів РФ спрямували на відбудову - Прем'єр ([Укрінформ](#)).

У 2023 році на потреби відновлення урядом було використано близько 30 млрд грн конфіскованих в Україні російських активів.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Минулого року ми використали близько 30 млрд грн конфіскованих в Україні російських активів; це від російських банків та підприємств. Наразі АРМА виставляє на продаж яхту Медведчука, і кошти від цього продажу будуть надходити у державний Фонд відновлення та також використовуватись для відновлення України.

Він нагадав, що Україна спільно зі Світовим банком проводять оцінку збитків внаслідок російської агресії.

«Загальна сума збитків і втрат оцінена в третьому звіті Світового банку на суму 499 млрд дол.», - сказав Шмигаль.

За його словами, наразі фінансова потреба на відбудову України становить майже 486 млрд дол., 15 млрд дол. - це витратити на «швидке відновлення».

Франція інвестує 5 мільйонів євро у відновлення Чернігівщини ([Економічна правда](#)).

Міністерство відновлення України, Чернігівська ОВА та Французька агенція міжнародного технічного співробітництва Expertise France уклали Меморандум про співпрацю у відбудові Чернігівської області.

Вже триває спільна робота над конкретними проектами, які будуть повністю або частково реалізовуватись на Чернігівщині, в загальному обсязі понад 5 млн євро, зокрема:

консерваційні роботи даху обласного академічного театру у Чернігові;
підтримка українських стартапів та інновацій на місцевому рівні, зокрема в Чернігівській області;

надання пріоритетної допомоги у сфері охорони здоров'я, зокрема, відновлення протирадіаційних укриттів в центральних лікарнях Чернігівщини;

підтримка органів місцевого самоврядування у відновленні та децентралізації, в тому числі розробка та впровадження навчальних модулів у темах інновацій, мобільності, сільського господарства, культури та спадщини.

«Допомога Чернігівській області та її громадам, зокрема Ічні, Нового Білоусу, Нової Басані, Остеру, Прилук, Семенівки, Новгород-Сіверського району, буде, між іншим, надана через проєкт багатогалузевої технічної допомоги mAIDan Ukraine ("Майдан Україна"), проєкт APPUI Health, а також EU4InnovationEast, які реалізує агентство Expertise France», - йдеться у повідомленні Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України.

Гендиректор Expertise France Жеремі Пеллс:

Агенція Expertise France забезпечить всебічну підтримку відновленню Чернігівщини, з фокусом на експертизі та інноваціях. Пріоритетними для нас є реконструкція та євроінтеграція. Ми прагнемо розпочати роботу якомога швидше, тому вже працюємо над структуруванням проєктів технічної допомоги.

В Україні за два роки відновили 867 медзакладів, які пошкодила Росія ([Укрінформ](#)).

За понад два роки повномасштабної війни в Україні вдалося відновити частково або повністю 867 пошкоджених об'єктів медзакладів.

«За понад 24 місяці війни у різних областях України було повністю відновлено 507 об'єктів медзакладів та ще 360 – відновлені частково. Найбільше — у Миколаївській, Дніпропетровській, Київській, Харківській та Чернігівській областях», - йдеться у повідомленні Міністерство охорони здоров'я.

За ці два роки, зазначили у МОЗ, Росія пошкодила 1535 об'єктів медзакладів та ще 201 об'єкт зруйнувала повністю (об'єкти відновленню не підлягають).

Крім того, російська армія пошкодила 103 автівки екстреної медичної допомоги, 258 автомобілів знищила та 125 автівок «екстренки» захопила.

Литва продовжить допомагати Київщині у відбудові зруйнованих росіянами закладів освіти – ОВА ([Укрінформ](#)).

Голова Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко сказав, що у цьому запевнив Надзвичайний та Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Вальдемарас Сарапінас під час сьогоднішньої зустрічі.

Кравченко зазначив, що наразі Литва вже допомогла відновити дитячий садок «Рута» та забезпечила необхідне внутрішнє обладнання. Уряд Литви виділив на відбудову 4,4 млн євро.

Крім того, понад 6 млн євро виділили на ремонт Бородянського ліцею № 1, де роботи вже перебувають на завершальній стадії.

«Пан посол також повідомив, що Литва продовжує цю роботу і вже розробляє типовий проєкт з будівництва школи та готова почути пропозиції від Київщини», - підкреслив очільник ОВА.

Загалом на Київщині внаслідок повномасштабного вторгнення зруйновано та пошкоджено 244 заклади освіти, наразі вже відновили 198 об'єктів.

«Вдячний уряду Литви та народу цієї країни за їхню колосальну підтримку. З початку повномасштабного вторгнення Росії допомога литовських друзів Україні вже перевищила 1 млрд євро. І це не враховуючи допомоги громадських організацій та мешканців цієї країни», - наголосив начальник Київської ОВА.

У Коростені за підтримки ПРООН відремонтували три ліцеї ([Укрінформ](#)).

У Коростені на Житомирщині в межах проєкту ПРООН «ECHO4SCHOOLS-UA: Build Back Better» відремонтували три ліцеї.

«У ліцеї №5 відремонтовано 12 навчальних класів, частково замінено вікна. У ліцеї №7 також відремонтовано дах, замінено 20 вікон, підлогу в коридорах та проведено оздоблення фасаду, стін школи. У ліцеї №9, крім часткової заміни вікон, завершено заміну підлоги на поверхах школи, проведено ремонти кабінетів. Окрім ремонтних робіт заклади отримали нові навчальні меблі», - йдеться у повідомленні Житомирської ОВА.

На відновлення інфраструктури Коростенського району спрямовано майже 20 млн грн.

У межах проєкту «ECHO4SCHOOLS-UA: Build Back Better» 31 заклад освіти області, який постраждав від російської агресії, отримає оновлене освітнє середовище. Роботи вже завершені в 9 закладах, їх загальна вартість – понад 100 млн грн.

В Ірпені та Горенці проінспектували відбудову п'яти багатоповерхівок ([Укрінформ](#)).

Віце-прем'єр-міністр Ірина Верещук, голова КОВА Руслан Кравченко та представники МОМ проінспектували відбудову 5 багатоповерхівок в Ірпені та Горенці.

Голова Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко:

Ірпінь та Горенка. Сьогодні з віцепрем'єр-міністром України Іриною Верещук та представниками МОМ проінспектували відбудову 5 багатоповерхівок у цих населених пунктах, які допомагає відновити Міжнародна організація з міграції. Всі об'єкти зруйновані внаслідок повномасштабного вторгнення росіян.

Він зазначив, що дві багатоповерхівки в Ірпені по вул. Северинівська, 160-2 та вул. Северинівська, 162-1 капітально відремонтують, ще одну – по вул. Гостомельське шосе, 12 побудують з нуля.

Голова ОВА зауважив, що співпрацю з МОМ щодо відбудови цих будинків почали ще торік. Він повідомив, що для активізації робіт декілька тижнів тому підписали меморандум з представниками МОМ. За його словами, наразі вже проведені всі необхідні підготовчі роботи.

На першій локації по вул. Северинівська, 160-2 роботи з відбудови вже розпочали. Тут до кінця червня мають завершити першу чергу – фасад та покрівлю. Далі почнуть ремонт в квартирах.

На другій – вул. Северинівська, 162-1, фасад та покрівлю почнуть ремонтувати вже з наступного тижня. До кінця липня обіцяють зробити. Потім – ремонт всередині будинків.

В обох будинках замінять вікна та всі комунальні мережі.

По вул. Гостомельське шосе, 12 збудують нову дев'ятиповерхівку на 78 квартир. Тендер вже оголосили. Будинок планують звести за 1,5 року – орієнтовно до кінця серпня 2026 року.

В Горенці капітально відремонтують багатоповерхівки на вулиці Садова, 21 та Садова, 22. Початок робіт затягнули через проблеми з розмінуванням. Наразі на Садовій, 22 вже почали підготовчі роботи. (...).

Паралельно вирішується питання щодо демонтажу та збереження одного з графіті всесвітньо відомого вуличного художника Бенксі – «Чоловік у ванній».

«Весь процес разом з міжнародними партнерами прискіпливо контролюватимемо. Наше завдання повернути людей якомога швидше у відновлені та комфортні оселі. Відбудова 5 будинків дозволить повернути загалом мешканців 263 квартир», – зазначив Кравченко.

На Київщині відбудували міст через річку Жерева. Гроші дала Британія ([LIGA.Бізнес](#)).

У Київській області відбудували 36-метровий міст через річку Жерева, який на початку великої війни підірвали росіяни. Він з'єднує села Жеревпілья та Розважів Іванківської громади.

Голова Агентства відновлення Мустафа Найєм:

Після відходу з Київщини у березні 2022 року окупанти зруйнували міст – загнули на нього автомобіль Урал, завантажений боєприпасами, і підірвали. Наслідки виявилися жахливими – міст вщент розбито. Крім того,

під час робіт з відбудови мосту неодноразово знаходили вибухонебезпечні предмети.

Міст через Жереву – один із шести, які в межах пілотного проекту будуть відновлені за кошти Експортно-кредитного агентства уряду Великої Британії (UK Export Finance).

Це перший в Україні проект з таким видом фінансування будівельних робіт, зазначив голова Агентства. Надалі планується розширити цей фінансовий інструмент і на інші об'єкти та сфери відновлення.

Кабмін розподілив виділені кошти з Фонду ліквідації на проекти відновлення (Укрінформ).

Кабінет Міністрів виділив з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії понад 9,3 млрд грн на відновлення та затвердив перелік проектів, об'єктів та заходів, на які будуть спрямовані виділені кошти.

Постійний представник Кабінету Міністрів у Верховній Раді Тарас Мельничук:

Виділено з фонду ліквідації наслідків збройної агресії на безповоротній основі 7 млрд 656 млн 638,19 тис. гривень (видатки розвитку) Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури (загальнодержавні видатки та кредитування) на нову бюджетну програму для надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії.

Крім того, Агентству відновлення на нову бюджетну програму для будівництва та відновлення об'єктів інфраструктури, житлового та громадського призначення, громадських будинків та споруд виділено 1,5 млрд грн.

Уряд виділив Мінветеранів для реалізації проекту реконструкції Бородянського центру соціально-психологічної реабілітації населення 50,5 млн грн; Міноборони для реалізації трьох проектів - 88,5 млн грн; МВС для ДСНС – 33,9 млн грн.

Цією ж постановою затверджено перелік проектів (об'єктів, заходів), на які виділені зазначені кошти.

Вже понад 1000 українських родин придбали нове житло за програмою компенсацій (Укрінформ).

За програмою компенсацій за повністю знищене житло уже понад 1000 українських родин придбали нову оселю. Найбільше житла купували у Київській області.

Віцепрем'єр-міністр з відновлення - міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков:

Програма компенсацій за повністю знищене житло фактично почала працювати на початку цього року. За результатами двох місяців бачимо стабільну динаміку подачі заяв - сьогодні вона складає майже 11 тисяч. Далі

комісія опрацьовує заяву, розраховує суму компенсації та формує сертифікат. Після сповіщення про наявність сертифікату - можна обирати нове житло.

Більшість заявників обирають нове житло в межах свого регіону. Середня сума сертифікату - 1,8 млн грн. Більшість власників житлових сертифікатів - це 75% - обирають квартири, і тільки чверть - приватні будинки.

За словами віцепрем'єра, купувати нову оселю не обов'язково в тому ж місті чи регіоні, де вона була знищена. Сертифікат діє протягом 5 років. За нього можна придбати квартиру, будинок чи інвестувати в нерухомість, яка тільки в процесі будівництва.

Держдеп США та фонд Маршалла засновують партнерство з відновлення міст України ([РБК-Україна](#)).

6 березня державний департамент США спільно з Німецьким фондом Маршалла анонсували створення Партнерства міст України (UCP) з метою сталого відновлення інфраструктури. Нове державно-приватне партнерство допоможе українцям перепроєктувати та відбудувати стійкі, інклюзивні та міцні міста.

До проекту вони планують залучати ключових зацікавлених сторін, технічних експертів та фінансових партнерів до проекту, використовуючи ресурси та винахідливість компаній, приватних підприємств, неурядових організацій та фондів.

Виконуючи функції Секретаріату, фонд Маршалла розроблятиме нові трансатлантичні партнерства, програми та альянси між європейськими та американськими організаціями, щоб допомогти у реконструкції принаймні трьох українських міст. Фонд допоможе розширити перспективи нового покоління українських міських чиновників, містобудівників, архітекторів, інженерів та будівельних команд, щоб вони могли ефективно відновлювати, використовуючи екологічні методи.

Крім того, Німецький фонд співпрацюватиме з урядом України, ЄС та державами-членами, багатосторонніми банками розвитку та двосторонніми донорами, аби допомогти українським містам знайти ресурси для відновлення. Планується, що ініціатива буде офіційно представлена у червні на Конференції з відновлення України в Берліні та завершиться, коли міста будуть готові розпочати роботу.

На Рівненщині сьогодні відкриють рух транспорту через міст у Сарнах ([Укрінформ](#)).

Начальник Рівненської обласної військової адміністрації Олександр Коваль:

Відкриваємо міст у Сарнах. Рух транспорту розпочнеться у четвер, 7 березня, з 9-ї ранку. Разом з тим, роботи з відновлення мосту продовжуються.

Керівник області нагадав, що капремонт цього мосту триває близько року за державні кошти.

За цей час замінили старі балки, збільшили ширину проїжджої частини, підсилили прогони, переобладнали підходи, підсилили нижню частину, а верхню – демонтували та оновили. У планах робіт - установити очисні споруди, додав Коваль.

На Миколаївщині вже відновили 22 мости ([Укрінформ](#)).

Голова обласної військової адміністрації Віталій Кім:

Нещодавно писав, що у нас в області відновлено 21 міст. Доповідаю - тепер вже 22. Це 12-метровий міст у Шевченківській громаді, який був відновлений 1-ю окремою бригадою імені князя Лева.

Кім також зазначив, що раніше цей міст був доступний лише для легкового транспорту, а тепер і для вантажного. Тому і став повноцінним 22-м відновленим мостом. І найважливіше, що він значно спростить логістику для бізнесу.

Це гарний приклад спільної роботи ОВА, донорів, військових та великого бізнесу регіону, який також долучився до відновлення, наголосив Кім.

Окрім того, за його словами, на Снігурівщині офіційно ввели в експлуатацію міст через Інгулецький магістральний канал довжиною 30 метрів. Його менш ніж за три місяці відновили військовослужбовці 36-ї Конотопської шляхо-відновлювальної бригади ДССТ.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

4.03

Спікер Джонсон натякає на можливість розгляду допомоги Україні (Укрінформ).

Спікер Палати представників США Майк Джонсон виявляє ознаки готовності розглянути законопроект щодо допомоги Україні.

Джонсон провів приватну зустріч з республіканцями Палати представників, які намагалися аручитися підтримкою нового двопартійного пакета іноземної допомоги, що передбачає також міграційні обмеження на кордоні з Мексикою.

Голова Комітету в закордонних справах Палати Майкл Маккол узяв на себе провідну роль у доопрацюванні пропозиції, аби досягти консенсусу й ухвалити відповідне рішення до кінця березня чи квітня.

Джонсон ще не визначився стосовно цього плану і не взяв на себе зобов'язання винести його на голосування, заявивши, що спочатку необхідно доопрацювати законопроект про фінансування федеральних органів влади.

Крайні праві республіканці погрожують усуненням Джонсона з посади, якщо він винесе документ на голосування.

Крім того, для його ухвалення потрібна широка демократична підтримка, тоді як крайні ліві виступають проти прикордонних обмежень та допомоги Ізраїлю.

Конгресмени від обох партій допускають, що зберуть підписи за винесення законопроекту на голосування. За регламентом, якщо таких підписів буде зібрана половина від складу Палати, спікер зобов'язаний винести питання на розгляд законодавців.

Спроба ухвалити рішення про допомогу Україні відкладається вже кілька місяців через внутрішню боротьбу в Республіканській партії. Спочатку республіканці зажадали від Конгресу вжити більш жорстких заходів безпеки на кордоні, перш ніж просувати за допомогу Україні. Але після того, як після майже п'ятимісячних переговорів двопартійна угода про безпеку кордонів була укладена в Сенаті, Джонсон, а також експрезидент Дональд Трамп оголосили його занадто слабким, звівши нанівець усі зусилля.

Відтак Сенат відхилив прикордонну угоду через опозицію прихильників Трампа й схвалив у лютому пакет допомоги Україні, Ізраїлю і Тайваню без міграційних обмежень.

Проте спікер Палати представників сказав, що не розглядатиме проєкт Сенату, оскільки в ньому не враховані ці обмеження.

Водночас у четвер він припустив, що готовий розглянути відповідні заходи, що розробляються в Палаті представників.

«Палата активно розглядає варіанти просування вперед, - сказав Джонсон. - Отже, ми завершуємо державне фінансування, а потім переходимо до інших пріоритетів».

План іноземної допомоги, що розробляється двопартійною групою, передбачає надання військової допомоги Україні, Ізраїлю і Тайваню на суму 66 млрд доларів. Сюди також входить гуманітарна допомога палестинцям, яка є пріоритетом для багатьох демократів.

Проєкт забороняє в'їзд у США іммігрантів без документів, поки не буде забезпечено оперативний контроль над кордоном, а також зобов'язує повертати мігрантів до Мексики чи країни їхнього походження.

Група розглядає й інші положення, включаючи арешт заморожених російських активів у США й переведення їх в Україну.

Вивчається можливість надання частини допомоги як позики. Як повідомляв Укрінформ, на ньому наполягає Трамп.

Байден продовжив надзвичайний стан у США, пов'язаний з агресією РФ проти України ([Укрінформ](#)).

Президент США Джо Байден продовжив на рік дію указу, що запровадив надзвичайний стан у країні через «незвичайну і надзвичайну загрозу» нацбезпеці та зовнішній політиці Америки внаслідок агресії РФ проти України.

«6 березня 2014 року виконавчим указом 13660 президент оголосив надзвичайний стан відповідно до Закону про міжнародні надзвичайні економічні повноваження, у відповідь на незвичайну та надзвичайну загрозу нацбезпеці та зовнішній політиці США, що виникли через дії та політику осіб, які підривають демократичні процеси й інститути в Україні; загрожують її миру, безпеці, стабільності, суверенітету й територіальній цілісності; сприяють незаконному привласненню її активів», - зазначається в офіційному повідомленні Білого дому.

Відтоді глава Білого дому видав додаткові укази в 2014 та 2018 роках, які розширили масштаби надзвичайного стану та запровадили нові хвилі санкцій проти Російської Федерації. У лютому 2022 року президент США розширив повноваження указів та санкцій проти Росії через визнання нею так званих ДНР і ЛНР.

«Дії та політика, про які йдеться в цих указах, продовжують становити незвичайну та надзвичайну загрозу національній безпеці та зовнішній політиці Сполучених Штатів», - йдеться в документі.

З цієї причини надзвичайний стан, вперше проголошений в березні 2014 року та потім розширений іншими указами, «продовжить бути чинним після 6 березня 2024 року».

Білий дім: Путін використовує нездатність Конгресу проголосувати за допомогу Україні ([Українська правда](#)).

В адміністрації Байдена вважають, що Путін має безперечну практичну вигоду від того, що Конгрес США зволікає з ухваленням допомоги для України, адже це дається взнаки на полі бою.

Координатор зі стратегічних комунікацій Ради безпеки Білого дому Джон Кірбі зазначив, що дисфункція системи на Капітолійському пагорбі безперечно дає Путіну можливість розміщувати власні військові позиції з більшою перевагою.

Кремль «безсумнівно використовує» нездатність американського Конгресу просунути з допомогою України, зазначив Кірбі, нагадавши, що після захоплення Авдіївки росіяни не зупиняються та намагаються просунути вглиб українських позицій.

За його словами, українським захисникам дедалі важче утримувати рубежі без підтримки Сполучених Штатів, на яку вони розраховували.

У цьому контексті представник Білого дому вкотре виступив із закликом до Конгресу ухвалити необхідний пакет допомоги Україні.

5.03

Білий дім: Зеленський просить зброю, а не американські війська ([Українська правда](#)).

Сполучені Штати не збираються відправляти свої війська для участі в бойових діях в Україні, наголошуючи, що Зеленський просить союзників надати зброю, необхідну для війни з Росією.

Координатор зі стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі наголосив, що американський Конгрес повинен схвалити додаткове фінансування для України, аби «ми могли продовжувати наше потужне лідерство й підтримку в коаліції з понад 50 держав, які зібрали США для підтримки України».

«(Джо Байден. – Ред.) також від самого початку дуже чітко заявляв: американських військ, які воюватимуть на полі бою в межах України, не буде. І знаєте що? Президент Зеленський про це і не просить. Він лише просить про засоби й спроможності», – додав представник Білого дому.

«Він ніколи не просив, щоб іноземні війська воювали за його країну. Це хочуть робити він і його війська, але їм потрібні засоби, і ось тут нам потрібно їм допомогти», – підсумував він.

Адміністрація Байдена продовжує діалог із конгресменами щодо допомоги Україні – Салліван ([Укрінформ](#)).

Адміністрація Президента США Джозефа Байдена продовжує вести діалог із конгресменами обох партій, щоб якнайшвидше досягти згоди Конгресу щодо схвалення фінансування для України.

Про це **радник Президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван** заявив під час телефонної розмови з керівником ОП Андрієм Єрмаком.

Співрозмовники обговорили поточну ситуацію на фронті та дії Сил оборони України задля відсічі російському вторгненню.

Єрмак акцентував, що кожного дня та ночі українські міста й громади страждають від повітряних атак Росії, тож потреба в посиленні системи ППО залишається надзвичайно гострою.

Салліван запевнив співрозмовника, що адміністрація Байдена продовжує діалог із конгресменами обох партій, щоб якомога швидше досягти згоди Конгресу щодо схвалення фінансування для України.

6.03

Пентагон прокоментував можливості допомоги Україні без рішення Конгресу ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони США, як і вся адміністрація Байдена, продовжує закликати Конгрес негайно ухвалити запит з додатковим фінансуванням, що передбачає понад \$60 млрд допомоги для України.

Речник Пентагону генерал Патрік Райдер, відповідаючи на запитання журналістів щодо можливого використання коштів Міноборони США на підтримку України поза пакетом, що розглядається в Конгресі, сказав:

Ми продовжуємо закликати Конгрес якнайшвидше прийняти законопроект з додатковим фінансуванням, щоб ми могли підтримати Україну в скрутний для неї час - та, звісно ж, поповнювати наші власні запаси.

Він наголосив, що Україні «потрібні всі ресурси, закладені в цьому пакеті».

За словами Райдера, «насправді немає іншого способу повністю задовольнити потреби (Сил оборони України – ред.) на полі бою».

Конгресмени США від обох партій закликали Пентагон до передачі Україні далекобійних ATACMS ([РБК-Україна](#)).

Група американських конгресменів від обох партій звернулась до міністра оборони Сполучених Штатів Америки (США) Ллойда Остіна із закликом передати Україні далекобійні ракети ATACMS.

Заяву конгресменів оприлюднив народний депутат України Єгор Чернев з комітету Верховної ради з питань нацбезпеки.

У своїй заяві конгресмени не лише закликають передати нашим військовим ракети ATACMS, але й просять допомогти вирішити проблему нестачі боєприпасів. Зокрема закликають надати детальне пояснення причин щодо того, чи існують перешкоди для негайного виконання запитів чи їх розгляду.

Народний депутат зауважив, що мова йде саме про далекобійні ракети АТАСМС, які летять майже на 300 кілометрів.

«Минулого разу саме так спрацювала схема з Leopard після анонсу передачі нам Abrams. Підтримка в Конгресі по цьому питанню у нас є. Чекаємо, що відповідь Білий дім та Пентагон. Маємо пробувати всі методи. Слова "неможливо" існувати не повинно», - додав Чернев.

Кірбі про допомогу для України: ми мусимо шукати додаткові варіанти ([РБК-Україна](#)).

Сполучені Штати Америки шукатимуть додаткові варіанти допомогти Україні, враховуючи ситуацію на фронті.

Напередодні звернення президента США Джо Байдена до Конгресу **радник Білого дому з питань комунікацій у сфері національної безпеки Джона Кірбі** в інтерв'ю розповів про плани адміністрації президента спонукати Конгрес затвердити додаткове фінансування для України:

Ми продовжимо працювати із Конгресом, щоб забезпечити це додаткове фінансування. Ми також працюємо з союзниками та партнерами щодо можливих внесків. Це не значить, що вони їх не роблять - вони роблять. Але ми хочемо подивитися, що іще можна зробити. І, звісно, ми шукаємо всередині нашої власної системи, всередині нашого власного уряду та всієї адміністрації, чи є іще щось, що ми могли б зробити, щоб підтримати Україну. Але жодне із цих зусиль не зможе замінити обсягу, масштабу, який нам забезпечило б схвалення запиту на додаткове фінансування.

На питання, стосовно того, чи є якийсь план «Б» в адміністрації президента, радник Білого дому заявив, що вони завжди розглядають всі можливості, які можуть використати.

«Але якими б вони не були, вони не будуть такими ж гарними, як запит на додаткове фінансування. Його нічим не можна замінити. Як я вже говорив багато разів, немає якогось наявного магічного джерела (коштів - ред.), здатне зробити те, що може зробити додаткове фінансування. Чи розглядаємо ми варіанти? Абсолютно. Ми мусимо, враховуючи ситуацію на місці, особливо на сході», - пояснив він.

У Байдена думають над допомогою Україні з бюджету армії США. Bloomberg розкрило деталі ([РБК-Україна](#)).

Адміністрація президента Джо Байдена задумалася про залучення близько 200 мільйонів доларів із фінансування армії США, щоб надати Україні негайну підтримку.

Фінансування може бути використано для оплати критично важливої зброї, припасів та іншого обладнання.

На поточний момент Україна стикається з нестачею артилерії, а російські війська останніми тижнями домоглися невеликих територіальних завоювань.

«Дебати з приводу використання невеликої кількості резервів Пентагону підкреслюють запеклі зусилля Білого дому знайти будь-яку можливу підтримку для України», - пише Bloomberg.

Джерела видання вказують, що остаточного рішення ще не ухвалено. Білий дім зосереджений на тому, щоб переконати Палату представників США ухвалити законопроект про допомогу Україні. У Байдена впевнені, що, якщо спікер Палати представників поставить законопроект на голосування, його ухвалять переважною більшістю голосів.

7.03

Байден у Конгресі США: Україна зупинить Путіна, якщо США нададуть їй потрібну зброю ([Цензор.НЕТ](#)).

Президент США Джо Байден виступив із промовою «Про стан держави» перед Конгресом США.

Він посилив заклики до Сполучених Штатів продовжувати надавати допомогу Україні, заявивши, що свобода і демократія перебувають під загрозою «як вдома, так і за кордоном».

Президент США заявив, що мета його промови – «розбудити Конгрес і попередити американський народ» про те, що демократія під загрозою.

«З часів Авраама Лінкольна і громадянської війни не було таких ударів по демократії, як зараз. Путінська Росія вторглася в Україну. Якщо хтось вважає, що Путін зупиниться в Україні, то він не зупиниться!» – наголосив Байден.

За його словами, Україна може зупинити Путіна, якщо Америка буде разом з нею і дасть їй потрібну зброю.

«І це все, що просить Україна. Вона не просить наших солдатів. Жодного солдата немає в Україні і я рішуче робитиму, щоб так і було. Але зараз допомога Україні блокується тими, хто хоче відійти від світового лідерства», – американський лідер.

Також Байден згадав у своїй промові Трампа та його підтримку Путіна.

«Мій попередник, колишній республіканський президент каже Путіну: роби все, що хочеш. Це сказав колишній президент, схилившись перед російським лідером. Я вважаю, що це обурливо, небезпечно і неприйнятно», – переконаний очільник Білого дому.

Він наголосив, що США не можуть відійти і поставити Україну під ризик, а з нею – Європу і весь світ та дозволяти диктаторам чинити зло.

«Моє послання президенту Путіну, якого я знаю вже давно, просте: ми не підемо! Ми не здамося! Я не здамся», – запевнив Джо Байден.

Байден звинуватив Трампа у блокуванні закону про заходи боротьби з мігрантами ([Укрінформ](#)).

Президент США Джо Байден, виступаючи Конгресі США зі зверненням «Про стан справ у країні», сказав:

Мені сказали, що мій попередник (під час 60-хвилинного він щоразу називав Трампа «мій попередник»), дзвонив республіканцям у Конгресі й вимагав, аби вони заблокували законопроект. Він вважає, що це (ухвалення закону) було б політичною перемогою для мене й політичною поразкою для нього. Справа не в ньому чи в мені. Це було б перемогою для Америки.

За словами президента, ситуацію з ухваленням закону можна поправити. «Ми можемо сваритися через кордон чи можемо це виправити. Я готовий це виправити. Надішліть мені законопроект про кордон зараз!» – звернувся він до конгресменів.

Байден назвав підготовлений раніше документ «двопартійним законопроектом з найжорсткішим набором реформ у сфері безпеки кордонів, які ми коли-небудь бачили в цій країні».

Він передбачав збільшення чисельності прикордонників, міграційних суддів та співробітників з питань надання притулку для прискорення розгляду справ, які накопичилися за багато років, а також низку обмежень для в'їзду в країну.

«Ми можемо сваритися через кордон, а можемо це виправити. Я готовий це виправити. Надішліть мені законопроект про кордон зараз», – сказав Байден.

Міністр фінансів США Єллен: Бездіяльність Конгресу щодо України - подарунок Путіну ([Цензор.НЕТ](#)).

Голова Мінфіну США Джанет Єллен розкритикувала Конгрес і заявила, що його бездіяльність стосовно виділення допомоги Україні є подарунком президенту РФ Володимиру Путіну, а також Ірану та іншим ворогам.

Єллен знову закликала спікера Палати представників США Майка Джонсона якнайшвидше поставити на голосування пакет військової та економічної допомоги Україні на суму 61 мільярд доларів.

«Поки Палата представників продовжує зволікати, Росія набирає обертів, а Україна змушена обмежувати боєприпаси та постачання. Палата представників має діяти й показати силу підтримки України з боку США на тлі путінської агресії», – наголосила голова Мінфіну США.

«Бездіяльність Конгресу – це ніщо інше, як подарунок Путіну, Ірану та іншим супротивникам, які виступають проти Америки та її союзників», – додала вона.

У Конгресі США розповіли, коли представлять альтернативний законопроект про допомогу Україні ([РБК-Україна](#)).

У Палаті представників США планують представити альтернативний законопроект із фінансуванням допомоги Україні вже після 22 березня.

Голова зовнішньополітичного комітету Палати представників США Майкл Маккол розповів, що законопроект представлять після того, як 22 березня Конгрес вирішить питання щодо фінансування уряду.

При цьому він припустив, що спікер Палати представників Майк Джонсон підтримає таку ініціативу.

8.03

Демократи Палати представників відхилили «компромісний» документ з допомогою України ([Укрінформ](#)).

Демократична меншість у Палаті представників Конгресу США налаштована на підтримку законопроекту з допомогою України, який надійшов із Сенату, та не погоджується з запропонованим республіканцем Браяном Фіцпатріком.

Лідер демократів у нижній палаті конгресмен Гакім Джеффріс:

Єдиний шлях для того, щоби задовольнити потреби американського народу в національній безпеці – це щоби республіканці Палати представників внесли на голосування двопартійний масштабний законопроект про нацбезпеку, який надійшов із Сенату.

Він підкреслив, що всі в нижній палаті усвідомлюють, якщо таке голосування відбудеться, то документ набере понад 300 голосів.

«Настав час для республіканців у Палаті представників підтримати інтереси нацбезпеки американського народу та порвати з пропутінськими екстремістами MAGA у їхній партії», - заявив Джеффріс.

Водночас він зауважив, що інший документ, який також передбачає підтримку України, представлений республіканцем Браяном Фіцпатріком, не містить пакетів гуманітарної допомоги для країн, що страждають від війн по всьому світу. Тому, за його словами, цей документ є «непрохідним» з точки зору демократів у Палаті представників.

9.03

У США працюють над проектом пакета допомоги для України, який пройде Конгрес, – NBC News ([УНІАН](#)).

Спікер Палати представників, республіканець Майк Джонсон та голови ключових комітетів працюють над створенням нового проекту пакета допомоги Україні.

Як пише NBC News, на думку політиків, альтернативний проект пройде Конгрес без відштовхування консерваторів, які виступають проти подальшого фінансування України.

Наразі розробка знаходиться на попередній стадії і далека від повної реалізації. Однак республіканці, які є вірними союзниками України, хочуть бути готовими ухвалити документ, як тільки Конгрес затвердить бюджетні закони.

За словами двох джерел, голосування буде перенесено на квітень з огляду на заплановану двотижневу перерву у роботі Конгресу наприкінці березня.

Як вказується, республіканці пропонують виділити частину невоєнної допомоги у виді кредиту. При цьому, відповідно до цього плану, економічна

допомога уряду України та підтримка його довгострокових зусиль щодо відновлення країни також залежатиме від кредиту. Пропонується як заставу використати конфісковані США російські активи.

Німецький віцеканцлер сподівається на позитивне рішення Конгресу США про допомогу Україні ([Укрінформ](#)).

Віцеканцлер, міністр економіки ФРН Роберт Габек:

Я маю враження, що кошти будуть виділені, але це займе деякий час, і я сподіваюся, що це буде не надто довго.

Під час візиту до США Габек закликав розблокувати заплановану допомогу Україні.

«Підтримка західного вільного світу не повинна зменшуватися», - заявив віце-канцлер ФРН.

За його словами, підтримка України «має надійти з Європи, вона має надійти зі США, тому гроші потрібно зібрати в короткий термін для виробництва артилерії, військової підтримки та відновлення країни».

Вибори президента США – 2024

Суперниця Трампа вперше перемогла на праймеріз ([Українська правда](#)).

Суперниця колишнього президента Дональда Трампа серед республіканців Ніккі Гейлі виграла на праймеріз в окрузі Колумбія, де знаходиться столиця США Вашингтон.

За даними AP, Гейлі отримала голоси усіх 19 делегатів, ця перемога стала першою в її кампанії 2024 року.

Гейлі заявила, що, незважаючи на попередні поразки, вона не збирається залишати перегони, оскільки вважає, що «виборці в інших штатах заслуговують на альтернативу Трампу».

Невдовзі після перемоги Гейлі Трамп опублікував заяву, в якій саркастично привітав її, назвавши «королевою боліт».

Верховний суд США дозволив участь Трампа у праймеріз у Колорадо ([Українська правда](#)).

Верховний суд США ухвалив, що Дональд Трамп може взяти участь у внутрішньопартійних виборах у Колорадо, скасувавши рішення найвищого суду цього штату.

Рішення суддів Верховного суду США – найвищої судової інстанції країни – означає, що республіканські виборці штату Колорадо зможуть обрати Трампа як свого кандидата на президентських виборах цього року на праймеріз уже завтра, 5 березня.

Верховний суд Колорадо у грудні 2023 року ухвалив безпрецедентне рішення щодо Трампа, ґрунтуючись на пункті 3 14-ої поправки до

Конституції США. Вона забороняє обиратись на посади тим, хто був причетний до «повстання чи заколоту».

У тлумаченні суддів Колорадо під цей пункт підпадала роль Трампа у подіях 6 січня 2021 року, коли тисячі людей штурмували будівлю Капітолія, вимагаючи скасувати результати президентських виборів у США.

Рішення Верховного суду США за позовом експрезидента в цілому було одностайним. Але п'ятеро з дев'яти суддів Верховного суду погодились, що взагалі жоден штат не має повноважень знімати кандидата з внутрішньопартійних виборів, тоді як решта четверо дотримуються іншого погляду.

Це рішення стало першим в історії США випадком, коли Верховний суд розглянув значення й сферу дії 14-ї поправки до Конституції, ухваленої незабаром після Громадянської війни та майже не застосованої після неї.

Воно також є суттєвою юридичною перемогою для Трампа, якого зняли з внутрішньопартійних виборів ще у двох штатах – Іллінойс і Мен (в обох рішеннях призупинили до розгляду апеляції – яка, вочевидь, тепер ухвалить рішення на користь Трампа).

Трамп виграв кокуси Республіканської партії у Північній Дакоті (Укрінформ).

Трамп фінішував першим у голосуванні в Північній Дакоті, проведеному на 12 партійних зборах, випередивши свою суперницю Ніккі Гейлі.

Згідно із правилами Північної Дакоти, кандидати мають право виграти делегатів, якщо вони набрали принаймні 20% голосів. Однак кандидат, який набирає щонайменше 60% голосів, отримує усіх 29 делегатів від штату.

У бюлетені були імена чотирьох кандидатів, зокрема Трамп і Гейлі.

Північна Дакота – єдиний штат, де немає реєстрації виборців. Кокуси проводилися згідно із державними протоколами ідентифікації виборців, таких як надання водійських прав. Голосування відбувалося лише особисто та на роздрукованих бюлетенях, які підраховувалися вручну.

За даними The New York Times, Трамп набрав на кокусах у Північній Дакоті 84,6% голосів, тоді як Гейлі – 14,1% голосів. Інші два кандидати отримали менше 1% голосів.

Гейлі виключає можливість висуватися як незалежна кандидатка на президентських виборах (Укрінформ).

Претендентка на участь у президентських виборах від Республіканської партії США Ніккі Гейлі відкидає ідею висуватися як незалежна чи безпартійна кандидатка в разі висунення експрезидента Дональда Трампа.

«Я консервативна республіканка. Я була нею все своє життя, і ви знаєте, проблема в тому, що зараз усі кажуть: якщо ви не підтримуєте

Дональда Трампа, то ви демократ. Це жахливо, і це не об'єднує, і це не допоможе нікому перемогти на загальних виборах».

Вона наголосила, що не висуватиметься як незалежний кандидат чи під гаслом «Без ярликів».

«Ми хотіли дати людям право голосу. Сьогодні ми це зробимо, – сказала вона, сподіваючися на підтримку на праймеріз, які заведено називати «супервівторком», оскільки внутрішньопартійні голосування відбудуться одночасно у 15 штатах і одній території. – Боже, благослови Америку, що ми можемо це зробити. А потім підемо далі... Шістнадцять штатів хочуть, щоб їхні голоси були почуті. Давайте дозволимо їхнім голосам бути почутими».

Водночас Гейлі ухилилася від відповіді на запитання, чи підтримає вона Трампа, якщо він переможе на праймеріз у «супервівторок».

Сійярто заявив, що якби Трамп був президентом США, то не було б війни в Україні ([Українська правда](#))

Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто запевнив, що Будапешт буде поважати будь-яке рішення американців на президентських виборах, але наголосив: «Коли Дональд Трамп був президентом США, політична складова угорсько-американських відносин була на піку».

Сійярто додав: «Коли Дональд Трамп був президентом, особа сильного американського лідера змогла запобігти розвитку збройних конфліктів у світі».

Він слідом за угорським прем'єр-міністром Віктором Орбаном допустив: якби Трамп був президентом США в минулі роки, то «не було б війни в Україні» (нагадаємо, вона триває з 2014 року й продовжувалась за першого терміну Трампа), а близькосхідна криза «могла б бути вирішена швидше».

«І мир, і добрі угорсько-американські відносини є синонімами імені Дональда Трампа», – підсумував угорський міністр.

Байден вважає, що другий термін Трампа - це «повернення до хаосу, розколу й темряви» ([Укрінформ](#)).

«У заяві, опублікованій у вівторок, президент Джо Байден похвалив роботу, виконану його адміністрацією протягом першого терміну перебування на посаді, водночас різко попередивши, що другий термін президентства Дональда Трампа означатиме повернення до хаосу, розколу та темряви», – йдеться у повідомленні CNN.

Президент США Джо Байден:

Чотири роки тому я балотувався через екзистенційну загрозу, яку являв Дональд Трамп Америці, у яку ми всі віримо.

Він наголосив на прогресі під час роботи своєї адміністрації щодо нових робочих місць, інфляції, цін на ліки, що відпускаються за рецептом, та контролю над розповсюдженням зброї.

Він попередив, що якщо Трамп повернеться у Білий дім, прогрес, досягнутий його адміністрацією, опиниться під загрозою.

« Ним (Трампом, – ред.) рухає образа та злодійство, він зосереджений на власній помсті та відплаті, а не на інтересах американського народу», – зазначив Байден.

Трамп зустрівся з Маском у пошуках фінансування своєї президентської кампанії, - NYT ([РБК-Україна](#)).

Трамп прагне отримати великі грошові вливання для своєї перевиборчої кампанії. У зв'язку із цим 3 березня Трамп зустрівся з мільярдером Ілоном Маском і низкою багатих донорів-республіканців.

За словами людини, яка обговорювала це питання з Трампом, експрезидент хвалив Маска перед союзниками та сподівається незабаром зустрітися з мільярдером віч-на-віч.

Ні Маск, ні Трамп не відповіли на прохання видання про коментар.

Трамп і Байден виграють у «Супервівторку»: оприлюднено попередні результати ([РБК-Україна](#)).

У вівторок, 5 березня, чинний президент США Джо Байден і колишній президент країни Дональд Трамп, здобули першість на загальнонаціональних первинних виборах у більшості штатів. Таким чином кандидати створили умови для історичного реваншу на загальних виборах у листопаді, попри низькі рейтинги своєї популярності.

Трамп здобув голоси республіканців в Алабамі, Арканзасі, Колорадо, Мейні, Північній Кароліні, Оклахомі, Теннессі, Техасі та Вірджинії, відсунувши на другий план колишнього посла ООН Ніккі Гейлі, - свого єдиного суперника, який залишився, і чия кампанія більше не має шансів на номінацію. Згідно з прогнозами Edison Research, єдину перемогу экс-посол США в ООН здобула у Вермонті.

Після впевненого виступу в 15 штатах, де у «Супервівторок» було обрано понад третину республіканських делегатів, Трамп практично забезпечив собі третю поспіль номінацію на посаду президента, незважаючи на численні кримінальні звинувачення.

Трамп і Байден, пише агентство, зосередили свою увагу один на одному, коли результати стали очевидними. У своїй переможній промові, виголошеній у своєму маєтку Мар-А-Лаго у Флориді, Трамп зосередився на імміграційній політиці Байдена і назвав його «найгіршим президентом» в історії.

«Наші міста заповнила злочинність мігрантів», - сказав він, хоча дані про злочинність не підтверджують цього твердження.

У відповідь Байден знову назвав Трампа загрозою для американської демократії.

«Сьогоднішні результати залишають американський народ перед чітким вибором: Чи будемо ми продовжувати рухатися вперед, чи дозволимо

Дональду Трампу тягнути нас назад у хаос, розкол і темряву, які визначили його термін перебування на посаді?», - сказав Байден.

Очікувалося, що Байден переможе на виборах від Демократичної партії, однак організоване активістами протестне голосування в Міннесоті, які виступали проти сильної підтримки президентом Ізраїлю, принесло несподівано високі результати.

За даними екзит-полів Edison Research, «невизначені» голоси в Міннесоті склали майже 20%, при цьому було підраховано більше половини передбачуваних голосів, що навіть вище, ніж 13%, які набрала аналогічна акція в Мічигані минулого тижня. Тим не менш, Байден переміг у Міннесоті та 14 інших штатах, включно з голосуванням поштою в Айові, яке завершилося у вівторок, 5 березня.

Чинний президент зазнав однієї поразки - на американській території Американського Самоа, де підприємець Джейсон Палмер отримав 51 голос проти 40 у Байдена, згідно з даними Демократичної партії Американського Самоа.

Ще одна виборча кампанія між 77-річним Трампом і 81-річним Байденом - перший повторний президентський поєдинок у США з 1956 року. Мало хто з американців задоволений такою ситуацією. Опитування громадської думки демонструють, що і Байден, і Трамп мають низькі рейтинги підтримки серед виборців.

Екзит-поли Edison Research у Каліфорнії, Північній Кароліні та Вірджинії продемонстрували, що головними проблемами для республіканських виборців були імміграція та економіка. Більшість виборців-республіканців у цих штатах заявили, що підтримують депортацію нелегальних іммігрантів. Трамп, який часто принижує мігрантів, пообіцяв у разі обрання провести найбільшу депортацію в історії США.

Гейлі вийшла з президентських перегонів США ([Укрінформ](#)).

Ніккі Гейлі оголосила в середу, що виходить з президентських перегонів від Республіканської партії, залишаючи колишнього президента Дональда Трампа як кандидата від партії.

Гейлі, колишній губернатор Південної Кароліни і посол в ООН в період президентства Трампа, зробила цю заяву у своїй промові в Чарльстоні в штаті Південна Кароліна.

«Настав час призупинити мою кампанію. Я ні про що не жалкую», - сказала Гейлі.

Це відбулося на наступний день після «Супервівторка», коли Трамп переміг її в 14 з 15 конкурсів Республіканської партії.

У своєму зверненні Гейлі не підтримала Трампа, але закликала колишнього президента заслужити підтримку виборців, які підтримали її.

Гейлі сказала, що важливо продовжувати глобальне лідерство США, а протягом усієї своєї передвиборчої кампанії вона заявляла, що Сполучені

Штати повинні допомогти Україні захиститися від російської агресії, і ця позиція розходиться з позицією Трампа.

Маск зробив важливу заяву після чуток про зустріч з Трампом (РБК-Україна).

Американський мільярдер Ілон Маск:

Я не жертвую гроші жодному з кандидатів у президенти США.

Маск додав, що цю заяву він зробив, щоб внести ясність.

Видання The New York Times писало, що колишній президент США Дональд Трамп на вихідних зустрівся з мільярдером, генеральним директором компаній Tesla Inc і SpaceX Ілоном Маском у Флориді. Трамп прагне отримати великі грошові вливання для своєї виборчої кампанії.

Трамп: Росія вторглася в Україну «лише тому, що Путін не поважає Байдена» (Цензор.НЕТ).

Колишній президент США Дональд Трамп розкритикував зовнішню політику чинного американського лідера Джо Байдена і назвав його маріонеткою російського диктатора Володимира Путіна та лідера Китаю Сі Цзіньпіна.

Таку заяву Трамп зробив у своїй соціальній мережі Truth Social, коментуючи звернення Байдена.

«Він сказав, що я схилився перед російським лідером. Він віддав їм усе, включно з Україною. Я забрав "Північний потік - 2", а він віддав його їм! Він був маріонеткою для Путіна, і Сі, і практично для кожного іншого лідера», - написав Трамп.

Крім того, колишній президент США зазначив, що Росія вторглася в Україну «лише тому, що Путін не поважає Байдена». За його словами, цього б ніколи не сталося за адміністрації Трампа.

Трамп додав, що промова Байдена «може бути найзлішою, найменш співчутливою і найгіршою промовою про становище країни, яка коли-небудь була виголошена. Це була ганьба для нашої країни!».

Байден закликав прихильників Гейлі об'єднатися з демократами (Укрінформ).

Президент США Джо Байден назвав сміливою президентську кампанію Ніккі Гейлі, яка протистояла Дональду Трампу на праймеріз Республіканської партії, та закликав її прихильників об'єднатися з демократами.

«Аби балотуватися в президенти, потрібна велика сміливість. І це особливо актуально для сучасної Республіканської партії, де мало хто наважується говорити правду про Дональда Трампа», - зазначив Байден.

За його словами, Гейлі була готова говорити правду про Трампа: «Про хаос, який завжди супроводжує його, про його нездатність відрізнити добро від зла, про його страхи перед Путіним».

У цьому зв'язку глава Білого дому звернув увагу на те, що Трамп дав зрозуміти: йому не потрібні прихильники Гейлі.

«Я хочу чітко заявити - для них є місце в моїй кампанії», – наголосив Байден.

Президент визнав, що між його кампанією та електоратом Гейлі існують значні політичні розбіжності. Однак, указав він, існують «фундаментальні питання», які об'єднують позиції – такі як підтримка НАТО та збереження демократії.

Трамп викликає Байдена на дебати ([Укрінформ](#)).

Колишній президент США Дональд Трамп викликав чинного очільника Білого дому Джо Байдена на дебати перед виборами у листопаді, попри те, що раніше він сам ухилявся від низки республіканських праймеріз.

«Заради блага нашої країни важливо, щоб ми з Джо Байденем обговорювали питання, що є життєво важливими для США та її громадян», - зазначив Трамп. Він також додав: «Я закликаю до проведення дебатів будь-коли, будь-де, будь-як».

Під час своєї кампанії 77-річний Трамп критикував 81-річного Байдена за словесні помилки та спотикання під час ходьби. Хоча сам колишній президент також не застрахований від помилок під час виступів: нещодавно він переплутав Гейлі та колишнього спікера Палати представників Ненсі Пелосі.

Байден та Трамп двічі дебатували один з одним у 2020 році. Втім, один раунд скасували через те, що у Трампа тоді виявили коронавірус.

Орбан попросив Трампа «повернутися та принести мир» ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан зустрівся з імовірним кандидатом від на президентських виборах США від республіканської партії Дональдом Трампом та попросив його «повернутися на посаду та принести мир».

Угорський прем'єр висловив переконання, що лише повернення Трампа до Білого дому може принести мир.

«Нам потрібні лідери у світі, яких поважають та які можуть принести мир. Він – один з них! Поверніться та принесіть нам мир, пане президенте!», – зазначив Орбан.

Один зі співрозмовників CNN описав зустріч як «соціальну» без жодного порядку денного, окреме джерело повідомило, що вона була «дружньою».

Байден розкритикував зустріч Орбана з Трампом ([Укрінформ](#)).

Президент США Джо Байден розкритикував зустріч експрезидента Дональда Трампа з угорським прем'єром Віктором Орбаном.

«Ви знаєте, з ким він (Трамп – ред.) зустрічається сьогодні в Мар-а-Лаго? З Орбаном з Угорщини, який чітко заявив, що не вважає, що демократія працює, та прагне диктатури», – сказав Байден своїм прихильникам на передвиборчому мітингу.

Він додав: «Я бачу майбутнє, де ми будемо захищати демократію, а не применшувати її».

Коментарі зарубіжних політиків

4.03

([Укрінформ](#))

Вночі 2 березня російські війська атакували Одесу, дрон зруйнував частину багатоповерхового житлового будинку з 18 квартирами.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс :

Це абсолютно жахливе вбивство. Умисно вбиваючи немовлят, які сплять, РФ заявляє про явну зневагу до будь-яких мирних угод, минулих чи майбутніх.

Він додав, що для РФ мають бути «серйозні та негайні наслідки, а не тривала безкарність».

([Європейська правда](#))

Американський мільярдер Ілон Маск висловив здивування, чому НАТО продовжує існувати, хоча Варшавський договір колишніх соціалістичних країн розпався.

Латвійський президент Едгарс Рінкевичс:

Шановний Ілоне Маск, причина, через яку заснували НАТО та чому Альянс існує і буде існувати, – це Росія та інші вороги вільного світу.

([Економічна правда](#))

Єврокомісар з питань енергетики Кадрі Сімсон:

Я була дуже чіткою у цьому та донесла це послання до наших українських партнерів, що Європейська комісія не буде долучатися до (переговорів) з Росією, як робила це п'ять років тому, коли була погоджена тристороння угода з транзиту газу. Навпаки, відповідно до нашого плану RePowerUE, ми маємо позбутися російського газу найпізніше до 2027 року. Ми інтенсивно працюємо, щоб надати країнами альтернативні шляхи постачання та альтернативних постачальників, і водночас - для підтримки України, для її кращої інтеграції в енергетичний ринок ЄС.

([Укрінформ](#))

26 лютого президент Франції Еммануель Макрон заявив, що не виключає у перспективі участі європейських військ у війні в Україні, водночас наголосивши, що Захід не має консенсусу в цьому питанні.

Очільник МЗС Естонії Маргус Цахкна зазначив, що для того, щоб допомогти Україні перемогти РФ у розв'язаній Кремлем війні, країнам ЄС «слід почати з виконання вже даних обіцянок». Зокрема, він нагадав, що Україна досі не отримала обіцяний мільйон боєприпасів.

«Важливі дії та результати, а не слова. Ми повинні бути сміливішими у своїх діях, бо бажання Росії не змінилися. Якщо Росія переможе, вона не зупиниться в Україні та постукає у двері НАТО, щоб змінити структуру

європейської безпеки. На карту поставлено ні що інше, як наша свобода», - сказав естонський міністр.

Настав час бути сміливішими та амбітнішими, додав він.

«Заява Макрона про те, що він може розглянути можливість відправки військ в Україну, була зміною парадигми. Це показує, що важливість перемоги України дійшла до західних політиків, які ухвалюють рішення, і вони готові зробити більше», - підкреслив урядовець.

За словами очільника естонського МЗС, хоча наразі немає політичного консенсусу щодо відправлення військ в Україну, це може змінити ставлення деяких країн до негайної військової допомоги Україні, оскільки це, безумовно, буде простішим рішенням, ніж пряме втручання. Важливо відзначити, що в питанні боєприпасів було скасовано принцип, згідно з яким вони мають надходити лише від європейської оборонної промисловості, зазначив Цахкна.

Він виокремив як позитив те, що обговорюються різні варіанти і «наш пріоритет - якнайшвидше доставити боєприпаси в Україну, отримуючи їх звідусіль, звідки лише можливо».

Цахкна також нагадав про заяву очільниці Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн, яка закликала використати прибуток від заморожених активів Центрального банку РФ для закупівлі військової техніки для України.

Цахкна вважає, що це було б важливим кроком.

«Росія повинна отримати чіткий сигнал про те, що не буде ніякої гнучкості або повернення до нормальних відносин доти, доки Україна не переможе та не буде компенсовано завдані Україні збитки. Своїми діями ми повинні показати, що час спливає не в Україні, Європи та всього демократичного світу, а в агресора», - наголосив естонський урядовець.

[\(Українська правда\)](#)

Глава МЗС Угорщини Петер Сійярто заявив російському пропагандистському агентству РИА Новости, що зустріч угорського прем'єра Віктора Орбана і президента України Володимира Зеленського найближчим часом не відбудеться:

Для цієї зустрічі необхідні деякі попередні умови, наразі ці умови для організації зустрічі ще далеко не готові.

5.03

[\(Українська правда\)](#)

Президент Франції Емманюель Макрон, перебуваючи з візитом у Празі, заявив:

Ми, безумовно, наближаємося до того моменту в нашій Європі, коли буде доречно не бути боягузом.

За його словами, Франція і Чехія «добре усвідомлюють, що війна повернулася на нашу землю (в Європі), що деякі сили, які вже не зупинити, з

кожним днем посилюють загрозу нападу на нас, і що ми повинні будемо діяти відповідно до історії і мужності, якої вона вимагає».

([Укрінформ](#))

5 березня ГУР МО України у співпраці з ВМС України знищили російський бойовий корабель «Сергій Котов».

Міністр оборони Великої Британії Грант Шаппс:

Чорне море не є безпечним для путінського флоту. Донедавна це було неможливо уявити. Тепер, коли Захід підтримав Україну, це не викликає сумнівів.

Британський міністр висловив переконання, що якщо партнери нададуть українським військовим «те, чого вони потребують», то «хоробрість і майстерність Збройних сил України зможуть зробити здійсненими перемоги, які колись вважалися неможливими».

([Українська правда](#))

Президент Франції Емануель Макрон закликав союзників «не бути боягузами».

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що дискусії про західні війська в Україні чи про те, «що у нас більше сміливості чи менше сміливості», не потрібні.

«Це те, що насправді не допомагає вирішити проблеми, які ми маємо, коли йдеться про допомогу Україні», – додав Пісторіус.

([Укрінформ](#))

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Ми говоримо про нашу фінансову спроможність і про те, що стосується дискусій довкола заморожених російських активів. Якщо ми погоджуємося, що ці активи можуть бути використані з метою підтримки відновлення України, то вони також можуть бути використані, щоб уникнути руйнації України. Це означає - для підвищення військових спроможностей або оборонної технологічної бази України.

Він зауважив, що для такого кроку все ще необхідно досягти погодження між країнами-членами, які мають отримати пропозицію в рамках Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС, з якою можуть погодитися одногласно. Розробка такої угоди, за словами Борреля, наразі триває.

Він нагадав, що допомога Україні, як і зміцнення оборонної промисловості ЄС, має вирішальне значення для безпеки Європи, оскільки мир в умовах сьогодення не може сприйматися як даність.

«Два роки тому, коли представляв Стратегічний компас, я сказав: «Європа в небезпеці». Дуже жаль, але я мав рацію. Європа у небезпеці, і сьогодні навіть у більшій небезпеці. Мир більше не є даністю, і війна (вирує) на наших кордонах. Російська агресивна війна створила ситуацію для

невідкладного підвищення спроможностей нашої оборонної промисловості»,
- наголосив високий представник ЄС.

6.03

[\(Укрінформ\)](#)**Радник Білого дому Джон Кірбі:**

Ми бачимо величезну міжнародну підтримку та єдність навколо України.

У цьому контексті він нагадав, що минулого тижня президент Байден зустрічався з прем'єр-міністром Італії Джорджею Мелоні, і вони «потужно» виступили в питанні підтримки України. Таку саму позицію останнім часом продемонстрували й інші лідери.

Кірбі відзначив, що серед країн, які підтримують Україну, «зберігається неймовірна єдність». За його словами, всі поділяють занепокоєння про те, що буде з міжнародною безпекою, якщо дозволити Путіну захопити Україну.

Представник адміністрації США вкотре наголосив, що Україна не просить інші країни відряджати війська для її підтримки у війні проти РФ, однак потребує зброї, боєприпасів та іншої допомоги.

Водночас представник Білого дому висловив стурбованість, що зволікання в Конгресі США з ухваленням допомоги Україні фактично вже спричинило «згубний вплив» на українських військових на полі бою.

«Це – головне занепокоєння, і вже давно минув час, щоб отримати інструменти, необхідні для оборони», - підкреслив радник Білого дому.

[\(LIGA.net\)](#)

5 березня ГУР МО України у співпраці з ВМС України знищили російський бойовий корабель «Сергій Котов».

Речник Держдепартаменту США Метью Міллер:

Ми бачили, як вони досягали успіхів – здобуваючи перемоги на полі бою, востаннє в Чорному морі, де за останні 24 години вони потопили ще один російський корабель.

Він висловив упевненість, що українські військові ще мають «сюрпризи» у запасі.

«Ми з нетерпінням чекаємо на результати», — заявив дипломат.

[\(Укрінформ\)](#)**Міністр закордонних справ Франції Стефан Сежурне:**

Якщо ми зробимо крок убік перед тиском, що зростає в геометричній прогресії, перед силами, які хочуть напасти та вважають, що у них більше немає кордонів, це буде сигналом для цих сил, щоб вони йшли вперед.

Ми повинні діяти зараз і продовжувати підтримувати Україну... Якщо Україна впаде, я б не робив великих ставок на Євросоюз.

Міністр знову пояснив тезу про «стратегічну невизначеність», яку вжив президент Макрон, коли назвав можливим у перспективі введення європейських військ в Україну.

«Під час цієї зустрічі ми обговорювали дії, які могли б призвести до наземних операцій. Але рамки дуже чіткі, і я хотів би повторити, що це перемога над Росією без ведення війни в Росії», - уточнив Сежурне.

Він додав, що всі лідери країн знали про порядок денний конференції в Парижі, в тому числі про питання можливого розгортання сухопутних військ.

([LIGA.net](#))

Путін звинуватив США у «хитрощах та лицемірстві» в контексті відновлення діалогу про стратегічну стабільність.

Речник Державного департаменту США Метью Міллер заявив, що йому нема чого сказати про стратегічний діалог із Росією, проте варто згадати стратегічний провал Кремля у війні проти України:

Тому є дві причини. Номер один – це втрати, яких українські військові зазнали через свою самовідданість і хоробрість у відсічі російської агресії, по-друге, міжнародна коаліція, яку США зібрали для підтримки України та притягнення Росії до відповідальності.

Міллер зазначив, що проблеми РФ викликані власними прорахунками Путіна та його байдужістю до десятків тисяч російських солдатів, яких він відправив на смерть.

([Укрінформ](#))

Прем'єр-міністр німецької землі Баварія Маркус Зьодер закликав федеральний уряд передати Україні крилаті ракети Taurus.

«Ця зброя має бути застосована», - заявив Зьодер який очолює Християнсько-соціальний союз (ХСС), під час відвідин заводу-виробника ракет MBDA.

За його словами, Taurus, який виробляється на MBDA, є «найбільш стримувальною оборонною зброєю, яка є в Німеччині».

Прем'єр Баварії наголосив, що ФРН має моральний обов'язок, а також власний інтерес у допомозі Україні. Він закликав до нового голосування в Бундестазі щодо питання, чи слід надати Україні ракети Taurus. При цьому висловив сподівання, що переважна більшість депутатів німецького парламенту проголосує «за».

Зьодер указав, що наразі постачання Україні ракет Taurus не відбувається через одну людину – федерального канцлера Олафа Шольца, якого звинуватив у «впертості».

Постачання Україні Taurus не зробить Німеччину стороною у війні, переконаний глава уряду Баварії. Зокрема, за його словами, у Південній Кореї ці ракети також використовуються без активної допомоги військових Бундесверу. А отже, додав Зьодер, це можливо і в Україні.

(Укрінформ)

За оцінками ЄС, активи Центрального банку Росії у формі цінних паперів та готівки в юрисдикціях країн G7, ЄС та Австралії становлять близько 260 млрд євро, причому понад дві третини з них знаходяться в ЄС.

Міністр закордонних справ Британії Девід Кемерон:

Існує можливість використати щось на кшталт синдикуваного кредиту або облігації, які ефективно використовують заморожені російські активи як гарантію, щоб передати ці гроші українцям, знаючи, що ми повернемо їх, коли Росія виплатить репарації. Це може бути найкращим способом зробити це. Ми прагнемо максимальної єдності G7 і ЄС у цьому питанні, але якщо ми не зможемо її досягти, я думаю, нам доведеться рухатися вперед із союзниками, які підтримають такі заходи.

Міністр додав, що він не думає, що план облігацій якимось чином підірве репутацію Лондона.

(РБК-Україна)

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що не виключає у перспективі участі європейських військ у війні в Україні.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

Жодної мови про відправку сухопутних військ не було, говорили про відправку туди солдатів. Я можу вас точно так само запевнити, що наші солдати не поїдуть туди воювати. Я можу вас запевнити в цьому, як і інші керівники держав.

Вона додала, що всі країни бояться участі у війні, тому вона знає, що говорили лідери різних держав. Вона також повідомила, що Україна просила не солдатів, а боєприпаси та ППО.

«Щоб ми не вирушили туди на війну, нам потрібно докласти зусиль, що ми і робимо, щоб ця війна закінчилася б в Україні», - заявила Каллас.

Також вона додала, що Україна просила про підготовку солдатів ЗСУ, про підтримку і про політичну ізоляцію Росії.

(Укрінформ)

Голова уряду Греції Кіріакос Міцотакіс:

Я вважаю, що ця війна стосується всіх. Два роки тому це ще було незрозуміло, та Європа не знала, до яких меж війна може дійти. Ми не можемо мовчати, маємо згуртуватися та докласти зусиль для безперервної допомоги Україні.

Очільник грецького уряду додав, що російсько-українська війна відлунує в свідомості греків, адже це війна за незалежність.

«Філікі Етерія (Грецька національна таємна організація, заснована в Одесі у 1814 році, боролася за грецьку незалежність від османів), яка заснувалася в Україні, є прикладом того, адже вона повела греків до незалежності», - додав Міцотакіс.

([Укрінформ](#))

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Я рішуче засуджую підлий напад Росії на Одесу під час візиту Володимира Зеленського та Кіріакоса Міцотакіса. Ця нова спроба терору нікого не залякає - ні двох лідерів на місцях, ні відважний народ України.

Президент Європейської Ради Шарль Мішель:

Напад на Одесу під час візиту Президента Володимира Зеленського та Прем'єр-міністра Кіріакоса Міцотакіса є ще однією ознакою боягузливої тактики Росії в її агресивній війні проти України. Це гідно осуду і нижче навіть за те, як Кремль чинить зазвичай.

([LIGA.Новини](#))

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Прем'єр-міністр Греції Кіріакос Міцотакіс:

Зеленський і штаб нам показували значення порту і те, що робиться, щоб відновити й посилити шлях морський український, і яку шкоду зазнав під час атак. Вже в самому кінці ми почули звук сирен і вибухи, які були дуже близько від нас. Ми не встигли піти в захищене місце, це дуже вражаючий досвід.

7.03

([РБК-Україна](#))

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Глава європейської дипломатії Жозеп Боррель:

Безрозсудна повітряна атака на Одесу, коли Президент і прем'єр-міністр перебували у місті, щоб вшанувати пам'ять жертв удару безпілотною по житловому будинку 2 березня, вкотре доводить нехтування Путіним будь-якими нормами та його готовність до ескалації.

([Укрінформ](#))

Віцепрем'єр – міністр цифровізації Польщі Кшиштоф Гавковський:

Польща весь час передає техніку. Наскільки знаю, черговий пакет допомоги був надісланий останніми тижнями.

Урядовець зазначив, що це «значна допомога, яка Польщі багато коштує».

«Але я маю відчуття, що ми дуже багато робимо для зміцнення безпеки України, щоб на фронті війни з Росією Україна могла перемогти», - підкреслив віцепрем'єр.

«Сьогодні Польща є важливим партнером для України, але Україна також весь час залишається важливим партнером для Польщі. Якщо ми розвиватимемося разом, то станемо єдиним організмом, який зможе протистояти імперським амбіціям Росії», - наголосив Гавковський.

(Укрінформ)

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Речник Державного департаменту США Метью Міллер:

Цей удар є ще одним нагадуванням про те, що Росія продовжує обстрілювати Україну щодня. І це є нагадуванням про потребу України в ракетах-перехоплювачах протиповітряної оборони.

У цьому контексті він знову вказав на нагальність для Конгресу Сполучених Штатів вжити заходів «аби підтримати Україну та її боротьбу з російською агресією».

Міллер також зазначив, що Сполучені Штати перебувають у постійному контакті з Україною і Грецією.

(Укрінформ)

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Речник генсека ООН Стефан Дюжаррік:

Ми бачили ці повідомлення... Очевидно, що це ще один приклад жаклих наслідків цього конфлікту. Ми вкотре засуджуємо будь-які напади на цивільних осіб та цивільну інфраструктуру.

(РБК-Україна)

У Польщі тривають протести фермерів та блокування вантажних перевезень на польсько-українському кордоні.

Прем'єр Польщі Дональд Туск повідомив, що у суботу зустрінуться з фермерами, та сподівається оголосити «щось серйозне».

Туск також заявив, що у Бухаресті підійме питання змін, які захистять європейських сільгоспвиробників.

«Ми дуже хочемо допомогти Україні, але водночас ми повинні захистити європейський, польський сільськогосподарський ринок», - наголосив він.

(Укрінформ)

Чехія на знак незгоди із зовнішньополітичним курсом сусідньої Словаччини відклала на невизначений термін міжурядові консультації.

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо вважає, що Прага своїм рішенням відкласти міжурядові консультації з Братиславою поставила під загрозу відносини зі Словаччиною.

«Уряд Словаччини ніколи не поставить під загрозу глибокі словацько-чеські відносини. Ми відзначили, що чеський уряд вирішив поставити їх під загрозу лише тому, що він зацікавлений у підтримці війни в Україні, тоді як словацький уряд відкрито говорить про мир», – сказав Фіцо.

Він наголосив, що рішення Чехії не вплине на зовнішню політику Словаччини.

Водночас він зазначив, що чеському уряду будуть раді в Словаччині в будь-який час.

Фіцо підкреслив, що його уряд «не обтяжуватиме взаємні політичні відносини різними світоглядами, які не мають нічого спільного зі словацько-чеським співіснуванням».

Він назвав відносини між чехами та словаками унікальними та історично сформованими. «Це кредити взаємної довіри. Вони сповнені дружби, спорідненості та розуміння», – зазначив він.

[\(РБК-Україна\)](#)

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск:

Часи блаженного спокою закінчилися. Повоєнна епоха минула. Ми живемо в нові часи, в передвоєнну епоху. Насправді для деяких наших братів це вже навіть не передвоєнний час. Це повномасштабна війна в її найжорстокішій формі.

Також він додав, що це провина світу те, що до щоденного лексикону знову додалися «бомбардування», «ракетні обстріли», «геноцид» й інше.

За його словами, сьогодні час чітко визнати те, що світ стоїть перед простим вибором - брати на себе боротьбу, захист кордонів та територій, або ж впасти.

«Немає жодних об'єктивних причин капітулювати перед злом. Потенціал Європи, економічний, фінансовий, демографічний, моральний, є більшим, ніж потенціал тих, хто на нас нападає. Сьогодні дуже важливо, щоб Європа вірила у свою силу. Також, коли йдеться про нашу обороноздатність, ми не можемо жити ілюзіями. Ніхто не замінить нас у цій боротьбі за нашу безпеку і наше майбутнє. Ми самі є найкращими гарантами нашої безпеки та нашої єдності», - додав прем'єр.

[\(Укрінформ\)](#)

Глава польського уряду Дональд Туск:

Необхідними є зміни до норм вільної торгівлі з Україною, «щоби знову ефективно захистити європейський і польський ринки», а також внести «спрощення і полегшення в зелений курс». (...). Адже якщо ми втратимо вже не ентузіазм, але поширену в Європі і Польщі підтримку України, тому що

люди будуть втомлені нести надто важкий тягар, то ми всі на цьому втратимо: і Європа і Польща і, насамперед, Україна.

Він додав, що більшість лідерів, вже починає усвідомлювати, що рішення, введені після початку війни, «вимагають рефлексій і змін».

«Я сподіваюся, що це переросте у спільні дії на рівні Європейської Ради», - наголосив Туск.

([Укрінформ](#))

Президент Франції Еммануель Макрон на зустрічі з лідерами партій заявив, що не існує жодних обмежень і червоних ліній у підтримці Францією України.

Депутат парламенту Франції Бертран Панше:

Президент дуже серйозно говорив про необхідність швидкої мобілізації додаткових ресурсів для боротьби з російською загрозою в Україні.

За його словами, із картою в руках Макрон пояснював ризики відступу від лінії фронту на користь російської армії.

«Він пояснив нам, по суті, що як тільки ми підтримаємо Україну, але почнемо говорити, що обмежуємо себе в цій підтримці, Володимир Путін, швидше за все, матиме успіх», - сказав інший учасник зустрічі, яка тривала майже три години.

Опоненти президента вкотре розкритикували його висловлювання про можливість введення сухопутних військ.

Лідер ультраправих Жордан Барделла:

Я думаю, що роль Франції полягає в тому, щоб встановлювати червоні лінії. З того моменту, як ми розглядаємо можливість відправки французьких військ... проти такої ядерної держави, як Росія, я вважаю, що це безвідповідально і надзвичайно небезпечно.

Голова правої партії «Республіканці» Ерік Чіотті:

Я також сказав президенту Республіки, що неприпустимо використовувати конфлікт в Україні напередодні європейських виборів. Було б неприйнятним експлуатувати український конфлікт менш ніж за сто днів до європейських виборів.

([Цenzор.НЕТ](#))

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Світ є більш небезпечним, ніж був. Російська агресія має на меті стерти Україну з поверхні землі. Ця війна триває третій рік, вона стала інтенсивнішою. Ми бачимо ймовірність та небезпеку підйому «ліги диктаторів», війну в Газі та дестабілізацію на Близькому Сході, Китай та інших з їх агресивною економічною конкуренцією. І тут, вдома, «друзі Путіна» намагаються переписати нашу історію й вкрасти наше майбутнє.

За її словами, цим займаються партії ультраправого або ультралівого спрямування сіють ненависть, тож немає жодного сумніву, якою є справжня

ціна наступних європейських виборів, оскільки виклики, перед якими постає Європа, є безпрецедентними.

Вона зазначила, що головний сигнал, який Європейська партія надсилає сьогодні з Бухареста, - це готовність цієї політичної сили твердо стояти за Європу - сильну та захищену, мирну, заможну й об'єднану.

([Цензор.НЕТ](#))

**Старший військовий радник делегації Великої Британії в ОБСЄ
Ніколас Окотт:**

Ця війна стала трагедією для народу України, але він продовжує надихати і нагадувати всім нам... про стійкість і хоробрість у боротьбі за свою країну і цінності демократії та свободи. У той час як ситуація на землі залишається в цілому статичною, Україна продовжує завдавати значних втрат російським силам вторгнення, збивши ще три винищувачі-бомбардувальники Су-34 в районах поблизу Авдіївки та Маріуполя.

Військовий радник британської місії при ОБСЄ вказав на те, що за 13 днів українськими силами збито 12 літаків типу Су та 1 літак-розвідник А-50У.

«Постійне знищення військових літаків є значним провалом для військових зусиль Росії, враховуючи, що через санкції Росія ледве виробляє трохи більше кількох десятків літаків щороку. І ці повідомлення (про збиття російських літаків Україною. – Ред.) свідчать про те, що Росія втрачає літаки в 20 разів швидше, ніж може їх замінити», - зауважив Окотт.

Британський дипломат зазначив, що ні в кого не має бути сумнівів щодо справжніх цілей РФ щодо України: «Заступник голови Ради безпеки Росії Медведєв назвав Україну "раковою пухлиною", заперечуючи її право на існування. І ми бачили в Бучі, що Росія робить на територіях, які вона контролює».

На цьому тлі Окотт наголосив, що Сполучене Королівство твердо стоятиме на боці України, щоб «гарантувати, що незаконна агресія Росії не перемогла».

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Франції Емануель Макрон провів зустріч з лідерами партій країни.

Представник комуністичної партії Фаб'єн Руссель:

Макрон згадав сценарій, який може ініціювати інтервенцію: просування фронту у бік Одеси або у бік Києва.

([Укрінформ](#))

Росія атакувала Одесу вранці 6 березня, коли в місті відбувалася зустріч глави уряду Греції Кіріакоса Міцотакіса із Президентом Володимиром Зеленським.

Міністр закордонних справ Канади Мелані Жолі.

Російський удар по Одесі під час візиту Володимира Зеленського та Кіріакоса Міцотакіса - це ще один приклад жорстокої агресії Путіна у цій війні проти України. Російські залякування нас не зупинять. Канада залишається непохитною у своїй підтримці України.

8.03

([Укрінофрм](#))

Міністр оборони Великої Британії Грант Шеппс записав відео з центру Києва і закликав міжнародну спільноту підтримати Україну.

Я у Києві, щоб підняти тривогу в демократичному світі — ми повинні переконатися, що Україна виграє цю війну.

За його словами, Британія зробила більше, ніж будь-коли, надавши найбільший на сьогоднішній день пакет військової підтримки.

«Тепер кожна країна повинна зробити те ж саме і забезпечити перемогу свободи над тиранією», — сказав британський міністр.

«Що б це означало, якби ми дозволили диктатору на кшталт Путіна захопити демократичну країну? Що б ви сказали про наші цінності свободи та демократії? Так не повинно бути, тому Захід може легко залучити ресурси, якщо матимемо волю. Отже, послання просте - це тривожний сигнал для світу: давайте зробимо так, щоб Україна перемогла у цій війні», - наголосив Шеппс.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Румунії Лумініца Одобеску:

Російський нарратив поширюється, і ми повинні боротися з ним скоординовано і розумно. Росія намагається кинути виклик демократичним інститутам у наших країнах, випробувати їх на міцність і зіштовхнути нас один з одним, безпосередньо і через маріонеток.

(...). Рішучість у досягненні спільної мети - перемоги України у війні з Росією - повинна переважати, незважаючи на «природні» розбіжності у поглядах між провідними світовими лідерами.

Вона додала, що якщо цього не буде зроблено, це заохотить інших авторитарних лідерів кинути виклик міжнародному порядку.

«Ми повинні виходити за рамки меседжів передвиборчої кампанії, і в часи потрясінь, коли наша єдність піддається сумніву, трансатлантична співпраця є незамінною», - сказала глава МЗС Румунії.

([Цензор.НЕТ](#))

Прем'єр-міністерка Латвії Евіка Сіліня:

Ми живемо поруч із сусідом, який, можна сказати, як такий собі алкоголік або наркоман, дії якого ми не можемо прогнозувати.

За словами прем'єрки, Латвія дотримується чіткого плану щодо зміцнення кордонів з Росією та Білоруссю.

«Ми зміцнюємо себе, щоб наші оборонні спроможності були єдині по всій Балтії. І ці візуальні зміни фактично видно вже зараз і буде видно ще більше цього року», - додала Сіліня.

([Цензор.НЕТ](#))

Виконавчий віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс:

Ці коливання, які зараз відбуваються на ринку Євросоюзу, і занепокоєння, що виникають, дійсно певною мірою спричинені тим, що надходять сільськогосподарські експортні потоки від Росії та Білорусі. Ми в Єврокомісії обговорюємо це питання і будемо вживати специфічних конкретних кроків. Через певний час, дуже скоро, ми про це повідомимо.

Домбровскіс додав, що деякі країни-члени ЄС роблять певні кроки в цьому питанні.

«Латвія була першою, а зараз до неї долучилася Польща. Отже, ми спостерігаємо за цим процесом і будемо вирішувати», – підсумував він.

([Укрінформ](#))

Російська Федерація планує організувати голосування на тимчасово окупованих територіях України для виборів президента РФ.

Помічник Генерального секретаря ООН Халед Хіарі:

Територіальна цілісність і політична незалежність держав є основоположними принципами Статуту ООН, – наголосив він. – Вони лежать в основі нашого багатостороннього порядку. Тому повідомлення про плани Російської Федерації організувати провести голосування на своїх президентських виборах на українських територіях, які в цей час перебувають під її контролем, викликають глибоку тривогу.

Хіарі нагадав, що незаконна анексія української території не має юридичної сили й не відповідає міжнародному праву. ООН повністю віддана суверенітету, незалежності й територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, наголосив він.

Помічник Генсека зазначив, що в останні два тижні посилюються атаки цивільного населення в різних регіонах України.

([Укрінформ](#))

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що не виключає у перспективі участі європейських військ у війні в Україні.

Глава МЗС Польщі Радослав Сікорський:

Присутність сил НАТО в Україні не є немислимою справою. Я ціную ініціативу президента Франції Емманюеля Макрона, тому що в ній йдеться про те, щоб Путін нас боявся, а не ми Путіна.

Він підкреслив, що нападаючи на Україну Росія виявилася цивілізаційно нездатною прийняти західні цінності, що визначило її як країну, яка не може мирно співіснувати з сусідами, відтак НАТО повинно було повернутися до своєї першочергової ролі.

У цьому контексті міністр підкреслив, що Захід має реалізувати «творчо визначену та асиметричну ескалацію».

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Франції Еммануель Макрон заявив, що не виключає у перспективі участі європейських військ у війні в Україні.

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус:

Ніхто насправді не хоче вводити війська в Україну, зараз триває дискусія про це, тому ми повинні припинити її на цьому етапі.

Глава Міноборони Фінляндії Антті Хяккянен заявив, що зараз «ніхто не підтримує ідею відправки військ» в Україну.

«Але всі підтримують велику підтримку у вигляді зброї, боєприпасів і грошей, і це те, на чому ми маємо зосередитися зараз», - сказав він.

([Цензор.НЕТ](#))

Роспропаганда стверджує, що має запис розмови представників військово-повітряних сил Німеччини, які начебто обговорювали підлив Кримського мосту ракетами Taugus та відкрито говорять, серед іншого, про те, що американські та британські військовослужбовці діють на території України.

Міністр закордонних справ Великої Британії Девід Кемерон:

Я не хочу грати на руку якимсь російським нарративам про розбіжності між союзниками.

Він заявив, що між союзниками і в НАТО існує «неймовірна єдність».

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Якщо у нас є різні думки, ми будемо обговорювати це за закритими дверима. Тому що ми не дозволимо Путіну розділити нас, які б інші засоби і методи він не використовував.

Відповідаючи на запитання про постачання Taugus, вона визнала, що Україні потрібні боєприпаси і ракети дальнього радіуса дії, хоча й додала, що існує безліч різних типів.

Хоча Кемерон заявив, що рішення зрештою залишається за Німеччиною, він кілька разів говорив, що зброя дальнього радіуса дії допомогла Україні в її боротьбі за відсіч Росії.

9.03

([Укрінформ](#))

Папа Римський заявив, що Україна має з білим прапором йти на переговори.

Президент Латвії Едгарс Рінкевичс:

Не можна капітулювати перед злом, треба боротися з ним і перемагати його, щоб зло підняло білий прапор і капітулювало.

(Укрінформ)

Папа Римський заявив, що Україна має з білим прапором йти на переговори.

Глава МЗС Польщі Радослав Сікорський:

А як щодо балансу, заохотити Путіна набратися мужності і вивести свою армію з України? Мир настав би негайно без необхідності переговорів.

Реакція представників української громадськості

Традиційна акція «Гроші на ЗСУ»: чого вдалося досягти за майже пів року боротьби ([Кременчуцька газета](#)).

Сьогодні, 9 березня, у Кременчуці пройшла традиційна акція «Гроші на ЗСУ» в рамках щотижневого всеукраїнського дня підтримки армії. Як і в інших містах України, люди зібралися з закликом до міської влади виділяти більше коштів на підтримку армії.

Громадяни скандували: «Ні» збагаченню влади, «Так» збагаченню війська» та тримали в руках плакати, на яких не забули згадати і нардепа від Кременчука Юрія Шаповалова, який під час повномасштабного вторгнення відвідує курорти. Також члени акції акцентували на захмарних надбавках у мерії, на можливих схемах, які завдають збитки бюджету, на виділенні комунальному телебаченню 20 млн грн тощо.

Сьогодні до учасників акції ніхто з представників влади не вийшов, тож вони привертали увагу інших городян, які проходили площею. Згодом місце проведення акції змінилося ближче до дороги, щоб нагадати водіям про проблему. Легковики, що проїжджали повз, активно «бібікали».

Кременчуцька газета поспілкувалася з учасником акції Іваном Павлюком, який розповів про те, яка зараз ситуація з прозорістю влади, і що змінилося за майже пів року проведення акцій (...).

Купуєш квіти – донатити на ЗСУ. У Кропивницькому відкрили виставку-продаж фіалок ([Суспільне.Новини](#)).

У кропивницькому краєзнавчому музеї відкрили виставку-продаж фіалок, аби зібрати гроші для колег-музейників, які нині боронять Україну.

Співробітниця краєзнавчого музею Вікторія Слюсаренко розповіла Суспільному, за п'ять годин зібрали 1340 гривень (...).

Квіти вирощені Оксаною Тимошук. На виставку колекціонерка принесла пів сотні фіалок. Вдома має 900 сортів. Оксана професійно фіалками займається шість років (...).

У Миколаєві учасники акції «Гроші на ЗСУ» окрім скандування гасел заспівали «Червону калину» ([Новин-N](#)).

Вранці у суботу, 9 березня, у Миколаєві знову відбулася акція «Гроші на ЗСУ».

Біля будівлі мерії цього разу зібралося 17 учасників. У руках вони тримали плакати зі своїми постійними написами: «Дроні, а не плитка», «Деньги на ЗСУ», «Авто врятує життя».

Активісти традиційно пройшли маршем на вул. Соборної до перетину з пр. Центральним. Щоправда, цього разу городяни крім того, що вигукували гасла акції, заспівали «Червону калину».

Потім деякий час учасники акції ще стояли біля проспекту, закликаючи водіїв, що проїжджали, підтримати їхні вимоги звуком автомобільного сигналу.

У Харкові пройшла мирна акція «Гроші на ЗСУ» — як реагує влада на заклики українців ([Новини.LIVE](#)).

У Харкові відбувся черговий протест громадян «Гроші на ЗСУ» у суботу, 9 березня. Щотижня українці виходять на центральну площу Харкова з вимогою перерахування коштів не на облаштування міста, а на допомогу військовим. Акції тривають від жовтня 2023 року, а влада жодного разу не відповіла громадянам та продовжує їх ігнорувати.

Волонтер з інвалідністю долає десятки кілометрів, щоб люди донатили на ЗСУ ([ШоТам](#)).

Михайло Новосад — голова ГО «Фундація розвитку та стратегічних змін». Серед місцевих хлопців відомий своїм походом від Червонограда до Сокаля. Він подолав складні 15 кілометрів, аби зібрати 250 000 гривень на спальники військовим.

Коли Михайло з милицею в руці пройшов понад 15 кілометрів, він шокував усіх, кого зустрів дорогою, а ще зібрав на спальники для воїнів 250 000 гривень.

Аби привернути увагу до зборів, Михайло зі своїми волонтерами вигадує нові креативи. Наприклад, завдяки нещодавній акції «Кава та квіти за донат» вдалося зібрати 24 000 гривень.

Команда розширює свою діяльність — опановує 3D-друк і збірку FPV. А ще шукає для співпраці людей, які самі займаються збіркою FPV-дронів (...).

З початку лютого Михайло анонсував «Лютий збір» на 165 000 гривень. Аби зібрати чималу суму, йому потрібна ваша допомога (...).

У центрі Києва пройшов суботній мітинг «Гроші на ЗСУ» ([Наш Київ](#)).

Сьогодні, 9 березня, кияни зібрались на черговий суботній мітинг біля КМДА.

Протестувальники традиційно вимагали збільшення фінансування армії, покращення інклюзивності та прозорість під час розподілення бюджету Києва.

Учасники акції тримали плакати із гаслами «Гроші на ЗСУ», «Життя важливіше за бруківку», «Байдужість наближує фронт», «КМДА, просто скинь донат на ЗСУ» тощо.

На будівлі КМДА оновлюють банер на честь захисників Маріуполя, а під її стінами вимагають дати гроші на ЗСУ ([Ти Київ](#)).

На будівлі КМДА та Київради на Хрещатику оновлюють банер, який нагадує про героїзм полонених захисників Маріуполя та необхідність їхнього повернення додому живими. Про це повідомляє пресслужба Київради.

На початку червня 2022 року банер розмістили на будівлі КМДА за ініціативи ГО «Асоціація родин захисників «Азовстали» та БФ «Фонд підтримки родин захисників «Азовстали». Оновлений банер прикрашатиме будівлю допоки останній захисник та захисниця Маріуполя не повернуться додому з російського полону.

У Київранді зазначають, що захисники Маріуполя та «Азовстали» — «титани, на яких тримається наша країна». Там закликали світову спільноту робити все необхідне, щоб кожен український військовополонений повернувся додому.

Цей банер буде на будівлі допоки останній Захисник та Захисниця Маріуполя не повернуться додому. Як вимога, як нагадування нам та світу про полонених Героїв та Героїнь, — кажуть там.

Поки на КМДА міняють банер, під її стінами відбувається чергова акція «Гроші на ЗСУ». Учасники мітингу традиційно вимагають від міської влади перенаправити бюджетні кошти на потреби війська, «а не на бруківку». Також мітингувальники вимагають зробити Київ більш інклюзивним, щоб захисники, які повернулися з війни з пораненнями, могли безперешкодно пересуватися містом.

Два міста з Кіровоградщини увійшли до топ-40 України за відсотком грошей на оборону ([Суспільне.Новини](#)).

Міста Олександрія і Кропивницький з Кіровоградської області увійшли до рейтингу українських міст за відсотком, який виділяли у своїх бюджетах на оборону. Є окремо дані за 10 місяців 2023 року і за весь 2022 рік. Два міста Кіровоградщини в обох списках.

Рейтинг сформували громадська організація «Спротив» та інформаційний ресурс «Нова Економіка Media». Звертали увагу саме на відсотки допомоги, виділеної з бюджету, а не на фактичну суму.

У рейтингу за 10 місяців 2023 року Олександрія на 22 місці, Кропивницький — на 34 місці. Олександрія виділила 4,37 відсотка бюджету (фактично це 19 мільйонів гривень). Кропивницький — 1,68 відсотка — 53 мільйони гривень.

Олександрія й Кропивницький в рейтингу за 10 місяців 2023 року

У рейтингу за весь 2022 рік Олександрія на 27 місці, виділивши 1,54 відсотка (сім мільйонів гривень). Кропивницький — на 29 місці (1,37 відсотка і 42 мільйони гривень).

На першому місці в обох рейтингах — місто Мукачєво (понад 22 відсотки у 2022 році й понад 23 відсотки за 10 місяців 2023 року). На

другому і третьому місцях за підсумками 2022 року — Житомир і Дніпро. За підсумками 10 місяців 2023 року — Біла Церква і Полтава.

Мешканка Сум збрала 55 тисяч для ЗСУ, розповідаючи вірші ([Суспільне.Новини](#)).

Сум'янка збрала для потреб Збройних Сил України 55 тисяч гривень. 86-річна жінка заробляє гроші, читаючи біля торговельного центру вірші Ліни Костенко.

За 5 місяців сумчанка Наталія Марюхно збрала на потреби українських воїнів майже 55 тисяч гривень. Жінка читає вірші Ліни Костенко в одному з торговельних центрів Сум. У репертуарі пані Наталії – понад 50 віршів, він, каже, постійно поповнюється (...).

Всі кошти на ЗСУ: 25% франківців вважають, що у місті не потрібен поточний ремонт доріг та тротуарів ([Фіртка](#)).

Руслан Марцінків, міський голова:

Є звернення й щодо тротуарів. Я це розумію, але, будь ласка, висловіть свою позицію у моєму Телеграмі. Поки що понад 50% мешканців Івано-Франківська, які взяли участь в опитуванні, проголосували за ямковий ремонт і всі кошти на ЗСУ.

Ми його розпочали та здійснюємо. Позавчора ремонтували вул. Дністровську та вул. Миколайчука. Цю роботу продовжуємо. На жаль, ямковість дуже велика.

Лише 12% проголосували за капітальний ремонт. Також ще 25% людей проголосували за те, щоб не робити ямковий ремонт у місті. Тим часом всі гроші спрямувати на ЗСУ.

Учні Барського ліцею №3 під час благодійного ярмарку збрали більше 12 тис і віддали на ЗСУ ([BarNews.City](#)).

У Барському ліцеї №3 провели благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ під гаслом «Підтримаємо наших захисників, адже разом ми - сила!».

Під час ярмарку учні збрали 12 365 гривень, які передали на підтримку 144 бригади ЗСУ.

Навчився заново ходити, а зараз веде заняття спортом: як у Кропивницькому військовий з інвалідністю збирає гроші для ЗСУ – сюжет ([5 канал](#)).

Спорт без обмежень. У Кропивницькому військовий з інвалідністю проводить благодійні тренування для спортсменів. У березні 22-го року в бою з росіянами захисник зазнав поранення. Після протезування і тривалої реабілітації герой навчився заново ходити. Згодом повернувся на службу та відновив заняття спортом. А віднедавна взявся за організацію спортивних заходів, щоб зібрати кошти рідним і побратимам, які на фронті.

Денис – військовослужбовець 116-ї механізованої бригади ЗСУ. У свій вихідний замість військової форми вдягнув спортивний костюм і проводить тренування для кропивниччан на свіжому повітрі.

Спорт у воїна в крові. До війни займався боксом, також любив тягати залізо в спортзалі. Але виконуючи бойове завдання у перший рік повномасштабного вторгнення, втратив ногу (...).

Щоб допомогти зібрати кошти, Денис зі своєю коханою влаштували благодійне тренування.

Запрошення на тренування військовий розмістив у соцмережах. Натхненні благодійною метою, відгукнулися кілька десятків спортсменів-аматорів та професіоналів (...).

Денис певен, людина з інвалідністю може жити активним життям. І власним прикладом хоче надихнути займатися спортом воїнів, які, як і він, були тяжко поранені на війні (...).

За одне тренування кропивниччани задонатили військовому 7 000 гривень. Денис каже, благодійні спортивні заходи проводитиме і надалі, адже фінансова допомога зараз потрібна багатьом побратимам, які визволяють Україну від окупантів.

Чернігів закупив системи радіоелектронної боротьби для танкової бригади ([Укрінформ](#)).

Чернігів передасть українським захисникам 11 систем радіоелектронної боротьби, приданих коштом міського бюджету.

В. о. міського голови Чернігова Олександр Ломако:

Передаємо обладнання нашим захисникам, придбане за кошти міста. Це 11 систем РЕБ для протидії ворожим БпЛА, а також запчастини для ремонту колісної техніки.

Вже цього тижня системи РЕБ та запчастини передадуть на фронт - 1-й окремій танковій Сіверській бригаді.

Театр Франка зібрав для ЗСУ понад €2,3 мільйона на благодійному показі «Конотопської відьми» ([Укрінформ](#)).

На благодійному показі вистави «Конотопська відьма» Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка 4 березня зібрали 2 мільйона 349 тисяч гривень на потреби ЗСУ.

Раніше, у грудні 2023 року, під час показу вистави режисера Івана Уривського було зібрано 1 мільйон 770 тисяч гривень, за які придбали 100 дронів для української армії.

Тоді генеральний директор - художній керівник театру Михайло Захаревич сказав, що у театрі планують розвинути вдалий досвід благодійних показів, аби сприяти якнайшвидшій перемозі України у війні.

Львівська міська рада закупила 52 БПЛА для ЗСУ на суму 8,3 млн грн. Сьогодні техніку передали військовим ([Укрінформ](#)).

Львівська міська рада за кошти громади закупила нашим захисникам чергову партію найнеобхіднішого обладнання на суму 8,3 млн грн. Це 52 безпілотні літальні апарати. Сьогодні техніку передали військовим.

Йдеться про БПЛА українського виробництва «МАРА» та різні види квадрокоптерів: Mavic 3, 3E та Pro. Зокрема, 10 безпілотників «МАРА» передали 45-тій бригаді, а 42 квадрокоптери – 125-тій, 24-тій та 65-тій бригадам Збройних сил України (...).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Путін на Бродвеї - Netflix презентував виставу про російського диктатора ([Укрінформ](#)).

Стрімінговий сервіс Netflix презентував бродвейську виставу «Патріоти» про президента Росії Володимира Путіна.

Дія п'єси відбувається в 1991 році після розпаду Радянського Союзу і розповідає історію російського олігарха Бориса Березовського, мільярдера, який допоміг Володимиру Путіну прийти до влади. Пізніше він став запеклим критиком російського президента і помер у 2013 році в Лондоні за нез'ясованих обставин.

Режисером вистави стане британський сценарист Пітер Морган, відомий роботою над серіалом «Корона».

Прем'єра в Нью-Йорку запланована на 22 квітня 2024 року. Вистава йтиме в театрі Ethel Barrymore протягом 12 тижнів.

Зазначається, що «Патріоти» вперше були поставлені в Лондоні, де шоу-вистава стала однією з найшвидше проданих нових п'єс і окупила свої інвестиції в оригінальний показ.

У Лондоні відкрили виставку з фотографіями британців та українців у метро під час тривоги ([LIGA.Життя](#)).

У партнерстві з берлінською журналістською мережею n-ost Лондонський музей транспорту створив експозицію із 70 зображень, які досліджують, як станції та системи метро надають притулок громадянам під час війни – зараз і в минулому.

У галереї представлені історичні світлини з колекції музею та актуальні роботи шести відомих фотографів-документалістів, які працюють в Україні: Павла Дорогого, В'ячеслава Ратинського, Сергія Коровайного, Максима Дондюка, Михайла Палінчака та Еміля Дуке.

У Великій Британії домінуючими образами воєнних повітряних нальотів є зображення лондонців, які ховалися на станціях метро в 1940-х роках. З лютого 2022 року подібні сцени повторюються щодня в метро України.

«Відкрийте для себе звичайних громадян України в надзвичайних обставинах, які сплять, готують, перуть білизну, доглядають за своїми домашніми тваринами та створюють тимчасові сховища на станціях метро в столиці України Києві та другому за величиною місті Харкові. Ці сцени "перегукуються" з чорно-білими архівними зображеннями лондонців, які знайшли притулок на станціях метро під час Другої світової війни», – написали організатори.

Попри те, що ці фотографії зроблені з інтервалом у 80 років, вони демонструють паралелі людського досвіду в різних місцях і конфліктах. Ця виставка демонструє стійкість людей в Україні та Лондоні під час війни та реальність необхідності рятуватися від повітряного бомбардування.

Зірка «Володаря пернів» Вігго Мортенсен одягнув футболку з тризубом на кінофестиваль у Глазго ([Укрінформ](#)).

65-річний Мортенсен приїхав на прем'єру свого вестерну «Мертвим не боляче», де він є режисером, продюсером, виконавцем головної ролі і композитором.

Актор розкритикував російську агресію і заявив про підтримку України.

Актор Вігго Мортенсен:

Ми підтримуємо їх (українців – ред.) проти російської агресії, проти людей, які їй потурають. У Росії, а особливо за її межами.

У Львові хірурги зі США прооперували 20 дітей з вадами обличчя ([Укрінформ](#)).

У Львові впродовж п'яти днів перебувала команда лікарів зі США, які допомагали українським дітям із вродженими та набутими вадами обличчя.

За цей час у дитячій лікарні святого Миколая медики провели 50 консультацій та 20 складних операцій.

«Це вже другий візит відомої американської хірургині українського походження Оксани Джексон та її команди до дитячої лікарні святого Миколая у Львові. Впродовж п'яти днів перебування у Львові іноземні спеціалісти консультували та коригували вади обличчя маленьким пацієнтам з різних куточків України. Найменшій дитині – 4 місяці, найстаршій – 17 років», - йдеться у повідомленні пресслужби Львівської ОВА.

Загалом американсько-українська команда хірургів виконала 20 складних операцій. Лікарі працювали з різноманітними вадами обличчя: розщілини губ і піднебіння та зумовлені цими патологіями розлади мовлення, синдром Поланда, деформації носа та вух, лицьовий параліч, ліпоми, вроджені невуси, опіки та шрами.

Найближчим часом співпраця з американськими колегами продовжиться вже у США. У квітні перша група львівських лікарів-інтернів поїде на стажування до Філадельфії у місцеву дитячу клініку.

Фінські й українські міста за два роки підписали 11 нових угод про побратимство ([Укрінформ](#)).

Між містами України та Фінляндії після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну було підписано 11 нових угод про побратимство. Загалом наразі діє вже 16 побратимських угод, ще низка перебуває на стадії розробки.

Посол України у Фінляндії Ольга Діброва:

До лютого 2022 року було підписано лише п'ять договорів про побратимство між містами України та Фінляндії. Станом на зараз у нас уже 16 міст-побратимів, тобто підписано 11 нових угод, і ще низка перебуває у стані розробки.

Вона зазначила, що посольство наразі отримує багато запитів на побратимство і від фінських, і від українських міст.

За словами посла України, ця співпраця є дуже важливою та ефективною, причому на різних напрямках. «Ми орієнтуємо фінські міста, щоб вони були провідниками для українських на шляху до ЄС. Фіни мають у цьому великий досвід. Йдеться, зокрема, про розробку спільних проєктів, які будуть фінансуватися ЄС», – повідомила вона.

Експертні оцінки

(LIGA.net)

Виконавчий директор Центру економічної стратегії Гліб Вишлінський:

Що робити, якщо міжнародна допомога таки поменшає?

Такий сценарій наразі найреалістичніший.

Цей сценарій достатньо ризикований. За ним Україна зможе досягти щонайменше не програшу. Не те щоб це можна було назвати перемогою, але не програшем.

У цьому сценарії найголовніше для держави буде одночасно досягнути двох цілей. Перша – запобігти крайній бідності.

Чому, наприклад, просто друк грошей є поганим? Тому що інфляція рівномірно вдарить по всіх.

Хто матиме змогу, зробить заощадження в доларах або ще щось, але, для прикладу, пенсіонери, для яких пенсія є єдиним джерелом прибутку, перейдуть із ситуації бідності в ситуацію крайньої бідності. Тобто коли їм не буде вистачати грошей на харчування.

Водночас інфляція буде прямо впливати на бойовий дух військовослужбовців. Адже ніхто не переглядатиме грошове забезпечення воїнів ЗСУ.

Правильним кроком було би закриття податкових дірок, як то проблеми в самому законодавстві, так і боротьба з контрабандою, з нелегальним виробництвом тютюнових виробів, скасування непотрібних податкових пільг, типу пільги ПДВ у разі імпорту електромобілів.

Доцільно було б дещо підвищити ПДВ, але не настільки, щоби це призвело до відпливу торгівлі у сирій і чорний сегменти. Можливо, мало би сенс зробити меншу ставку ПДВ на сирі продукти.

Також пасувало б перерозподілити кошти між місцевими і центральним бюджетом, щоби відносно багатші міста не займалися перекиданням бруківки замість підтримки армії, а центральний бюджет не мав звідки взяти гроші.

У нас дуже багато витрат, які не є обов'язковими. Те саме стосується і вищої освіти. Університети фінансуються так само як і 20 років тому, водночас у них вдвічі менше студентів, а ВНЗ має безліч приміщень, які треба опалювати, і викладачів, яким треба платити зарплатню.

Тому, щоби прожити за цим сценарієм, треба робити дуже багато роботи в державній політиці. Шукати, які "гуси" ще не обскубані і яких можна обскувати без великого крику.

(LIGA.net)

Політолог Вадим Денисенко:

Росіяни в куражі. Що зараз грає їм на руку?

Путін розуміє: зараз у нього привідкрилося вікно можливостей для вирішення його заповітної мети, заради якої він розпочав війну, – зіграти в гру «Росія – третій полюс світу».

Відразу скажу – нічого з цього не вийде, але в Кремлі всі нинішні події трактують, як ворожки певні знаки, і впевнені: ще одне зусилля – і Росія знову повертає собі велич.

Заяви Медведєва про один народ, принизлива для Пекіна зустріч спецпредставника Китаю з маловпливовим заступником Лаврова, зрештою, бравада з тим, що Росія плювати хотіла на півтора десятка збитих сушок – це все частина великого блефу, помноженого на кураж, який з'явився від того, що Україна втратила велику частину підтримки своїх західних союзників. І тепер вже точно можна сказати, що рішення Конгресу щодо України відкладено, як мінімум, на кінець березня – початок квітня.

Але спробуймо трошки глибше подивитися на всі ці процеси.

1. Останній місяць став місяцем розмов про переговори. Я вже говорив неодноразово, що росіяни з жовтня-листопада 2023 року проштовхують наратив «Миролюбна Росія хоче переговорів, зловна маріонеткова Україна не хоче». Окрім того, Росія кругом показує, що її не влаштовує ніяка формула миру, крім російської (її не існує в цілісному вигляді, але ідеальний сценарій – визнання (де-факто) захоплених територій і часткове (просто офіційна обіцянка) зняття санкцій). Власне, коли ми говоримо про цілі Росії на літо-осінь – то вони зводяться саме до цього. І саме цим цілям підпорядковані всі їхні внутрішні і зовнішні дії.

2. Російське відчуття куражу тримається перш за все на відсутності фінансування України Конгресом США. Тепер, за оптимістичним для нас сценарієм, можемо на щось очікувати не раніше кінця березня – початку квітня. Але, крім виділення коштів, потрібне й озброєння. А після виділення грошей, пройде ще не менше ніж місяць до виділення і постачань зброї. Плюс F-16, які дозволять отримати паритет в повітрі і ускладнять росіянам можливості закидувати наші позиції КАБами, з'являться не раніше червня. Іншими словами, росіяни вважають, що у них є щонайменше три-чотири місяці для того, щоб максимально наблизитися до вирішення своїх завдань.

3. Окремо варто зазначити, що Росія дозволила собі жорсткий випад проти Пекіна. Зустріч зі спецпредставником Китаю щодо України Лі Хуеєм відбулася на найнижчому рівні. З ним зустрівся всього лише заступник міністра закордонних справ Михайло Галузін, який не може говорити нічого, крім протокольних речей.

Причина такої неповаги – певне охолодження стосунків з Піднебесною на фоні складнощів з розрахунками, викручуваннями рук бізнесу і, що також важливо, на фоні того, що Китай не зможе достойно відповісти. Пекін

переживає не найкращі економічні часи, а тільки завдяки дешевим енергоресурсам у 2023 році Росія «прокредитувала» китайців не менше ніж на 25 млрд доларів. Так, Китай – покупець останньої надії для росіян, але й уявити собі, що Китай на кілька місяців вирішить зупинити імпорту російської нафти чи деревини – нереально.

Справді, Китай може диктувати тактичні умови, але стратегічно Китай ще не готовий до «показових виступів». Щобільше, Москва прекрасно знає: для Пекіна важливо залишити Росію в межах своїх інтересів, а для США найважливіше відірвати Москву від Пекіна. І зараз у Росії, як нареченої з двома кавалерами, зоряний час. Саме тому Кремль вирішив показати зуби. Мета цього демаршу складається з кількох аспектів: по-перше, вирівняти економічну ситуацію по розрахунках, по-друге, схилити Пекін передавати технології, а не лише товари. І, найголовніше, спробувати схилити Пекін до російської формули миру.

Поки ми не розуміємо, як розвиватимуться події. Але точно розпочалася гра. Китай точно займе вичікувальну позицію, Росія шантажуватиме Захід скочуванням в сторону Піднебесної. Але ми маємо розуміти: бажання-максимум для Росії – повернутися до диверсифікації між Сходом і Заходом. І гра тут буде вестися, зокрема, на африканському полі, в Латинській Америці (поки ми не розуміємо, чого (не)добився Патрушев під час свого латиноамериканського турне) і, звичайно ж в Азії.

Для Пекіна нинішня ситуація також є важливою, адже всі країни, які отримують щедрі кредити від Китаю, шукають альтернативу, в тому плані, щоб не стати заручником одного гравця. Росія не має ресурсів для того, щоб замінити Китай, але вся її зовнішня політика останніх років – це політика мальчиша-плохіша, який може нашкодити. І не треба недооцінювати цю роль (Вагнер, під керівництвом генерала Євкурова, відновив усі свої позиції в Африці, АЕС в Буркіна-Фасо псує гру Пекіна тощо). Звичайно, всі ці речі не потрібно перебільшувати, тут я пишу про ідеальні для Кремля сценарії, і вони зазнають значних трансформацій. Просто ми не повинні мати рожевих окулярів щодо залежності Росії від Китаю.

4. Щодо внутрішнього російського порядку денного, то тут все загалом стабільно. Історії з похованням Навального не мають нікого вводити в оману. Ніяких заворушень після виборів не буде. А сама ідея опозиції гнати всіх на вибори о 12.00 лише легалізує імператорські вибори. ВЦИОМ вже показує майбутній результат: явка під 80% (плюс майже 20% проти звичайних виборів і «за» Путіна майже 90%). Опозиція, наганяючи явку, лише полегшує завдання владі. І зараз головне завдання, яке бачить Кремль перед собою, – не нейтралізація опозиції, а інаугурація, яка має перетворитися на саміт антизахід. Знову – це ідеальний сценарій.

Наш ідеальний сценарій – не допустити цього.

(Укрінформ)

**Експерт ради зовнішньої політики «Українська призма»
Олександр Краєв:**

Трамп - це найбільш ймовірний вибір американців. Хоча ще може з'явитися багато «чорних лебедів», ще не доконаний факт, що він обійде Байдена, але його перемога стає все більш загрозовою. Він дійсно насувається і тому нам потрібна стратегія.

Трамп – це людина, яку варто аналізувати не стратегічно і не доктринально, а насамперед психологічно, а саме з точки зору психології переможця.

Ключова річ, яку ми як Україна, як держава, можемо подарувати Трампу, те, чому він може нас полюбити – це імідж. Це переможний імідж. Якщо ми покажемо, що допомога Україні зробить з нього суперсильного лідера, який поставить на місце Росією та зажене подалі Китай, то це може спрацювати.

Важливо також донести думку, що Україна може принести додатковий прибуток для економіки його країни.

Представники великого бізнесу, в першу чергу це General Motors, General Electrics, Big Ballistics та інші компанії, вони вже розмовляють з Трампом про те, що Україна – це контракт сторіччя. І всі розмови про те, що Україні не треба давати зброю – це погані розмови. Тому що це те, де Америка може заробити більше, ніж на нафті. Це те, де Америка зробить найбільше нових робочих місць. Це те, де Америка стане сильнішою.

Щодо останніх попередніх рейтингових замірів, то відставання Байдена від Трампа, яке оцінюється у 5%, за словами експерта, є класичним для чинних президентів, але далеко не фатальним.

Обама перед своїм переобранням відставав на 8%, Буш молодший перед своїм переобранням відставав на 12%, тому відставання Байдена не таке критичне, і воно абсолютно логічне, тобто все погане, що відбувається, інфляція, війна, кордон і так далі, звісно, лягає на рейтинг президента.

Тож рейтинг Джо Байдена є плаваючим та залежить від 7 так званих «фіолетових» штатів, тобто тих, які не є ні республіканськими, ні демократичними, і які реально вирішать долю виборів.

(Українське Радіо)

Євросоюз представив першу в своїй історії оборонно-промислову стратегію (EDIS).

Керівник Центру військово-правових досліджень Олександр Мусієнко:

Справа в тому, що ситуація, виклики і ризики для Європи на сьогоднішній день цілком зрозумілі. Зараз країни Євросоюзу усвідомили і побачили реальні загрози того, що Росія може вести агресивну війну не тільки проти України, а й загрожує війною іншим європейським країнам. І це

може статися раніше, ніж вони прогнозували. Тому робляться певні кроки. Вони почалися з 2023 року і зараз активніше щодо двох-трьох речей. Перше, що потрібно - це збільшити виробництво зброї і кількості обладнання, необхідного для виготовлення окремих одиниць озброєнь. Тобто запустити ті заводи, які не працювали, бо не було такої потреби, як раніше думали в Європі. Друге. Потрібно збільшити рівень фактичного виробництва необхідних комплектуючих для зброї в країнах ЄС, щоб Європа менше була залежна від ланцюгів зовнішніх поставок, оскільки іноді поставання ззовні затягує процес виробництва. І третій момент – інтегрувати в систему оборонно-промислового комплексу Європи Україну. Підтягувати Україну до цього настільки, наскільки це можливо. Тому що в Євросоюзі все ж діють протекціоністські заходи і поки Україна не є повноправним членом ЄС, говорити про те, що ми отримуємо повний доступ, складно. Але. Україна точно отримує доступ до закупівлі снарядів за європейські кошти. Тобто це дуже добре, це пришвидшує процеси поставання і логістики. А мета – це посилення обороноздатності Європи, де Україна сприймається як цілісна частина європейської системи безпеки, і де питання європейської безпеки неможливо вирішувати без України. Тобто на практиці це мало б нам дати в короткостроковій перспективі пришвидшення закупівлі і поставання тих боєприпасів, які в першу чергу необхідні для фронту. В середньостроковій перспективі нам це дає долучення до спільного виробництва зброї з Європою і отримання певних технологічних рішень, допомоги, тощо. Плюс пришвидшує логістику. І в довгостроковій перспективі – це має стати серйозною гарантією безпеки від можливого повторення російського вторгнення чи інших безпекових викликів. Тобто це має зміцнити Європу, щоб вона була готова до дійсно серйозних викликів і Великої війни. І це стало б запобіжником того, щоб не допустити величезної війни світового масштабу.

(...). Інтеграція оборонно-промислового комплексу – це один із способів, який зближує наші (України та ЄС, – ред) економічні зв'язки і можливості. Більше того, оборонка буде нашим серйозним економічним фактором і на час післявоєнного відновлення. Тому що це технології, спільні проекти, інвестиції, податки і робочі місця. І те, що ми зараз заходимо поступово на європейський ринок озброєння, який надзвичайно захищений, звичайно, що пришвидшує і нашу інтеграцію.

(...). У нас є чеські інвестори, які залучаються. Є німецькі, Rheinmetall. Є Франція з серйозними проектами, які пропонують і планують відкрити два представництва щодо удосконалення артилерії, в тому числі САУ CAESAR на базі штучного інтелекту. Тобто, у нас йде розширення співпраці і проектів. Тому що, по-перше, набагато швидше виготовляти і поставати усе необхідне на фронт звідси. По-друге, є перспективи і певна виробнича база. А по-третє, є розуміння того, що на українських виробничих потужностях це можна робити швидше і в цьому може бути перевага.

Є безпекові ризики, безумовно. Але судячи з того, що до нас йдуть компанії, то їх це не зупиняє. На території України є місця, де ризики менш значні. Плюс, як тільки ухвалюється рішення про інвестиції, одразу з'являється новина, що будуть ще додаткові системи ППО. Це все взаємопов'язано. А загалом у нас два шляхи – ми або всі виробництва винесемо за межі України, і тоді у нас буде довша логістика, або ми знайдемо спосіб виробляти це в Україні, наприклад, під землею, в певних сховищах, і в тих регіонах, де ризики менші. От і все. Тому над цим працюють. Бо інвестують зараз дуже багато саме в сферу Mil-Tec і оборонної індустрії. А це, до речі, і поштовх для економіки нашої і європейської.

(...) прекрасно зрозуміло, що для того, аби гарантувати безпеку, потрібно виробництво зброї. Європейські країни вивчають український досвід протидії Росії. Зараз велику увагу будуть приділяти дронам. Наші європейські партнери побачили, як Україна ефективно їх використовує. І це вже трансформує поле бою і уявлення дещо про війну. Тому цьому теж буде приділятися увага. І звичайно, що вони прагнуть захистити себе. Це абсолютно логічно. Це взаємопов'язані речі. Бо я абсолютно впевнений, що як тільки з'явиться нагода, Росія нападе на країни Балтії, Північної Європи. І їм для цього не потрібно навіть окупувати всю Україну. Вони це можуть зробити паралельно. Тому ті, хто на Заході це розуміють, вживають зараз дуже активно заходів, щоби цьому запобігти.

(...). Оборонно-промислова стратегія та стратегія Альянсу одне одному не суперечить абсолютно. В рамках НАТО це мають тільки вітати. Бо НАТО, нагадаю, прагне стандартів фінансування не менше 2% ВВП. Цього рівня зараз дотримуються не всі країни. Тому я думаю, що в НАТО таке рішення будуть тільки вітати.

(...). Я в цьому сенсі заяви Трампа (щодо НАТО, – ред.) сприймаю дуже позитивно, тому що він зумів сколихнути Європу. Безпека ЄС і європейських країн довгий час гарантувалася тим, що їх мають захистити США. Тому і не фінансувалась оборона. Видатки на оборону в більшості європейських країн були навіть менше 1% ВВП. Зрозуміло, що за таких умов підготуватись до можливої війни доволі складно. І тому зараз постало питання, що треба щось робити. Причому потрібно виконати рішення Уельського саміту 2014 року, де всі члени НАТО погодилися, що треба виділяти не менше 2% ВВП. Це було їх рішення. А від 2014 року пройшло 10 років і не всі ще цього зробили. Тому, під тиском всіх викликів і небезпек, нарешті потрібно це рішення ухвалити і фінансувати оборону. Це те, про що каже зараз французький президент Макрон, що ми маємо створити стратегічну дилему для Росії. А вона таким чином і буде створюватися, коли буде більша підтримка України, коли Європа продемонструє, що разом вони всі сильніші, ніж Росія, Північна Корея і Іран. І зможуть це довести на практиці. А це цілком реально.

(...). Що треба зрозуміти, що війна не десь далеко, що ризики є і вони цілком помітні. Тому ця оборонна готовність означає, що потрібно накопичити певні запаси і мати зброю, щоб продемонструвати, що країни ЄС готові рішуче давати відсіч на будь-які агресивні прояви. Це надзвичайно важлива трансформація, яка зараз відбувається.

(...). Відповідно, будуть створюватися фонди, куди держави будуть вносити внески. І з цих внесків буде фінансуватися. Зрештою, так є зараз для нас. Наприклад, той мільйон снарядів, які до кінця року, зрештою, мають виготовити, профінансований за рахунок коштів ЄС, сформованих з внесків окремих країн, які цю ініціативу підтримують. Так буде і в даному випадку.

(Українське Радіо)

На пресконференції прем'єр-міністр України Денис Шмигаль розповів про розробку нових родовищ, що було одним із факторів, який дозволив енергосистемі України успішно пройти зиму.

Директор спеціальних проєктів в Науково-технічному центрі «Псіхея» Геннадій Рябцев:

Про кількість та обсяг, звісно, ніхто не скаже, але можна сказати, що зараз «Укргазвидобування» має достатньо потужну команду спеціалістів, яка розробила ще до війни програму розвитку видобутку для групи «Нафтогаз» і реалізує цю програму. Не можна сказати, що будь-яка компанія здатна з нуля, не проводячи жодних робіт з розвідки, дослідно-промислової експлуатації, запустити велику кількість нових свердловин. Але те, що зараз вводиться в експлуатацію свердловин більше, ніж це робилося декілька років тому, коли в «Нафтогазі» вважали, що на це не варто витратити «зайвих» коштів, це факт.

Якщо казати про нове родовище, то для повного будівництва, яке охоплює ще й розвідку, потрібно від 5 до 7-10 років. Якщо ми хочемо, наприклад, наростити видобуток газу в Україні з нинішніх 18 до 30, то нам потрібно десь 7-10 років і великі кошти, які потрібно вкладати щорічно в розвиток цього напрямку.

(...). Я не бачу жодних жодних проблем в тому, що приватна компанія отримує право на розроблення того чи іншого родовища. Якщо брати США, то там взагалі видобуток нафти і газу — це родинний бізнес. Кількість компаній, які видобувають там нафту, газу, газовий конденсат та забезпечують цей видобуток, складає біля 7 тисяч. На мій погляд, це нормальне явище, тому що концентрування всіх потужностей з видобутку в одній компанії, створення такого монстра, яким, на жаль, зараз є група «Нафтогаз», шкодить справі і позбавляє цей бізнес конкуренції.

В комерції нічого поганого немає, головне — щоб держава та всі компанії притримувалися всім зрозумілим і стабільним правилам гри. Наприклад, в Канаді для того, щоб отримати дозвіл на розробку корисних копалин, потрібен один тиждень та одне звернення до державних органів.

Якби в нас дозвільну систему спростити так, як в канадських провінціях, то в нас би вже давно видобувалося б не 18 млрд кубометрів, а 30 або й більше.

(...). Якщо порівнювати з декількома роками тому, то так, процес запуску нової свердловини пришвидшився. Цей процес впливає на показники видобутку. Несуттєво, тому що де 400 тисяч, а де 18 мільярдів. Це різні, неспівмірні показники, хоча й за різний період часу.

Крім того, ми чудово розуміємо, що Україна пройшла цей опалювальний сезон на газі власного видобутку не через суттєве зростання видобутку, а через суттєве скорочення споживання, насамперед з боку промислових підприємств. Крім того, величезна кількість українців була змушена покинути свої домівки через агресію РФ і через це також припинила споживати газ. Це також є причиною, чому зараз Україна споживає на третину менше газу, тож забезпечити всіх споживачів газом власного видобутку стало набагато легше.

(...). Ми завжди використовували газокompresорні станції для власних цілей і оператор ГТС України провів величезну роботу, яка дозволила нам як споживачам зараз почуватися достатньо захищено, навіть якщо транзит буде припинений сьогодні. Були проблеми, які були пов'язані із залежністю споживачів, особливо в південних і східних регіонах України від тиску в транзитній трубі. Це знали росіяни і свого часу під час газових “війн” використовували цю залежність. Але зараз використовуються не 4 транзитні труби, а лише одна і та не на повну потужність. Завдяки підготовчим роботам ГТС вже зараз переорієнтовано на задоволення потреб внутрішнього споживання. Тому, якщо хтось з європейців не підпише відповідної угоди з «Газпромом» на продовження транзиту, ми цілком безпечно для себе припинимо його 1 січня 2025 року.

(...). На жаль, ті підприємства, які використовували газ як сировину не запрацюють, оскільки більшість з них перебуває на лівобережній Україні, безпосередньо в районах бойових дій. Зокрема, всі згадували нещодавно «Авдіївський коксохімічний», який був великим споживачем цього ресурсу. Тому цілком реально, що тих запасів, які будуть створені в міжсезоння, в тому числі й шляхом закачування газу в підземні газові сховища, буде цілком достатньо для того, щоб забезпечити усіх споживачів газом, а теплові електростанції — газом як резервним паливом. Відповідні плани вже розробляються, скоріш за все, через місяць їх буде ухвалено й наступний сезон ми пройдемо з газом власного видобутку. Але це не означає, що потрібно на цьому зупинитися і казати, що все добре. Потрібно реалізовувати програми розвитку видобутку, звільнити усіх видобувників від величезної кількості бюрократичних погоджень, які ускладнюють їхню роботу. Потрібно згадати про законсервовані чи виведені з експлуатації свердловини, які також можна задіяти. Й потрібно вирішити нарешті проблему, без чого розвиток видобутку неможливий, — борги всіх перед усіма на газовому

ринку. Якщо держава це зробить, ми будемо забезпечені всіма енергоресурсами, включно з природним газом.

(...). Були відповідні дослідження однієї з провідних аналітичних компаній світу, відповідно до яких, що Україна може видобувати до 55 млрд кубометрів газу на рік. Це майже втричі більше, ніж ми робимо зараз. Але для цього потрібні прозорі зрозумілі правила гри, лібералізація процесів отримання відповідних дозволів та інвестування, яке б здійснювалося впродовж тривалого часу. Якщо це буде зроблено, то ми не лише будемо з власним газом, але й зможемо поділитися ним з нашими західними сусідами.

(Фокус)

Українська енергетика пройшла зиму без масових відключень та блекаутів, але наразі має величезні борги.

Директор енергетичних програм Центру Разумкова Володимир Омельченко:

Хочеться вкотре подякувати нашим енергетикам за те, що ми пройшли вже другу зиму в умовах великої війни та обстрілів енергетичної інфраструктури. Вони працюють у надзвичайно важких умовах, але попри всі складності, продовжують забезпечувати людей світлом. Однак, варто наголосити, що не всі складності в енергетиці пов'язані з обстрілами енергооб'єктів.

Я постійно наголошую, що я — прихильник повної лібералізації енергетичної галузі. Прозорі та ринкові механізми дозволять забезпечити надійну та стабільну роботу енергетичної системи. І за два роки війни стало очевидно, що відкладати це питання вже немає куди.

Перш за все, ми маємо продовжувати інтеграцію нашого енергоринку в європейський, а для цього наші правила мають відповідати тим, що діють в ЄС. Повна синхронізація енергоринків, так званий market coupling, допоможе посилити енергобезпеку і економіку України та Європи. Для цього, зокрема, потрібно привести прайс-кепи у відповідність до рівня європейських, щоб цінові коливання на наших ринках були синхронні.

Поки цього не буде зроблено, ми не зможемо нормально імпортувати електроенергію в години, коли це найбільш необхідно. А це, в свою чергу, створює перешкоди для стабільної роботи енергосистеми. Вирівнювання прайс-кепів до європейського рівня суттєво покращить стабільність енергопостачання українців.

Також весна — це ідеальний час для експорту електроенергії в Європу. Енергоблоки АЕС та ТЕС ще не вийшли у планові ремонти, хороша сонячна погода, яка сприяє збільшенню виробництва сонячної енергії, а також люди не користуються обігрівачами та кондиціонерами. Але на заваді експорту стоїть експортне ПСО, яке зобов'язує експортерів віддавати державі 80% свого прибутку. Воно було введено, коли в Європі були аномально високі ціни на електроенергію і цілком логічним було введення такого механізму,

що дозволило покращити фінансовий стан оператора енергосистеми «Укренерго». Але зараз, коли ціни вирівнялись, цей механізм просто заважає експорту. Його потрібно скасовувати, щоб Україна могла залучити додаткову валютну виручку, що допоможе зміцнити економіку, а енергокомпаніям — отримати кошти на ремонти.

Окрім того, треба вирішити проблему багатомільярдних боргів в енергетиці, бо вони не дозволяють енергетикам готуватись до наступної зими, а також відлякують потенційних інвесторів. Україна має дуже сприятливі умови для розвитку «зеленої» енергетики, і західні інвестори могли б вкладати в це свої кошти, але вони бачать борги перед виробниками чистої енергії. Наразі сектору ВДЕ заборгували майже 24 млрд грн за вже вироблену електроенергію. Ця ситуація негативно впливає на інвестиційну привабливість та на розвиток відновлювальної енергетики, яка рік тому дозволила зменшити кількість відключень світла. Вирішення цієї проблеми дозволить залучити інвесторів у будівництво нових енергооб'єктів, які посилять стабільність енергосистеми.

Вважаю, що серйозного перегляду потребує комерційна стратегія «Енергоатому» та «Укргідроенерго», що має більш впливати на терміни проведення ремонтних компаній. Адже, наразі, ми спостерігаємо великий профіцит через потепління, паводок та збільшення генерації СЕС. Відірваність графіку ремонтів від комерційної стратегії призводить до великих втрат самих цих компаній, а також знижуються надходження до Держбюджету від дивідендів.

Також вирішення потребує проблема боргів в рамках механізму ПСО для населення. Постачальникам універсальних послуг заборгували понад 20 млрд грн. Сума значна, і через ці борги ПУПи починають формувати заборгованості перед іншими учасниками ринку. Це негативно впливає на весь енергетичний сектор і значно ускладнює роботу енергосистеми. Окрім того, за минулий рік суттєво зросла заборгованість на балансуєчому ринку — на 44% до понад 18 млрд грн. Левову частку цих боргів формують державні та комунальні компанії. Я вважаю, що потрібно зменшити кількість споживачів, які отримують електроенергію у постачальника останньої надії. Що дозволить перенести частину навантаження з балансуєчого ринку на ринок «на добу наперед».

Зараз ідеальний час для вирішення цих проблем. Ми тільки-но вийшли з зими і саме зараз ми маємо найбільше часу перед початком наступної. Тому потрібно максимально ефективно використати час, щоб після двох надскладних зим для української енергетики підготуватись до наступної, яка може стати легше, якщо продовжити лібералізацію енергоринків та вирішити фінансові проблеми галузі.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №147/2024

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КИРИЧУКА Максима Юрійовича (помертно) – майора
КУЗІВА Романа Михайловича – підполковника медичної служби
МОМОТА Олега Васильовича – підполковника

ПЕРЕГУДУ Олега Степановича (помертно) – старшого лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АНТОНОВА Анатолія Павловича (помертно) – старшого лейтенанта

БРЕНЮКА Вадима Григоровича – полковника

ЗАЙКУ Олександра Олександровича – майора

КОРОВАЙНОГО Євгена Олександровича – майора

ЛИТОВЧЕНКА Сергія Сергійовича (помертно) – лейтенанта

ПЕРЕСАДУ Дмитра Андрійовича – лейтенанта

САДЖИНСЬКОГО Назарія Ярославовича – старшого лейтенанта

САПОНЕНКА Валерія Вікторовича – підполковника

САХНІКА Станіслава Сергійовича (помертно) – лейтенанта

ФІЛІПШІНА Валентина Павловича – полковника медичної служби

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

РОМАНЮКА Сергія Володимировича – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ГОЛЯША Миколу Євгеновича (помертно) – сержанта

СЛИЖУКА Павла Володимировича – молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АВРАМЕНКА Олега Володимировича – молодшого сержанта

АЛАДЬКА Деніса Вікторовича (помертно) – солдата

АРЖЕВІТІНА Олександра Сергійовича (помертно) – солдата

БАБЕНКА Сергія Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта

БАБІНСЬКОГО Павла Олександровича (помертно) – солдата

БАЛАШОВА Олександра Олеговича (помертно) – молодшого сержанта

БАРИНОВА Миколу Петровича (помертно) – солдата

БЕЗУГЛОГО Віталія Сергійовича (помертно) – матроса

БИЧКА Сергія Олександровича (помертно) – старшого солдата

БІЛОВА Владислава В'ячеславовича (помертно) – солдата

БІЛОУСА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
БОЙКА Назара Івановича (помертньо) – солдата
БОНДАРЕНКА Романа Віталійовича (помертньо) – старшого солдата
БОНДАРЧУКА Сергія Леонтійовича (помертньо) – молодшого сержанта
БОРЖИСЬКОГО Віктора Болеславовича (помертньо) – солдата
БУРЛАЯ Сергія Вікторовича (помертньо) – старшину
БУТЯГУ Сергія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
БУШУЄВА Андрія Сергійовича (помертньо) – сержанта
ВАСЕЦЬКОГО Олександра Івановича (помертньо) – солдата
ВАСИЛЕНКА Анатолія Миколайовича (помертньо) – солдата
ВАСИЛЬЧЕНКА Олександра Петровича (помертньо) – старшого солдата
ВАСИЛЮКА Мирослава Івановича (помертньо) – головного сержанта
ВЕЛИЧКА Миколу Олександровича – солдата
ВЕЛИЧКА Олександра Сергійовича – солдата
ВЕЛИЧКА Руслана Васильовича (помертньо) – солдата
ВЕРХОВСЬКОГО Назара Володимировича (помертньо) – солдата
ВІЛСОВА Максима Геннадійовича – старшого солдата
ВІННІЧЕНКА Богдана Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ВОВКОГОНА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата
ВОЛКА Андрія Васильовича (помертньо) – солдата
ВОЛЬСЬКОГО Олексія Станіславовича (помертньо) – старшого солдата
ГАЛЬЧІЯ Володимира Ярославовича (помертньо) – солдата
ГВОЗДЯ Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ГЛАМАЗДЕНКА Юрія Михайловича – солдата
ГНАТОВСЬКОГО Євгенія Петровича (помертньо) – сержанта
ГНАТЮКА Віталія Юрійовича (помертньо) – солдата
ГОЛОВКА Леоніда Валерійовича – молодшого лейтенанта
ГОНЧАРУКА Ярослава Івановича (помертньо) – солдата
ГОРБАТЮКА Олександра Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ГУБАРЯ Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата
ГУБРІЯ Руслана Олександровича (помертньо) – солдата
ГУМЕННОГО Любомира Степановича (помертньо) – солдата
ГУНЧЕНКА Максима Вікторовича (помертньо) – солдата
ГУЩУ Максима Юрійовича (помертньо) – солдата
ДЕМ'ЯНЕНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДЕМЧУКА Володимира Михайловича (помертньо) – солдата
ДЕРЕВ'ЯНЧЕНКА Владислава Олександровича (помертньо) – солдата
ДМИТРУКА Михайла Вікторовича (помертньо) – солдата
ДОВГОГО Євгенія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ДОВГОПОЛОГО Артема Валерійовича (помертньо) – старшого сержанта
ДОРОЖКІНА Анатолія Дмитровича (помертньо) – солдата
ДОРОШЕНКА Андрія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта

ДОРОШЕНКА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
ДОРОШЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ЖОВНОВАТОГО Богдана Павловича (помертньо) – солдата
ЗІБЕРОВА Олександра Івановича – капітана
ЗІНЧЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ЗОЛОТАРЧУКА Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
ІВАНОВА Віталія Вікторовича (помертньо) – сержанта
ІВАЩЕНКА Миколу Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ІГНАТОВА Григорія Григоровича (помертньо) – сержанта
ІЛЬЧЕНКА Іллю Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ІЛЬЧУКА Михайла Михайловича (помертньо) – солдата
ІСКАТА Леоніда Миколайовича (помертньо) – солдата
КАБЕНКА Віталія Миколайовича (помертньо) – солдата
КАЛАУРА Сергія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КАПТУРА Олексія Володимировича – молодшого сержанта
КАРАБАНОВА Володимира Володимировича (помертньо) – старшого сержанта
КАФЛАНОВИЧА Дмитра Івановича (помертньо) – солдата
КЛИМЕНКА Ігоря Володимировича (помертньо) – матроса
КОВАЛЕНКА Віталія Юрійовича – молодшого сержанта
КОВАЛЯ Олексія Васильовича (помертньо) – старшого сержанта
КОМАРА Віктора Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
КОНДРАТЮКА Івана Олександровича – солдата
КОПТІЛОГО Андрія Анатолійовича (помертньо) – солдата
КОРКОЦЯ Олексія Васильовича (помертньо) – солдата
КОРОЛЬКОВА Сергія Сергійовича (помертньо) – майора
КОРОЛЬОВА Вячеслава Валерійовича (помертньо) – солдата
КОРЧЕНКА Віктора Володимировича – полковника медичної служби
КОСОЛАПЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата
КОШЛЯ Олександра Ігоровича (помертньо) – солдата
КРАВЧУКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
КРИВОШЕЄНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
КРЮЧКА Сергія Геннадійовича (помертньо) – старшого солдата
КУКУРУЗУ Володимира Васильовича (помертньо) – сержанта
КУЛІКОВСЬКОГО Микиту Олеговича (помертньо) – солдата
ЛЕВЧУКА Івана Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛИСЬКОВА Руслана Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЛІБЕГУ Віктора Віталійовича (помертньо) – сержанта
ЛОБАНЯ Ігоря Олексійовича (помертньо) – солдата
ЛОСИНУ Володимира Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ЛУК'ЯНЧУКА Івана Михайловича (помертньо) – солдата
ЛУНЬОВА Олександра Миколайовича – старшого сержанта
ЛУПАРЄВА Олега Володимировича (помертньо) – старшого солдата

ЛЮБАРЦЯ Олексія Володимировича – старшого солдата
МАКСИМЕНКА Віктора Івановича (помертньо) – старшого солдата
МАЛЕСЯ Павла Вікторовича – молодшого сержанта
МАРКУЦУ Валентину Юріївну – сержанта
МАРТИНЮКА Олександра Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
МЕДВЕДЮКА Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата
МЕЛЬНІКОВА Віталія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
МЕЛЬНІЧЕНКА Максима Олеговича (помертньо) – молодшого сержанта
МИКИТЧУКА Віталія Степановича (помертньо) – старшого солдата
МИРОНЮКА Петра Вікторовича (помертньо) – солдата
МОІСЕЄНКА Миколу Олександровича (помертньо) – солдата
МОЙСЕЄНКА Анатолія Степановича (помертньо) – старшину
МОРОЗА Остапа Тарасовича (помертньо) – солдата
МОРОЗОВА Володимира Григоровича (помертньо) – солдата
НАГОРНОГО Анатолія Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
НАГОРНОГО Олександра Володимировича (помертньо) – солдата
НІКІТОЧКІНА Антона Павловича (помертньо) – молодшого сержанта
НОВИЦЬКОГО Миколу Йосиповича (помертньо) – солдата
НОВИЦЬКОГО Олега Миколайовича (помертньо) – солдата
ОБЕРЕМКА Олександра Володимировича – солдата
ОВДІЄНКА Костянтина Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ОЛЕКСЮКА Віталія Олександровича (помертньо) – солдата
ОНОЙКА Андрія Вікторовича (помертньо) – солдата
ОСАДЧОГО Андрія Васильовича – старшого лейтенанта медичної служби
ОСТАПЧУКА Богдана Сергійовича – солдата
ПАВЛОВСЬКОГО Дмитра Вячеславовича (помертньо) – солдата
ПАВЛЮКА Анатолія Васильовича (помертньо) – солдата
ПАНАСЮКА Михайла Сергійовича (помертньо) – солдата
ПАНФІЛОВА Анатолія Володимировича (помертньо) – солдата
ПАЦЮКА Сергія Петровича (помертньо) – молодшого сержанта
ПІСКОВОГО Сергія Петровича (помертньо) – старшого сержанта
ПОВТОРЕЙКА Івана Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
ПОРАДУ Дмитра Тарасовича (помертньо) – солдата
РАДЧЕНКА Віктора Івановича – солдата
РЕШЕТНІКОВА Костянтина Юрійовича (помертньо) – старшого солдата
РІНДАПА-ЛОНГСА Пилипа Самуеловича (помертньо) – солдата
РУДНЄВА Олега Євгеновича (помертньо) – старшого солдата
САВЧЕНКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
САВЧЕНКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого солдата
СВІНЧУКА Олега Вікторовича (помертньо) – солдата
СЕМЕНІЯ Андрія Геннадійовича (помертньо) – старшого солдата
СЕМЕННИКА Дмитра Сергійовича – молодшого сержанта

СИРОХМАНА Степана Михайловича – солдата
СКОБЕЛЄВА Олександра Геннадійовича (помертньо) – сержанта
СЛАБОШЕВСЬКОГО Віктора Олеговича (помертньо) – солдата
СЛЬОТУ Павла Віталійовича (помертньо) – солдата
СМАГІНА Андрія Валентиновича (помертньо) – капітана
СОЛОМКА Вадима Анатолійовича – сержанта
СОЛОХУ Михайла Михайловича (помертньо) – старшого солдата
СОРОКІНА Данила Вадимовича (помертньо) – сержанта
СТОЛЯРА Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата
СТРИЖЕНКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – старшого сержанта
ТАЦЕНКА Миколу Васильовича (помертньо) – солдата
ТЕРЕЩУКА Василя Олександровича (помертньо) – солдата
ТКАЧЕНКА Ігоря Івановича (помертньо) – солдата
ТКАЧУКА Руслана Ярославовича (помертньо) – солдата
ТРОФІМОВА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
УПИРОВА Олега Олександровича (помертньо) – солдата
ФЕДОРИШИНА Василя Васильовича (помертньо) – капітана
ФЕДОРЧЕНКА Геннадія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ФЕДОТОВА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата
ФЕРФЕЦЬКОГО Олександра Олексійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ФОРМАНЮКА Руслана Олександровича (помертньо) – солдата
ХАРЛАМОВА Костянтина Олексійовича (помертньо) – старшого солдата
ХАРЧЕНКА Віталія Олексійовича – солдата
ЦАРУКА Ігоря Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЦЕБРІЯ Олександра Володимировича – молодшого сержанта
ЦІЛИКА Сергія Леонідовича (помертньо) – солдата
ЧЕРВОНООКОГО Артема Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ЧИЖОВА Данила Анатолійовича (помертньо) – солдата
ЧИЧИНЬОВА Олександра Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ЧІКУ Василя Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ЧОРНОГО Володимира Анатолійовича (помертньо) – головного сержанта
ЧОРНІЯ Євгена Ігоровича (помертньо) – солдата
ЧОРНОКОЗ Наталію Федорівну – сержанта
ШАБАЛІНА Артема Ігоровича (помертньо) – старшого солдата
ШАПОВАЛА Володимира Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ШВАЙКА Володимира Степановича (помертньо) – солдата
ШКОДИНА Ореста Богдановича – штаб-сержанта
ШКРАБА Анатолія Анатолійовича (помертньо) – солдата
ШТУЛЯ Олександра Михайловича (помертньо) – солдата
ЮЗЬКОВА Руслана Володимировича (помертньо) – старшого сержанта
ЯКИМЦЯ Володимира Михайловича (помертньо) – солдата
ЯКОВЕНКА Сергія Степановича (помертньо) – головного сержанта

ЯЛОВСЬКОГО Анатолія Миколайовича (по смертно) – солдата
ЯРМОЛЮКА Романа Вадимовича (по смертно) – старшого солдата

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

АСАУЛЕНКО Аллу Анатоліївну – капітана медичної служби
БОЖИЦЬКУ Ольгу Михайлівну – підполковника медичної служби
БОЙКО Людмилу Миколаївну – підполковника медичної служби
КАЛЮЖНУ Оксану Віталіївну – підполковника медичної служби

Нагородити орденом Данила Галицького

БЄЛКІНА Ігоря Миколайовича – молодшого лейтенанта медичної служби
ГОДЕНЮКА Миколу Вікторовича – капітана медичної служби
ГРИБА Андрія Михайловича – підполковника
ГУЛЕНОВА Івана Валерійовича – полковника
МОРОЗОВА Ігоря Володимировича – полковника медичної служби
ОСТАПЕНКА Сергія Борисовича – підполковника
САМОФАЛОВА Дмитра Олександровича – старшого лейтенанта медичної служби

СЕВЕРЮХІНА Вячеслава Миколайовича – майора медичної служби
СУДАКА Олександра Володимировича – полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БОБРОВНИКА Олександра Сергійовича (по смертно) – солдата
ВАЛЮС Ксенію Сергіївну – капітана
ВАСИЛЕНКА Сергія Івановича (по смертно) – старшого сержанта
ВОЙЧУКА Олександра Анатолійовича (по смертно) – сержанта
ВОРЖЕІНОВА Вадима Володимировича – підполковника
ВОРОНКОВА Олександра Валерійовича (по смертно) – старшого солдата
ГАРБУЗОВА Олександра Володимировича – солдата
ГРИНЯ Петра Анатолійовича – сержанта
ГУЛАКА Анатолія Михайловича (по смертно) – старшого солдата
ДЕМБІЦЬКОГО Олександра Валерійовича (по смертно) – солдата
ЄФРЕМОВА Вадима Михайловича (по смертно) – солдата
ЗАХАРЧЕНКА Ярослава Сергійовича – молодшого лейтенанта
ІВАНОВА Олександра Сергійовича – полковника
КАЧАНЕНКА Миколу Миколайовича – полковника
КИЛІВНИКА Вадима Борисовича – полковника
КЛІМОВА Сергія Валентиновича (по смертно) – старшого солдата
КОБІЧУКА Олександра Миколайовича (по смертно) – старшого солдата
КОВАЛЯ Григорія Івановича (по смертно) – молодшого сержанта
КОТКА Володимира Петровича (по смертно) – старшого солдата
ЛИСАКА Андрія Васильовича – полковника медичної служби
МАКАРЕНКА Володимира Григоровича (по смертно) – солдата
МАРЧЕНКА Василя Михайловича (по смертно) – солдата
МЕЛЬНИКА Сергія Миколайовича (по смертно) – старшого лейтенанта
МОРОЗА Олександра Михайловича – сержанта

НЕВЖИНСЬКОГО Павла Олеговича (померло) – солдата
НИЖНИКА Віталія Володимировича – сержанта
ПРИСТУПКА Вадима Володимировича (померло) – солдата
ПРИМІНЕЦЬКОГО Андрія Борисовича (померло) – солдата
РАССОХУ Руслана Сергійовича (померло) – солдата
РЕДЧИЦЯ Юрія Володимировича (померло) – солдата
РУДИКУ Віктора Вікторовича (померло) – солдата
СВІТЛИЧНОГО Олександра Володимировича (померло) – солдата
СЛІПЧУКА Юрія Андрійовича – підполковника
СНОПКА Олександра Олександровича (померло) – солдата
СУПТЕЛЮ Руслана Валерійовича – солдата
ТЕРЕШИНУ Анастасію Артурівну – старшого лейтенанта
УДОДА Віктора Васильовича (померло) – старшого сержанта
ФЕЩЕНКА Олега Ігоровича (померло) – солдата
ЧЕРЕДЬКА Дмитра Володимировича (померло) – солдата
ЧУХЛІБА Дмитра Михайловича (померло) – молодшого сержанта
ЯРИНУ Сергія Павловича (померло) – солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ЄВЛАША Іллю Олеговича – капітана
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГАВРИЛЕЙ Катерину Олександрівну – сержанта
ГАННІБАЛ Анну Павлівну – старшого лейтенанта медичної служби
ГОВОРКОВУ Богдану Іванівну – молодшого сержанта
СОЛОДЮК Андріану Іванівну – старшого солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
7 березня 2024 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №148/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

БЕЗРОДНЮ Катерину Ігорівну – капітана медичної служби

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

МИХАЙЛОВСЬКОГО Данила Дмитровича – капітана

ПІРІЄНКА Ігоря Васильовича – майора

САВЧЕНКА Анатолія Олексійовича – старшого лейтенанта

СТРИЖАКА Володимира Леонідовича – капітана

СУЛЕЙМАНОВА Сейрана Арсеновича – майора

ТОКАРЧУКА Сергія Васильовича (померло) – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БОЯРКІНА Олексія Володимировича – старшого лейтенанта
ВЛАСЕНКА Максима Володимировича (помертньо) – лейтенанта
ВОЛОШИНА Олексія Юрійовича – старшого лейтенанта
ДАНІЛОВИЧА Івана Олександровича – старшого лейтенанта
ЗАРВУ Юрія Олексійовича – капітана
ЗУБОВСЬКОГО Олександра Валерійовича – майора
КЛИМЕНКА Олександра Олександровича – лейтенанта
КОБРОВА Владислава Едуардовича – старшого лейтенанта
КОВАЛЬОВА Миколу Миколайовича – старшого лейтенанта
КОСТЕНКА Валерія Михайловича – підполковника
КРАСНОРУКОВУ Анну Олександрівну – старшого лейтенанта медичної служби

ПАЛІСУ Дмитра Сергійовича – підполковника
ПЕРЕБЕЙНОСА Сергія Анатолійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
РУДЕНКА Олександра Івановича – капітана
СЛЬОТУ Михайла Миколайовича – лейтенанта
ЧЕПУРКА Андрія Сергійовича – молодшого лейтенанта
ШАПКІНА Віталія Михайловича – майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БУТА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
ДАШНИКОВА Анатолія Віталійовича – солдата
ДОНЦОВУ Яну Геннадіївну – лейтенанта
ЖУКА Романа Вікторовича – молодшого сержанта
КОРОЛЯ В’ячеслава Анатолійовича – молодшого сержанта
КРАСНА Валентина Івановича – майстер-сержанта
МОРОЗА Віталія Віталійовича – сержанта
МУСІЙЧУКА Івана Вікторовича (помертньо) – старшого солдата
НЕСТЕРОВА Андрія Володимировича – старшого сержанта
ОРСХОВСЬКОГО Миколу Романовича (помертньо) – старшого сержанта
СЕРЕДУ Ігоря Анатолійовича – молодшого сержанта
СТАРИКОВА Станіслава Валерійовича – молодшого сержанта
ФЕДАК-ФАБРИКУ Валентину Іванівну – сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛБУЛА Леоніда Олеговича – солдата
АНУФРІЄВА Владислава Вікторовича – старшого солдата
АНУЧИНА Миколу Анатолійовича – солдата
АРТЬОМОВУ Ольгу Миколаївну – старшого солдата
АТАКУЛІЄВУ Альону Андріївну – молодшого сержанта
БАБЕНКА Юрія Юрійовича – молодшого сержанта
БАБЧЕНКА Євгенія Сергійовича – солдата
БАЖУКОВУ Алісу Леонідівну – молодшого сержанта
БЕДЕНЮКА Віктора Яковича – сержанта

БЕРЛІМЕНКА Віктора Олексійовича – молодшого сержанта
БЕЦА Сергія Михайловича – солдата
БЕСЕДУ Тетяну Юріївну – сержанта
БИЧКА Владислава Вячеславовича (по смертно) – солдата
БІЛІХА Романа Михайловича (по смертно) – солдата
БІЛЯЄВА Олексія Ігоровича – молодшого сержанта
БОГАТКІНА Олександра Єгоровича – солдата
БОЄВА Валерія Сергійовича – солдата
БОЖКА Артема Юрійовича – старшого сержанта
БОЙКА Сергія Семеновича (по смертно) – солдата
БОЙКОВА Юрія Васильовича – сержанта
БОЙЧУКА Станіслава Юрійовича – молодшого сержанта
БОЛЮТУ Антона Сергійовича – сержанта
БОРИСЕНКА Артема Олександровича – молодшого сержанта
БОРНУСОВА Євгена Олеговича – солдата
БРИЖАТЮКА Олексія Олександровича – солдата
БУТАКОВА Олексія Ігоровича – солдата
ВАНЬКО Діану Богданівну – старшого солдата
ВАСИЛЮКА Володимира Валерійовича – солдата
ВЕДЬКАЛІ Марину Олексіївну – сержанта
ВЛАСЕНКА Руслана Олександровича – солдата
ВЛАСЮКА Віктора Миколайовича – молодшого сержанта
ВОЙТЕНКА Сергія Васильовича – солдата
ВОЛОБУЄВА Миколу Олександровича – солдата
ВОРОНІНА Юрія Володимировича – молодшого сержанта
ГАЛИЧОГО Юрія Андрійовича (по смертно) – старшого солдата
ГАМЧУКА Миколу Івановича – старшого солдата
ГАПОНА Сергія Миколайовича (по смертно) – солдата
ГОНЧАРЕНКА Олега Михайловича (по смертно) – старшого солдата
ГОРБУНОВА Олександра Олександровича – сержанта
ГРИЦИКА Миколу Миколайовича – сержанта
ГРИШЕЛЯ Станіслава Олександровича – сержанта
ГРОШЕВА Ігоря Ігоровича – старшого солдата
ДАВІДЧИКА Івана Миколайовича (по смертно) – солдата
ДАЦКА Тараса Степановича (по смертно) – молодшого сержанта
ДЕЙНЕКУ Тараса Миколайовича (по смертно) – солдата
ДЕМЕДЮКА Сергія Петровича – головного сержанта
ДЕНИСЮКА Андрія Романовича – старшого солдата
ДЗЮБУ Олександра Миколайовича – солдата
ДІДЕНКО Ірину Юріївну – старшого солдата
ДЛУЖИНСЬКУ Юлію Анатоліївну – солдата
ДОБРЯНСЬКОГО Євгенія Ігоровича – молодшого сержанта
ДОВГОШЛЮБНОГО Сергія Миколайовича – старшого солдата

ДУДКУ Василя Юрійовича – солдата
ДУДКА Олександра Станіславовича – молодшого сержанта
ДЯЧУКА Юрія Івановича – солдата
ЄРМОЛОВИЧА Сергія Івановича – штаб-сержанта
ЗАБОЛОТНОГО Романа Григоровича (по смертно) – солдата
ЗАЙЦЯ Миколу Володимировича – солдата
ЗИМУ Дмитра Миколайовича – солдата
ЗІНЕВИЧА Олександра Вікторовича – солдата
ІВАНІСОВА Сергія Миколайовича – молодшого сержанта
ІВАНЧЕНКА Юрія Віталійовича – старшого солдата
ІВАЩЕНКА Станіслава Анатолійовича – молодшого сержанта
ІЛЬІНА Василя Віталійовича (по смертно) – солдата
КАЛШЕВИЧА Олександра Володимировича (по смертно) – солдата
КАРАСЬ Лілію Миколаївну – солдата
КАРПЮКА Володимира Михайловича (по смертно) – штаб-сержанта
КВАСЮКА Вячеслава Івановича – сержанта
КИРИЧЕНКА Кирила Юрійовича – старшого сержанта
КИСІЛЯ Олега Анатолійовича – майора
КИШИНІВСЬКОГО Віталія Станіславовича – молодшого сержанта
КИШИНІВСЬКОГО Володимира Станіславовича – молодшого сержанта
КІСТЕРЕЦЬ Світлану Миколаївну – старшого солдата
КЛЮЧНИКА Олега Олександровича – старшого солдата
КНЯЗЄВА Артема Вадимовича – старшого лейтенанта
КОБАЛЮ Дмитра Руслановича – солдата
КОВАЛЕНКА Дмитра Володимировича – старшого солдата
КОВАЛЬЧУКА Дмитра Олександровича – старшого солдата
КОЛОНЕНКОВА Романа Михайловича – старшого солдата
КОМІСАРЧУКА Бориса Борисовича (по смертно) – солдата
КОРЧЕВНОГО Олександра Федоровича – старшого солдата
КОСТЕНКА Юрія Володимировича – старшого солдата
КОЦЮРУБУ Олександра Сергійовича – майстер-сержанта
КРАСНОПЕРОВА Олександра Валерійовича – солдата
КРАСЮКА Руслана Володимировича – молодшого сержанта
КРУПСЬКОГО Олега Валерійовича – старшого солдата
КУЛАЧЕКА Олександра Петровича – молодшого сержанта
КУЛЯСА Анатолія Сергійовича (по смертно) – молодшого сержанта
КУРНАКОВА Олександра Сергійовича – сержанта
КУРОЧКІНУ Юлію Володимирівну – солдата
КУЧЕРУ Карела (по смертно) – солдата
ЛАШКА Олега Сергійовича – солдата
ЛЕБЕДЄВА Андрія Павловича – старшого сержанта
ЛЕВЧЕНКА Павла Степановича – солдата
ЛІСОВСЬКОГО Юрія Володимировича – молодшого сержанта

ЛУПУЛЯКА Ігоря Федоровича (по смертно) – солдата
ЛУЦИКА Павла Олександровича – старшого лейтенанта
МАЗУРІНА Олексія Ігоровича – солдата
МАКОВЕЦЬКОГО Олега Володимировича – старшого сержанта
МАКСИМОВА Микиту Олександровича – солдата
МАМАНОВИЧА Олега Вікторовича – солдата
МАРУШКА Олексія Сергійовича – молодшого сержанта
МАР'ЯНЧУК Анастасію Борисівну – сержанта
МАСЛОВА Олександра Володимировича (по смертно) – старшого солдата
МАЦКЕВИЧА Артема Валерійовича – старшого солдата
МЕЛЬНИКА Андрія Юрійовича – солдата
МИРОНОВА Миколу Віталійовича – старшого лейтенанта
МИРОШНИЧЕНКА Дмитра Анатолійовича – солдата
МИХАЙЛЕНКА Вадима Володимировича – старшого солдата
МОСКАЛЕНКА Володимира Валерійовича (по смертно) – солдата
МУЦА Богдана Станіславовича (по смертно) – солдата
МЯЧА Андрія Володимировича – молодшого сержанта
НЕЗВИСЬКОГО Івана Івановича (по смертно) – солдата
НЕПШУ Сергія Павловича – молодшого сержанта
НЕРУША Віталія Миколайовича – солдата
НЕЧИПОРА Руслана Олександровича – солдата
НЄМОГО Костянтина Михайловича (по смертно) – солдата
НОВАЧУКА Василя Вікторовича – солдата
НОЗДРІНА Сергія Олександровича – солдата
ОДЕЙЧУКА Володимира Миколайовича – солдата
ОДИНОЧЕНКА Анатолія Ігоровича – старшого солдата
ОЛЬХОВИЧА Ігоря Анатолійовича (по смертно) – штаб-сержанта
ОРЛОВА Володимира Олексійовича – молодшого лейтенанта
ОРЛОВА Олександра Олеговича – молодшого сержанта
ОЧЕРЕТКА Владислава Олеговича (по смертно) – молодшого сержанта
ПАВЛУЩЕНКА Юрія Васильовича – молодшого сержанта
ПАЗЮКА Олексія Васильовича – солдата
ПАСТУХА Андрія Сергійовича – солдата
ПЕТЕНКА Олександра Олександровича (по смертно) – старшого солдата
ПЕЧЕНЮКА Богдана Володимировича – солдата
ПИВОВАРА Олександра Петровича – старшого солдата
ПИЖИКА Євгена Миколайовича – солдата
ПОЛЩУКА Андрія Володимировича (по смертно) – солдата
ПОНОЧЕВНОГО Миколу Миколайовича – солдата
ПОПОВИЧА Антона Юрійовича – солдата
ПРИХОДЬКА Віктора Петровича – солдата
ПРОКОПОВИЧА Віталія Сергійовича – молодшого сержанта
ПРОСЯНОГО Володимира Івановича (по смертно) – молодшого сержанта

ПУШКАРЬОВА Максима Олеговича – солдата
РЕКРУТІВА Руслана Івановича – солдата
РИБНОГО Владислава Геннадійовича – сержанта
РОДЯ Андрія Ігоровича (помертньо) – сержанта
РОМАНЕНКО Юлію Ігорівну – молодшого сержанта
РУБЛЮКА Олексія Олександровича – солдата
САЄНКА Олега Сергійовича – старшого солдата
САЛЬНІКА Володимира Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
САМОЛЬТОВА Віталія Володимировича (помертньо) – солдата
СЕМЕНЦЯ Івана Вікторовича – сержанта
СЕМЕНЮКА Павла Олександровича – солдата
СЕРДЮКА Юрія Валерійовича – сержанта
СИНЕНКА Сергія Сергійовича – солдата
СКРИПКА Дениса Володимировича – солдата
СОКОЛОВСЬКОГО Андрія Миколайовича – молодшого сержанта
СОСНИЦЬКОГО Віктора Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
СТАРОВОЙТА Івана Олександровича – сержанта
СТОРЧЕУСА Андрія Віталійовича – молодшого сержанта
СУРУЧАНУ Катерину Федорівну – солдата
ТАРАСЮКА Бориса Віталійовича – солдата
ТИМОШЕВСЬКОГО Петра Васильовича – старшого солдата
ТКАЧУКА Антона Вікторовича – старшого солдата
ТОНКИХ Руслана Валентиновича (помертньо) – солдата
ТОПІНКА Михайла Миколайовича – сержанта
ТОЦЬКОГО Сергія Сергійовича – сержанта
ФЕДОРЧУКА Дениса Вікторовича – солдата
ФЕДЯНИНА Олександра Григоровича – старшого солдата
ФОРМАНЮКА Олександра Олександровича – солдата
ХАЙЛА Андрія Володимировича – солдата
ХАНА Леоніда Вікторовича – молодшого сержанта
ХІСОРІЄВА Анвара Хайдарбековича – сержанта
ХОВДЕЯ Михайла Вячеславовича – молодшого сержанта
ХОМУ Олександра Петровича – старшого солдата
ЦАРИКА Євгена Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЦИБАНЯ Сергія Віталійовича – старшого сержанта
ЧАЙКОВСЬКОГО Петра Михайловича – солдата
ЧЕРНЕНКА Юрія Сергійовича – головного сержанта
ЧЕРНІЄНКА Володимира Георгійовича – молодшого сержанта
ЧУБКА Вадима Миколайовича – сержанта
ЧУЧМАРА Андрія Миколайовича – солдата
ШАРУЄВА Юрія Ігоровича – старшого солдата
ШВАЧКА Василя Миколайовича – солдата

ШЕВЧЕНКА Сергія Михайловича – капітана
ШЕРЕМЕТ Олену Миколаївну – сержанта
ШМИГЕЛЬСЬКОГО Сергія Івановича (помертно) – старшого сержанта
ШТАДЛЕРА Іллю Ілліча – солдата
ШУЛЬГУ Олександра Сергійовича – солдата
ЯБЛОНСЬКОГО Романа Ігоровича (помертно) – солдата
ЯСКЕВИЧА Яна Івановича – молодшого сержанта
ЯЦЕНКА Михайла Андрійовича – солдата
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
ЛЯШЕНКО Світлану Олександрівну – сержанта
Нагородити орденом Данила Галицького
КУРМАШЕВА Ельдара Аліулловича – старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БОГДАНОВУ Катерину Олександрівну – матроса
ВОЛКОГОНА Олексія Вікторовича – молодшого сержанта
ДУДНИК Юлію Іванівну – молодшого сержанта
ЄЖОВУ Олександрю Анатоліївну – молодшого сержанта
ЗАГОРОДНЮК Карину Василівну – солдата
ІВАНЕНКО Тетяну Володимирівну – майора медичної служби
КАЛІНІЧЕНКО Наталю Григорівну – старшого сержанта
КАНАВУ Андрія Васильовича – капітана
КОВАЛЬ Анну Євгенівну – солдата
КОНТЕФТ Ірину Русланівну – сержанта
КУРИЛЕНКО Світлану Миколаївну – лейтенанта
МИШУК Маргариту Анатоліївну – молодшого сержанта
ОГНЕВУ Ніну Денисівну – солдата
П’ЯТАК Оксану Іванівну – матроса
ПАЛАНИЦЮ Мар’яну Василівну – молодшого сержанта
ПОНУРЕНКО Оксану Вікторівну – солдата
РУДНЄВУ Вікторію Леонідівну – старшого сержанта
САМІЦЬКУ Анастасію Петрівну – сержанта
ШКЛЯРЕНКА Володимира Івановича – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БЕЗБОРОДОВУ Ксенію Іванівну – старшого солдата
БІЛАЙ Тетяну Миколаївну – старшого сержанта
БОКОГО Сергія Володимировича – старшого солдата
МАРИНИЧ Марину Сергіївну – лейтенанта
СТЕЦЕНКО Сніжану Олегівну – майора
ШЕВЧЕНКО Віолу Федорівну – головного сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
БЕНЖОС Людмилу Анатоліївну – молодшого сержанта
БЄЛІК Вікторію Василівну – сержанта
БОНДАРЯ Сергія Сергійовича – старшого лейтенанта медичної служби

ВЕЛИЧКО Олену Федорівну – сержанта
ГОНЧАРОВУ Яну Олександрівну – старшого солдата
КОТЛЯРОВУ Наталю Володимирівну – лейтенанта медичної служби
ЛАМПАДОВУ Ганну Василівну – старшого сержанта
ЛІСОВУ Алісу Сергіївну – старшого солдата
МАРТИЩЕВУ Наталю Юріївну – молодшого сержанта
ШКЕЛКО Анастасію Сергіївну – сержанта
ШУЛЬГУ Лесю Олександрівну – молодшого сержанта
ЯНІШЕВСЬКУ Ольгу Аркадіївну – молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

7 березня 2024 року